

RAPORT O STANIE MIASTA

DZIERŻONIÓW 2021

Dzierżonów
nastraja pozytywnie

Opracowanie: Urząd Miasta w Dzierżoniowie

Redakcja, projekt graficzny, skład: Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji UM w Dzierżoniowie

Przy publikacji danych z niniejszego opracowania prosimy o podanie źródła.

Elektroniczna wersja raportów o stanie miasta z lat 2010-2014, 2014-2018, za 2018 r., za 2019 r. oraz raporty w dostępności cyfrowej za 2020 r. i 2021 r. znajdują się na stronie internetowej www.dzierzoniow.pl w zakładce MIASTO.

2021 rok był wyjątkowy dla dzierżoniowskiego samorządu, tak jak i dla każdego z nas. Rok inny, trudny, podszyty obawami o zdrowie nasze i naszych najbliższych. Konsekwencje, jakie wciąż niesie ze sobą COVID19, będą odczuwalne jeszcze przez jakiś czas. Pomimo tego udało się tak realizować działania naszego samorządu, by Dzierżoniów wciąż się rozwijał.

Raport za 2021 r. to swoisty „obraz” Dzierżoniowa w różnych dziedzinach życia społecznego oraz sprawdzone źródło wiedzy o naszym samorządzie i całym mieście, w którym - pomimo wielu trudności - sporo się działo i zmieniło.

Zapraszam do lektury.

Dariusz Kucharski

Dariusz Kucharski
Burmistrz Dzierżoniowa

SPIS TREŚCI

1. Urząd Miasta	6
2. Rada Miejska	7
2.1. Działalność Rady Miejskiej	7
2.2. Sesje Rady Miejskiej, uchwały, interpelacje i zapytania radnych	8
2.3. Nadanie tytułu Zasłużonego dla Dzierżoniowa	9
3. Dzierżoniów w liczbach	10
4. Budżet	11
4.1. Dochody budżetowe	11
4.2. Wydatki budżetowe	12
4.3. Przychody i rozchody budżetu	12
4.4. Zadłużenie gminy	13
5. Inwestycje	14
6. Dzierżoniów dla mieszkańców	17
6.1. Edukacja	17
6.1.1. Żłobki	17
6.1.2. Przedszkola	18
6.1.3. Szkoły podstawowe	21
6.2. Epidemia COVID-19 a obszar edukacji	28
6.3. Współpraca z miastami partnerskimi	30
6.4. Polityka społeczna	30
6.4.1. Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS)	31
6.4.2. Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS)	32
6.4.3. Dzienny Dom Senior +	33
6.4.4. Klub Senior +	34
6.4.5. Realizacja strategii/programów w zakresie polityki społecznej	34
6.5. Organizacje pozarządowe	38
6.6. Kultura	38
6.6.1. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury (DOK)	38
6.6.2. Muzeum Miejskie Dzierżoniów (MMD)	39
6.6.3. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna (M-BP)	40
6.6.4. Sport	41
6.6.5. Gala Sportu	42
6.7. Pozostałe inicjatywy	43
6.7.1. Zespół ds. osób z niepełnosprawnością	43
6.7.2. Działalność Rady Kobiet	43
6.8. Promocja, czyli Dzierżoniów w mediach i mediach społecznościowych	45
6.8.1. Kampanie i eventy promocyjne o zasięgu ogólnopolskim	45
6.8.2. Kampanie i eventy promocyjne o zasięgu regionalnym	46
6.8.3. Kampanie promocyjne w social mediach	48
7. Gospodarka	49
7.1. Podstrefa Dzierżoniów - Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST - PARK”	50
7.2. Firmy funkcjonujące na terenie Dzierżoniowskiej Podstrefy oraz w jej bliskim sąsiedztwie	51
7.3. Firmy funkcjonujące w Dzierżoniowskim Parku Przemysłowym (ul. Strefowa)	53
7.4. Rynek pracy i gospodarcze dane statystyczne	54
7.5. Najliczniejsze branże - struktura przedsiębiorców wg. PKD 2007 w 2020 r.	54
7.6. Wspieranie lokalnego biznesu	55
7.6.1. Pomoc związana z COVID	55
7.6.2. Pomoc De Minimis	55
7.6.3. Regionalna Pomoc Inwestycyjna	55
7.6.4. Wpływy do budżetu miasta z podatku od nieruchomości za 2021 r.	56
7.7. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości	57

7.8. Komunikacja z przedsiębiorcami	60
7.9. Strategie gospodarcze	61
8. Ochrona środowiska i usługi komunalne	62
8.1. Gospodarka odpadami komunalnymi	62
8.2. Gospodarka wodno-ściekowa	65
8.3. Jakość powietrza	67
8.4. Komunikacja publiczna	71
9. Zagospodarowanie przestrzenne	72
9.1. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	72
9.2. Plany Zagospodarowania Przestrzennego	72
10. Mieszkalnictwo	74
10.1. Mieszkaniowy zasób gminy	74
10.2. Budownictwo i remonty gminy	74
10.3. Nagrody za dbałość o nieruchomości	75
10.4. Czynyse	78
10.5. Sprzedaż	78
10.6. Oferta dla osób o średnich i wyższych dochodach	78
10.7. Wsparcie osób z trudnościami mieszkaniowymi	79
11. Nieruchomości gminne	80
11.1. Zestawienie powierzchni nieruchomości gminnych	80
11.2. Gospodarowanie nieruchomościami gminnymi	80
11.2.1. Powiększenie zasobu nieruchomości w 2021 r.	81
11.2.2. Wyłączenie części zasobu nieruchomości	81
11.2.3. Przekazanie w trwały zarząd nieruchomości jednostkom organizacyjnym gminy	82
11.2.4. Zarządzanie nieruchomościami gminnymi	82
11.2.5. Oddawanie nieruchomości w najem, dzierżawę, użyczenie	83
11.2.6. Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności tego gruntu	83
12. Inne istotne działania burmistrza	84
13. Dzierżoniów w sieci	84

1. URZĄD MIASTA

Jest jednostką budżetową powołaną do wykonywania zadań publicznych o znaczeniu lokalnym. Realizuje zadania własne, wynikające z ustaw i uchwał rady, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz przyjęte na podstawie porozumień zawartych z organami administracji rządowej lub jednostkami samorządu terytorialnego.

W Urzędzie Miasta w Dzierżoniowie funkcjonuje 27 komórek organizacyjnych. Liczba ta obejmuje wydziały, biura i zespoły pracownicze. Łącznie w urzędzie zatrudnionych jest 119 osób.

Wprowadzony w całym kraju stan zagrożenia epidemicznego spowodowany wirusem SARS COV-2 znacząco wpłynął na codzienne funkcjonowanie urzędu. W 2021 r. nadal funkcjonowała czasowa zmiana organizacji pracy oraz zasad obsługi klienta, tak aby zminimalizować ryzyko rozprzestrzeniania się koronawirusa, a jednocześnie zapewnić ciągłość pracy i realizowanych przez urzędników procesów. Przy zachowaniu zasad reżimu sanitarnego oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa urząd realizował swoje zadania na bieżąco. Bezpośrednia obsługa klienta odbywała się w:

- Biurze Obsługi Klienta, gdzie można załatwić wszystkie sprawy realizowane przez urząd,
- Biurze Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych,
- Urzędzie Stanu Cywilnego,
- kasie Urzędu Miasta.

Jednocześnie klienci zachęceni byli do korzystania również z innych form komunikacji - telefonicznej, poprzez skrzynkę ePUAP oraz drogą mailową. Mieli także możliwość dokonania płatności za pośrednictwem bankowości elektronicznej.

We wszystkich miejscach bezpośredniej obsługi klienta zapewniono środki do dezynfekcji rąk dla klientów i środki ochrony osobistej dla pracowników.

Informacje o bieżących działaniach samorządu można znaleźć na stronie internetowej www.dzierzoniow.pl, w kwartalniku „Goniec Dzierżoniowski” oraz w najpopularniejszych mediach społecznościowych.

Ratusz

Biuro Obsługi Klienta

2. RADA MIEJSKA

Kadencja Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji rozpoczęła się w listopadzie 2018 r., trwa 5 lat i zakończy w 2023 r. Rada, zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, jest organem stanowiącym i kontrolnym.

Skład Rady Miejskiej Dzierżoniowa VIII kadencji opublikowany jest w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w zakładce „Rada Miejska”.

2.1. DZIAŁALNOŚĆ RADY MIEJSKIEJ

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8.03.1990 r. do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Określone zadania wykonują organy gminy:

- Rada Miejska Dzierżoniowa (organ stanowiący),
- burmistrz Dzierżoniowa (organ wykonawczy), który wykonuje uchwały rady i zadania określone przepisami prawa.

Rada Miejska podejmuje uchwały, burmistrz wydaje zarządzenia, które składają się na szeroko pojęte prawo lokalne Dzierżoniowa. Burmistrz przedkłada radzie sprawozdania z pracy w okresie między sesjami, a po zakończeniu kwartału – sprawozdanie z wykonania uchwał. Sprawozdania publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Dzierżoniowie w zakładce „Sprawozdania i kontrole”.

Przewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa
ANDRZEJ DARAKIEWICZ

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa
JAROSŁAW RUDNICKI

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa
MIROSŁAW PIÓRUN

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Dzierżoniowa
ROMAN KOWALCZYK

RADOŚLAW DRABCZYK

MACIEJ KIESEWETTER

BOLESŁAW WILKOS

IRENEUSZ ŻYGADŁO

MAŁGORZATA MAMEŁKA

SEBASTIAN MANIAK

MACIEJ WOŹNIAK

AGNIESZKA DENYSIAK

GRAŻYNA JURASZEK

JAROSŁAW PERLAK

MARCIN RAK

KAZIMIERZ SZABAT

ZBIGNIEW ZEŃ

ADAM BĄGIŃSKI

RYSZARD BOREK

IRENA BUKALSKA

PAWEŁ KOWALSKI

2.2. SESJE RADY MIEJSKIEJ, UCHWAŁY, INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH

- W 2021 r. Rada Miejska Dzierżoniowa obradowała na 12 sesjach. Z powodu zastrzeżenia przepisów państwowych dotyczących ograniczenia zgromadzeń w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19 Rada Miejska odbyła 6 sesji w formie zdalnej (w styczniu, lutym, marcu, kwietniu, maju i czerwcu).
- Obrady transmitowane są na żywo w internecie. Można je oglądać, tak jak późniejsze nagrania z sesji,

na stronie internetowej miasta www.dzierzoniow.pl lub w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, podzakładka „Transmisje i nagrania sesji”)

- Rada Miejska podjęła 104 uchwały, z czego 89 zostało przygotowanych przez burmistrza.

Tabela 2.1. Liczba podjętych uchwał z podziałem na główne obszary

Obszar	Liczba podjętych uchwał
Ochrona środowiska i usługi komunalne	12
Oświata, wychowanie i pomoc społeczna	22
Strategia Rozwoju Miasta	3
Finanse	37
Zagospodarowanie przestrzenne i gospodarka mieniem komunalnym	12
Uchwały związane z działalnością Rady Miejskiej	4
Inne	14
Suma	104

- Radni złożyli 15 interpelacji i zapytań oraz wniosków, które zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym opublikowano wraz z odpowiedziami burmistrza w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta (zakładka „Rada Miejska”, podzakładka „Interpelacje i zapytania”).

2.3. NADANIE TYTUŁU ZASŁUŻONEGO DLA DZIERŻONIOWA

Kapituła Medalu Rady Miejskiej Dzierżoniowa w 2021 r. uhonorowała Medalem za Zasługi dla Dzierżoniowa I Liceum Ogólnokształcące im. Jędrzeja Śniadeckiego w Dzierżoniowie.

Z sylwetkami wszystkich zasłużonych dla Dzierżoniowa można zapoznać się na stronie www.dzierzoniow.pl w zakładce „Miasto”.

Lista osób, organizacji i instytucji uhonorowanych Medalem za Zasługi dla Dzierżoniowa liczy już ponad 90 pozycji.

W 2021 r. wpisano na nią również I LO w Dzierżoniowie.

3. DZIERŻONIÓW W LICZBACH

nazwa wskaźnika	jednostka	2018	2019	2020	2021
ludność ogółem wg obowiązku meldunkowego	osoba	31 392	31 014	30 442	29 888
liczba kobiet	osoba	16 972	16 799	16 550	16 253
liczba mężczyzn	osoba	14 420	14 215	13 892	13 635
urodzenia mieszkańców	osoba	254	219	190	196
akty urodzenia zarejestrowane w USC	szt.	704	682	532	577
akty urodzenia zagraniczne	szt.	109	88	58	79
zgoni mieszkańców	osoba	455	427	507	537
akty zgonu zarejestrowane w USC	szt.	666	614	786	738
w tym akty zgonu zagraniczne	szt.	16	19	12	6
akty małżeństw ogółem	szt.	205	202	125	178
śluby konkordatowe	szt.	87	90	47	49
śluby cywilne	szt.	81	77	62	90
śluby zagraniczne	szt.	37	35	16	39
wyroki rozwodowe	szt.	89	128	89	93
przyjęte oświadczenia o uznaniu ojcostwa	szt.	227	224	188	199
pary małżeńskie odznaczone medalami za długoletnie pożycie	szt.	45	43	26	23

4. BUDŻET

Budżet miasta realizowany jest w oparciu o uchwałę budżetową, corocznie uchwalaną przez Radę Miejską Dzierżoniowa. Uchwała ta określa plan dochodów, kierunki wydatkowania środków oraz źródła pokrycia deficytu lub kierunki rozdysponowania nadwyżki. Projekt przygotowuje burmistrz we współpracy ze skarbnikiem i pracownikami poszczególnych wydziałów urzędu miasta. Politykę finansową miasta wytycza wieloletnia prognoza finansowa (WPF) stanowiąca plan strategiczny obrazujący podstawowe wartości budżetu roku bieżącego, jak i lat następnych. WPF jest dokumentem, który pozwala na racjonalne gospodarowanie środkami publicznymi w perspektywie wieloletniej, w tym planowanie przedsięwzięć, na których oparte są coroczne inwestycje.

W 2021 r. miasto osiągnęło rekordowe dochody z tytułu pozyskanych środków na dofinansowanie własnych inwestycji - z planowanych 5.588.515 zł zrealizowano 14.091.189,48 zł, z czego aż 12.000.000 zł to środki pozyskane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na modernizację Stadionu Miejskiego oraz zagospodarowanie rynku i terenów w obrębie Staromiejskiego Centrum Dzierżoniowa, w tym na rewitalizację Parku Miłośników Dzierżoniowa. Pozyskane wsparcie miało niewątpliwą wpływ na ogólne wyższe wykonanie całkowite dochodów. Z planowanych na dzień 1.01.2021 r. 161.364.583 zł, wykonano 175.308.768,51 zł, tj. 108,64% pierwotnego planu. Natomiast dzięki stałemu monitorowaniu wydatków udało się wykonać zadania gminy przy mniejszym, niż pierwotnie zakładano, planie. Plan wydatków na 1.01.2021 r. wynosił 166.300.414 zł, a na 31.12.2021 r. – 162.077.516 zł, czyli zmniejszył się o 2,54%, natomiast faktyczne wykonanie wydatków na 31.12.2021 r. zamknęło się kwotą 155.218.548,13 zł (95,77% planu).

Realizacja finansowa wymienionych składników budżetu wskazuje, że wykonanie dochodów w 2021 r. było wyższe, niż planowano. Prognozowane dochody ogółem na 31.12.2021 r. w wysokości 164.686.453 zł zrealizowano w kwocie 175.308.768,51 zł, co stanowi 106,45% planu. Wydatkowanie środków było oszczędne, jednak pozwoliło na wykonanie zadań. Planując budżet na poziomie 162.077.516,00 zł, miasto wydatkowało środki w wysokości 155.218.548,13 zł, co stanowi 95,77% planu.

W roku 2021 uzyskaliśmy nadwyżkę operacyjną w wysokości 20.628.390,64 zł. Nadwyżka operacyjna to dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Jest to jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej gminy, informujący o możliwości pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi. Im wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji nowych przedsięwzięć majątkowych przez gminę, która może przeznaczyć tę kwotę na inwestycje lub pośrednio spłacić wcześniej zaciągnięte zobowiązania. Wysokość zrealizowanych wartości budżetowych w 2021 r. potwierdza, że miasto rozwija się. Zarówno dochody, jak i wydatki, utrzymują się na wysokim poziomie i wykazują tendencję wzrostową.

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Struktura dochodów budżetowych w 2021 r.

Wysokość osiąganych dochodów budżetowych określa pozycję finansową gminy. W strukturze dochodów miasta największą grupę stanowią dochody własne, w których najwyższy udział mają wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatek od nieruchomości.

Zasobność gminy oraz jej możliwości rozwojowe odzwierciedla wskaźnik dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. W Dzierżoniowie wskaźnik ten systematycznie zwiększa się.

4.2. WYDATKI BUDŻETOWE

Gmina ponosi wydatki na realizację zadań określonych w ustawie o samorządzie gminnym. Wydatki dzielą się na bieżące, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie organów samorządowych oraz zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców wynikających z realizacji zadań, jak również majątkowe, przeznaczone na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych, a także dotacje celowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne jednostek organizacyjnych oraz na wnoszenie udziałów do spółek komunalnych. Poziom i struktura wydatków budżetowych są wyrazem polityki samorządu i służą realizacji zadań określonych w strategii rozwoju gminy. Polityka wydatkowa gminy polega na odpowiednim rozdysponowaniu środków publicznych na realizację zadań służących zaspokojeniu bieżących i przyszłych potrzeb społecznych.

Tabela 4.1. Wydatki budżetowe

wyszczególnienie	plan	wykonanie
wydatki ogółem	162.077.516 zł	155.218.548,13 zł
wydatki bieżące	137.907.008 zł	133.934.215,84 zł
wydatki majątkowe	24.170.508 zł	21.284.332,29 zł

W 2021 r. wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 21.284.332,29 zł, a ich udział w wydatkach ogółem stanowi 13,71%. Poziom infrastruktury technicznej i społecznej znajdujący odzwierciedlenie w realizowanych inwestycjach miejskich nie tylko zwiększa atrakcyjność miasta, ale przyczynia się przede wszystkim do poprawy poziomu życia mieszkańców.

W roku 2021 w układzie działów najwyższy poziom wydatków ponoszony był na pomoc społeczną i rodzinę (ok. 33,74%) oraz na oświatę i wychowanie (26,62%). Również wysoki poziom w strukturze wydatków stanowiły wydatki na gospodarkę mieszkaniową (7,29%). Pozycje te obejmują ok 68% wydatków ogółem.

Trend wzrostowy wskazuje na rozwój gospodarczy miasta. Wykres pokazuje systematyczny wzrost wydatków. Wskaźnik ten jest też miarą atrakcyjności gminy.

4.3. PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU

W 2021 r. budżet zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 20.090.220,38 zł, co stanowi 770,05% nadwyżki planowanej (plan – 2.608.937 zł).

Przychody i rozchody budżetu kształtowały się następująco:

Tabela 4.2. Przychody budżetu

przychody	plan	wykonanie	%
z tytułu kredytów i pożyczek	960.000 zł	0	0
z tytułu kredytów i pożyczek z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych	0	8.581.657,03 zł	-

niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 8 ustawy o finansach publicznych	4.580.764 zł	4.580.764 zł	100
razem	5.540.764 zł	13.162.421,03 zł	237,56

Tabela 4.3. Rozchody budżetu

rozchody	plan	wykonanie	%
spłata rat kapitałowych kredytów i pożyczek	5.149.701 zł	5.149.700,60 zł	99,99
wykup obligacji wyemitowanych przez miasto	3.000.000 zł	3.000.000 zł	100
razem	8.149.701 zł	8.149.700,60 zł	99,99

W związku z brakiem potrzeby zaciągnięcia kredytu długoterminowego przeznaczanego na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zmniejszył się o 5.000.000 zł planowany dług miasta. Kwoty rozchodów związanych ze spłatą rat kapitałowych kredytu w latach 2022-2030 zmniejszają się o 500.000 zł rocznie. Dodatkowo przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy o finansach publicznych, miały znaczący wpływ na wyższe niż przewidywano wykonanie przychodów.

Rozchody wiązały się ze spłatą rat kapitałowych kredytów w kwocie 5.127.011 zł, pożyczki z WFOŚiGW w wysokości 22.689,60 zł, wykupu obligacji wyemitowanych przez miasto w 2014 r. w kwocie 3.000.000 zł.

4.4. ZADŁUŻENIE GMINY

Zadłużenie miasta na koniec 2021 r. wyniosło 45.024.287,30 zł (kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje komunalne), co stanowi 25,68% wykonanych dochodów. W 2021 r. spełniony został indywidualny wskaźnik spłaty zobowiązań, określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Zadłużenie zmalało o 8.301.671,60 zł, tj. o 15,57% z kwoty zadłużenia wynoszącej 53.325.958,90 zł na koniec 2020 r. do kwoty 45.024.287,30 zł na koniec 2021 r. Jest to bardzo dobry wynik, świadczący o większych możliwościach inwestycyjnych miasta i zaciągania kredytów w kolejnych latach na realizację inwestycji rozwojowych.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania Budżetu Miasta na 2021 r.

5. INWESTYCJE

Choć w 2021 r. część budżetu miasta pochłonęły działania związane z pandemią, to jednak udało się zrealizować kilka istotnych dla mieszkańców miasta, choć może nie największych, inwestycji. Kolejne cztery rozpoczęto – zakończyły się lub będą kontynuowane w 2022 r.

Stołówka, świetlica i aula w Szkole Podstawowej nr 1

Największa ubiegłoroczna inwestycja Dzierżoniowa służyć będzie młodszym mieszkańcom.

Wykonane w 2021 r. prace polegały na adaptacji niewykorzystywanych do tej pory pomieszczeń na potrzeby świetlicy dla uczniów klas I-III. Powstała stołówka z zapleczem kuchennym, do której można się dostać również osobnym wejściem, od strony os. Jasnego, jak również nowa mała i duża aula ze sceną i widownią. Szkoła Podstawowa nr 1 jest największą dzierżoniowską podstawówką. Wcześniej było to gimnazjum. Dlatego podczas tych prac powstały także toalety dostosowane do potrzeb najmłodszych uczniów.

Koszt wykonanych prac to **5.543.000 zł**, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych to **3.774.645 zł**

Budowa ulicy Przedwiośnie - pierwszy etap

Przedwiośnie to droga wewnętrzna prowadząca do domków jednorodzinnych w sąsiedztwie ul. Korczaka. Wykonana przez miasto inwestycja polegała na budowie dwustumetrowego odcinka drogi z kostki betonowej, budowie chodników i montażu oświetlenia. Przed rozpoczęciem tych prac spółka Wodociągi i Kanalizacja wybudowała kanalizację deszczową.

To była specyficzna inwestycja. O jej szybkie wykonanie wnioskowali mieszkańcy ul. Przedwiośnie, którzy wyszli z propozycją uczestniczenia w realizacji tego zadania i zaproponowali wykonanie dokumentacji projektowej. Sfinansowali oni koszty projektu wraz ze wszystkimi uzgodnieniami i niezbędnymi specyfikacjami technicznymi. Koszt robót budowlanych zamknął się kwotą **777.513 zł**. Dofinansowanie ze środków Dolnośląskiego Funduszu Pomocy Rozwojowej: **127.786 zł**.

Budowa chodnika przy ul. Świdnickiej

Chodnik, który powstał przy ul. Świdnickiej, łączy ul. Sowiogórską z pozostałą częścią Dzierżoniowa. Pozwala on na przejście w kierunku centrum bez konieczności przechodzenia przez najbardziej ruchliwą drogę w naszym mieście. Roboty budowlane zamknęły się kwotą 160.000 zł. Połowę pokryło miasto, połowę Dolnośląska Służba Dróg i Kolei. Przestrzeń wokół najnowszej dzierżoniowskiej ulicy mocno się zmienia. Trwa budowa kolejnego budynku DTBS-u. Swoją siedzibę uruchomiła tu Polska Spółka Gazownictwa.

Renowacja pomnika Świętego Jana Nepomucena

Figura św. Jana Nepomucena na dzierżoniowskim rynku została odrestaurowana. Renowację pomnika przeprowadzono w ramach projektu, który otrzymał dofinansowanie ze środków EFRR oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Zadanie objęło nie tylko samą figurę świętego, będącego elementem polsko-czeskiego dziedzictwa kulturowego, ale także montaż ogrodzenia, nasadzenie zieleni przy pomniku oraz iluminację świetlną pomnika. Jego celem było zwiększenie odwiedzalności regionu pogranicza. Wartość zrealizowanego projektu to ponad **217.000 zł**, a jego dofinansowanie **132.000 zł**.

Barokowy pomnik wyrzeźbił w 1733 r. działający głównie w rejonie ząbkowickim Johann Christoph Hampel. Rzeźbę ufundował rzeźnik Siegfried, który dopuścił się bluźnierstw przeciwko św. Nepomucenowi I wyznaniu katolickiemu. Na cokole znajduje się łacińska inskrypcja: „Język świętego Jana Nepomucena pobożnie pilni otaczają czią i chronią, bezbożni nieprzyjaciele go znieważają, co poświadcza ta figura”. Pomnik został przeniesiony w 1911 r. na teren przy kościele pw. św. Trójcy na skutek sporów na podłożu religijnym pomiędzy katolikami i protestantami, którzy chcieli, by na rynku stanęła również figura Marcina Lutera. Rozwiązaniem było usytuowanie obu pomników poza ścisłym centrum miasta. 6 października 2002 r. figura wróciła na rynek. Ustawiono ją na południe od pierwotnego miejsca (różnica wynosi ok. 30 m) - znalazła się na osi ul. Świdnickiej.

Renowacja Kaplicy Sadebecków

Jeden z najbardziej charakterystycznych obiektów Dzierżoniowa został w całości odrestaurowany. Na zewnątrz i wewnątrz odnowiono tynki, rekonstrukcji poddano także sześć wewnętrznych pilastrów (pierwotne stiukomarmury). Prace na zewnątrz objęły również renowację rzeźby „Kobiety Nadziei” na kopule kaplicy, izolację fundamentów, renowację gzymsów, odnowienie elewacji oraz renowację stalowych bram. Poszycie kopuły wyłożono miedzianą blachą, a całą kaplicę podświetla nowa iluminacja. Zadanie realizowane było w dwóch etapach (projektach), dofinansowanych ze środków EFRR i budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis. Łączna wartość projektów to ponad 397.000 zł, a dofinansowanie 291.000 zł.

Nowa droga dla rolników i działkowców

Przebudowa drogi prowadzącej od ul. Złotej wzdłuż ogrodów działkowych „Jar” polegała na ułożeniu asfaltu na utwardzonej do tej pory nawierzchni.

Prawie kilometrowy odcinek drogi ma trzy metry szerokości, znajdziemy na nim również cztery tak zwane „mijanki”. Prace prowadzono także na poboczu i przepuście drogowym. Przebudowa drogi służącej do transportu rolnego oraz jako dojazd do ogrodów działkowych współfinansowana była ze środków Województwa Dolnośląskiego (**199 tys. 500 zł**) i budżetu Dzierżoniowa (**251 tys 930 zł**).

Zakończono w 2021 r. również prace przy inwestycjach rozpoczętych i zrealizowanych w dużej części w 2020 r. Były to:

Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Sienkiewicza (wzdłuż linii kolejowej do parowozowni)

Zadanie realizowane w ramach projektu partnerskiego pn.: „Redukcja skutków niekorzystnych zjawisk pogodowych poprzez modernizację i budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego”. Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zakres rzeczowy obejmował m.in. budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Sienkiewicza na odcinku wzdłuż linii kolejowej do parowozowni, montaż studni i betonowych wpustów ulicznych, odtworzenie jezdni. Wartość zadania w ramach projektu to **360.618 zł**, w tym dofinansowanie z EFRR **309.100 zł**.

Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej na terenie Szkoły Podstawowej nr 9 w Dzierżoniowie

Inwestycja w ramach projektu partnerskiego pn. „Redukcja skutków niekorzystnych zjawisk pogodowych poprzez modernizację i budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego”. Projekt współfinansowany ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zakres robót obejmował budowę kanalizacji deszczowej o długości 187,20 m oraz montaż klapy zwrotnej na wlocie do rzeki Piława. Wartość zadania w ramach projektu to **555.997 zł**, w tym dofinansowanie z EFRR **478.913 zł**.

Inwestycje rozpoczęte w 2021 r.:

- Modernizacja Stadionu Miejskiego przy ul. Wrocławskiej,
- Remont ul. Strzelniczej i Ogrodowej,
- Modernizacja parku wzdłuż Wału Szwedzkiego,
- Rewitalizacja Parku Miłośników Dzierżoniowa.

Przebudowa ul. Złotej od Ronda Polskiego Państwa Podziemnego do ul. Akacjowej w Dzierżoniowie wraz z przebudową skrzyżowania z ul. Korczaka

Inwestycja realizowana z Funduszu Dróg Samorządowych. Zakres rzeczowy robót budowlanych obejmował przebudowę drogi, chodników, ciągu pieszo rowerowego, przebudowę skrzyżowania ul. Złotej z ul. Korczaka. Wartość inwestycji to **3.895.786 zł**, w tym dofinansowanie z Funduszu **1.901.392 zł**.

6. DZIERŻONIÓW DLA MIESZKAŃCÓW

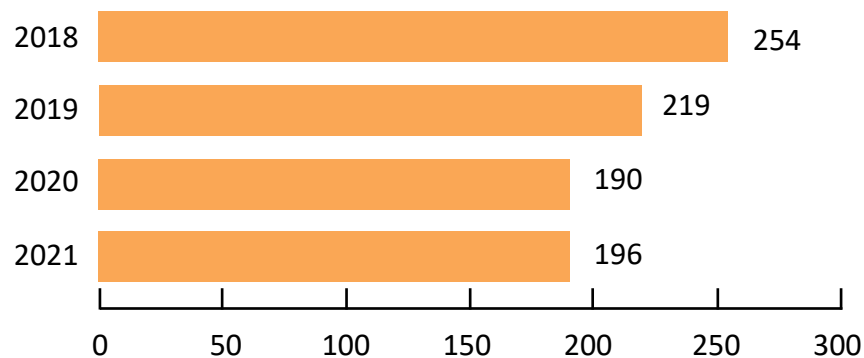
Polityka społeczna Dzierżoniowa polega na wspieraniu wszystkich grup społecznych. Z myślą o najmłodszych mieszkańcach i ich rodzicach powstają nowe miejsca w przedszkolach. Dla seniorów tworzone są instytucje wsparcia i miejsca aktywności ruchowej. Miasto zapewnia bogatą ofertę kulturalną oraz sportowo-rekreacyjną, dostosowaną do potrzeb różnych grup wiekowych. Przedsięwzięcia te w wielu przypadkach wykraczają poza samodzielne działania samorządu i obejmują aktywną współpracę z organizacjami pozarządowymi. To efekt przemian w strukturze społecznej związanych ze zmniejszającą się liczbą urodzeń, starzeniem się społeczeństwa oraz odpływem mieszkańców do dużych miast.

6.1. EDUKACJA

6.1.1. ŻŁOBKI

Każdego roku przychodziło na świat około 250 mieszkańców Dzierżoniowa, jednakże w 2021 r. liczba urodzeń zmalała do 196.

Wykres 6.1. Liczba dzieci urodzonych w poszczególnych latach wg danych zawartych w systemie ewidencji ludności prowadzonym przez miasto

W Dzierżoniowie funkcjonują cztery żłobki:

1. Żłobek Miejski nr 1, osiedle Błękitne 28 - 72 miejsca;
2. Niepubliczny Żłobek „Akademia Maluszka”, ul. Szkolna 14 - 60 miejsc;
3. Niepubliczny Żłobek „Sówka”, osiedle Jasne 22 - 95 miejsc;
4. Żłobek Niepubliczny „Kraina Czarów”, ul. Wrocławska 53 a - 30 miejsc (żłobek rozpoczął działalność 1.09.2021 r.).

Do żłobka publicznego mogą być zapisane dzieci zameldowane i rzeczywiście mieszkające na terenie Dzierżoniowa. Odbywa się to na podstawie pisemnego wniosku rodziców lub opiekunów prawnych. Większe szanse na miejsce w żłobku publicznym mają rodziny wielodzietne, pracujący rodzice i rodzice samotnie wychowujący dziecko. Nie ma już kryterium terminu złożenia wniosku.

Żłobek Miejski nr 1 to 72 miejsca dla maluszków

W 2021 r. działalność rozpoczął Żłobek Niepubliczny „Kraina Czarów”

Mieszkańcom, których dzieci nie dostały się do żłobka publicznego, gmina zapewnia miejsca w trzech funkcjonujących żłobkach niepublicznych („Akademia Maluszka” 20 miejsc, „Sówka” - 85 miejsc, „Kraina Czarów” - 15 miejsc). Miasto przekazuje co miesiąc dotację w kwocie 500 zł na każde dziecko, rodzice płacą za pobyt maksymalnie 494 zł oraz za wyżywienie zgodnie ze stawką w danej placówce. Z tej formy opieki skorzystało w 2021 r. łącznie około 194 dzieci. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 583.500 zł.

Tabela 6.1. Wydatki miasta na opiekę nad dziećmi w żłobkach w latach 2018-2021

rok	2018	2019	2020	2021
wydatki	1.221.163 zł	1.101.945 zł	1.103.870 zł	1.322.795 zł

6.1.2. PRZEDSZKOLA

W 2021 r. sieć placówek oświatowych działających na terenie Dzierżoniowa uległa zmianie. Na terenie Dzierżoniowa w 2021 r. funkcjonowały następujące przedszkola:

1. Publiczne - ich organem prowadzącym jest miasto:

- 1) Przedszkole Publiczne nr 1 im. Jana Brzechwy, ul. Batalionów Chłopskich 20, dyrektor Iwona Cegiełka.
- 2) Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałem Specjalnym, ul. Miernicza 2, dodatkowa lokalizacja ul. Złota 8. Funkcję p.o. dyrektora przedszkola do 30.04.2021 r. pełniła Magdalena Zagórska-Bajron, od 1.05.2021 - Magdalena Dawid.
- 3) Przedszkole Publiczne nr 3, os. Błękitne 26, funkcję p.o. dyrektora przedszkola od 1.09.2020 r. do 31.08.2021 r. pełniła Iwona Grzesiak, a od 1.09.2021 r. - Anna Okarma-Rajczakowska.
- 4) Przedszkole Publiczne nr 7, os. Tęczowe 3, dyrektor przedszkola Liliana Bąk.

2. Niepubliczne - przedszkola ujęte w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa/dotowane przez Dzierżoniów, dla których organami prowadzącymi są ich dyrektorzy:

- 1) Przedszkole Niepubliczne nr 4, os. Jasne 21, dyrektor Dorota Lis.
- 2) Przedszkole Niepubliczne „Słoneczna Piątka”, ul. Świdnicka 41, dyrektor Ewa Listowska.
- 3) Przedszkole Niepubliczne Promujące Zdrowie „Szóstka”, ul. Mickiewicza 14, dyrektor Agata Majcher.
- 4) Niepubliczne Przedszkole „Europejska Akademia Dziecka”, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska.
- 5) Przedszkole Niepubliczne Sióstr Salezjanek im. Dominika Savio, ul. Spacerowa 2, prowadzone

przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjanki) - Inspektorata Wrocławska, ul. św. Jadwigi 11, 50-266 Wrocław, dyrektor siostra Anna Bajkiewicz.

6) Niepubliczne Przedszkole Montessori Bliska Przystań, ul. Słowiańska 3a, dyrektor Magdalena Markulak (przedszkole rozpoczęło działalność 1.09.2021 r.)

7) Przedszkole Niepubliczne „Kraina Czarów”, ul. Wrocławska 53 A, dyrektor Magdalena Kowalczyk-Marut (przedszkole rozpoczęło działalność 1.09.2021 r.)

Od września sieć dzierżoniowskich przedszkoli wzbogaciła się o Przedszkole Niepubliczne „Kraina Czarów” oraz Niepubliczne Przedszkole Montessori Bliska Przystań

Tabela 6.2. Liczba uczniów według wieku w roku szkolnym 2021/2022 wg stanu na 29.12.2021 r. w SIO w dzierżoniowskich przedszkolach

nazwa przedszkola	liczba uczniów ogółem	wiek 2,5 roku	wiek 3 lata	wiek 4 lata	wiek 5 lat	wiek 6 lat	wiek 7 lat
PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 1 IM. JANA BRZECHWY	150	1	37	31	44	36	1
PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 2 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI I ODDZIAŁEM SPECJALNYM	242	4	49	63	48	75	3
PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 3	100	-	25	26	24	25	-
PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 7	152	2	36	37	44	32	-
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE SIÓSTR SALEZJANEK IM. ŚW. DOMINIKA SAVIO	73	3	12	24	17	17	-
PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „SŁONECZNA PIĄTKA”	78	1	12	28	22	14	1
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE PROMUJĄCE ZDROWIE „SZÓSTKA”	125	4	23	25	43	30	-
PRZEDSZKOLE JĘZYKOWE „EUROPEJSKA AKADEMIA DZIECKA”	55	-	13	10	17	15	-
PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE NR 4	149	5	31	43	38	32	-
NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE MONTESSORI BLISKA PRYZSTAŃ	7	1	2	3	1	-	-

PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE „KRAINA CZARÓW”	9	-	4	2	2	1	-
suma	1 140	21	244	292	300	277	5

Tabela 6.3. Wydatki bieżące na wychowanie przedszkolne w przedszkolach publicznych

rok	2018	2019	2020	2021*
wydatki	4.051.976 zł	4.696.160 zł	5.417.791 zł	7.191.062

* Są to wydatki bieżące przedszkoli publicznych, bez remontów, zakupów inwestycyjnych, doskonalenia zawodowego oraz projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W 2021 r. nastąpił znaczny wzrost wydatków bieżących w przedszkolach publicznych, gdyż przez cały rok funkcjonowało czwarte przedszkole publiczne - PP nr 3, które powstało we wrześniu 2020 r., a także zwiększona liczba oddziałów oraz oddziałów specjalnych w PP nr 2. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim większymi kosztami utrzymania budynków, wzrostem cen oraz wzrostem kosztów z tytułu zatrudnienia pracowników obsługi.

Tabela 6.4. Dotacje dla przedszkoli niepublicznych

	2018	2019	2020	2021
dotacja dla przedszkoli niepublicznych	3.266.181 zł	3.608.795 zł	3.758.999 zł	3.615.490 zł
dotacja na wychowanie przedszkolne na warunkach takich, jak w przedszkolach publicznych tzw. „kontraktacja” (do 31.08.2020 r.)	185.798 zł	222.024 zł	225.316 zł	-
suma	2.989.409 zł	3.451.979 zł	3.984.315 zł	3.615.490 zł

Nastąpił spadek dotacji dla przedszkoli niepublicznych działających na terenie Dzierżoniowa w porównaniu z wydatkami i dotacjami na wychowanie przedszkolne w latach ubiegłych - spadek spowodowany tym, że od stycznia do sierpnia było pięć przedszkoli niepublicznych (w latach poprzednich było ich sześć). W 2021 r. otworzyły się od września dwa nowe przedszkola niepubliczne, jednak z niewielką liczbą dzieci, więc nie spowodowały wzrostu dotacji.

Przy dzierżoniowskich przedszkolach publicznych funkcjonują stowarzyszenia, które wspierają ich działalność. Pozyskane przez nie środki przeznaczane są na rehabilitację, organizację wycieczek, zajęć kulturalnych i sportowych oraz warsztatów edukacyjnych poszerzających wiedzę na temat kultury, historii Dzierżoniowa. Przy Przedszkolu Publicznym nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi funkcjonuje „Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Integracji Uśmiech”, przy Przedszkolu Publicznym nr 1 „Stowarzyszenie Przyjaciół Kaczki Dziwaczki”, a przy Przedszkolu Publicznym nr 7 „Stowarzyszenie Tęczowa Siódemka”.

Tabela 6.5. Środki pozyskane przez stowarzyszenia

rok	2018	2019	2020	2021
kwota	51.139 zł	47.493 zł	39.993 zł	39.587 zł

6.1.3. SZKOŁY PODSTAWOWE

Na terenie Dzierżoniowa funkcjonowały następujące szkoły podstawowe:

1. Publiczne - ich organem prowadzącym jest miasto:

- 1) Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich, ul. Władysława Sikorskiego, dyrektorem szkoły do 31.08.2021 r. była Monika Szczucka, od 1.09.2021 p.o. dyrektora zostało powierzone Violetcie Bień.
- 2) Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej, ul. Szkolna 24, dyrektor Regina Walendowska.
- 3) Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte, os. Błękitne 25, dyrektor Marzena Mieszko.
- 4) Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika, ul. Kopernika 7, dyrektor Wioletta Uchman-Chrząszcz.

2. Niepubliczne - szkoły ujęte w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa/dotowane przez Dzierżoniów, dla których organami prowadzącymi są ich dyrektorzy:

- 1) Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek im. Bł. Laury Vicuna, ul. Wrocławska 51, prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki - Inspektorium Wrocławskie, ul. św. Jadwigi 11, 50-266 Wrocław, dyrektor szkoły siostra Wioletta Malinowska.
- 2) Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka ul. Garncarska 3, dyrektor Jacek Prysak.
- 3) Szkoła Podstawowa Business Primary School, ul. Szkolna 14, dyrektor Daria Michalska. Szkoła ujęta w ewidencji szkół niepublicznych Dzierżoniowa, nie pobierała dotacji, gdyż nie rozpoczęła działalności dydaktycznej.

W 2021 r. SP 1 w akcji Podwórko Nivea dzięki głosom internautów wygrało plac zabaw o wartości rynkowej 250 tys. zł. Oddano go do użytku w 2022 r.

Uczniowie SP 9 zdobywają wiele dodatkowych umiejętności nie tylko w trakcie projektów eTwinningowych czy Erasmus

Tabela 6.6. Liczba uczniów i oddziałów w szkołach podstawowych publicznych i niepublicznych w latach 2018/19 - 2021/2022

nazwa placówki	rok szkolny 2018/2019		rok szkolny 2019/2020		rok szkolny 2020/2021		rok szkolny 2021/2022	
	w tym:	ogółem	w klasie I	ogółem	w klasie I	ogółem	w klasie I	ogółem
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Noblistów Polskich	w SP 374 w tym w I klasie SP 79	537	66	419	75	487	90	581 (24 oddz.)
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Komisji Edukacji Narodowej	w SP 300 w tym w I klasie SP 36 w III klasie GM 115	415	52	310	36	300	42	303 (15 oddz.)
Szkoła Podstawowa nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte	w I klasie SP 69	834	96	793	77	755	66	682 (31 oddz.)
Szkoła Podstawowa nr 9 im. Mikołaja Kopernika	w I klasie SP 73	575	77	581	74	600	77	613 (26 oddz.)
Razem szkoły publiczne		2361	291	2103	262	2142	275	2179 (96 oddz.)
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Sióstr Salezjanek	w SP 158 w tym w I klasie SP 13 w II i III klasie GM 32	190	19	152	13	151	20	151 (10 oddz.)
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka	w I klasie SP 2	41	2	41	2	44	2	43 (8 oddz.)
Razem szkoły niepubliczne		231	21	193	15	195	22	194 (18 oddz.)
Liczba uczniów ogółem	w SP 2280 w tym w I klasie SP 277 w II i III klasie GM 616	2592	314	2311	277	2338	297	2373 (114 oddz.)

Stopień wykorzystania miejsc we wszystkich czterech szkołach podstawowych w Dzierżoniowie kształtuje się on na poziomie ok. 75% (pojemność szkół wynosi 2.900 uczniów, a do szkół uczęszcza 2.179 uczniów).

Tabela 6.7. Wydatki bieżące szkół publicznych

rok	2018	2019	2020	2021*
kwota	18.783.210 zł	19.706.876 zł	19.515.514 zł	20.238.753 zł

W 2021 r. nastąpił wzrost wydatków bieżących* szkół podstawowych (bez remontów, zakupów inwestycyjnych i dotacji podręcznikowej, doskonalenia zawodowego i dowożenia uczniów z niepełnosprawnością, bez programów profilaktyki zdrowotnej, promocji, programów dot. narkomanii i przeciwalkoholowych oraz pozostałej działalności) w porównaniu z wydatkami w latach ubiegłych. Wzrost ten spowodowany był przede wszystkim większymi kosztami utrzymania budynków, wzrostem cen oraz wzrostem kosztów z tytułu zatrudnienia pracowników.

Tabela 6.8. Dotacje dla szkół niepublicznych

rok	2018	2019	2020	2021
kwota	1.956.066 zł	2.205.551 zł	2.338.358 zł	2.656.528 zł

Wzrost dotacji dla niepublicznych szkół podstawowych w 2021 r. wynika z większej liczby uczniów z niepełnosprawnościami w Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w porównaniu z dotacjami w latach ubiegłych.

Wydatki bieżące publicznych i niepublicznych szkół podstawowych i przedszkoli wraz z doskonaleniem zawodowym, remontami i zakupami inwestycyjnymi wyniosły 33.976.369 zł,

w tym:

1. szkoły publiczne 20.373.255 zł,
2. szkoły niepubliczne 2.656.528 zł,
3. przedszkola publiczne i niepubliczne 10.946.586 zł

Środki z Ministerstwa Edukacji Narodowej (subwencja oświatowa oraz dotacja na wychowanie przedszkolne) 22.723.360 zł,

w tym:

1. subwencja dla szkół publicznych 16.353.358 zł,
2. subwencja dla szkół niepublicznych 2.499.143 zł,
3. subwencja i dotacja dla przedszkoli 3.870.859 zł

Dopłata miasta 11.253.009 zł,

w tym:

1. do wydatków szkół publicznych - 4.019.897 zł,
2. do szkół niepublicznych - 157.385 zł,
3. do przedszkoli publicznych i niepublicznych - 7.075.727 zł

Tabela 6.9. Zatrudnienie w publicznej oświacie (stan na dzień 31.12.2021 r.)

	Nauczyciele	Administracja i obsługa	Ogółem
Liczba etatów	257,35	88,88	346,23
Liczba osób	271	89	360

Dofinansowanie młodocianych pracowników

W ramach zadań związanych z dofinansowaniem kosztów kształcenia młodocianych pracowników zawarto i zrealizowano umowę z Wojewodą Dolnośląskim na środki z Funduszu Pracy, w ramach której wykorzystano 63.923,90 zł. W ramach tych środków: prowadzono postępowania administracyjne w sprawie przyznania dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników, wydawano decyzje administracyjne oraz zaświadczenia o pomocy de minimis, dofinansowanie wypłacono 13 pracodawcom za wyszkolenie 11 młodocianych pracowników (mieszkańców Dzierżoniowa) w takich zawodach, jak fryzjer, kucharz, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych, stolarz, murarz-tylnkarz.

Dowożenie uczniów z niepełnosprawnościami

Dzierżoniów zapewnia dowóz uczniów z niepełnosprawnościami z terenu miasta do najbliższej placówki zgodnie z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Dowóz jest realizowany poprzez firmy zewnętrzne wyłonione w drodze konkursu ofert oraz przez rodziców dzieci z niepełnosprawnych. W 2021 r. dzieci niepełnosprawne były dowożone do: Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi w Dzierżoniowie (2 dzieci), Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Dzierżoniowie (8 dzieci), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Piławie Górnej (7 dzieci), Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dzierżoniowie (1 dziecko), Niepublicznej Szkoły Przysposabiającej do Pracy w Dobrocinie (2 dzieci), Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Mikoszowie (1 dziecko), Zespołu Szkół Specjalnych w Świdnicy (2 dzieci) oraz do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Siodle (3 dzieci). Łącznie na dowóz uczniów niepełnosprawnych w 2021 r. wydatковано 110.292,48 zł.

Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa

W kwietniu 2020 r. została powołana Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa, która zastąpiła dotychczasową Młodzieżową Radę Miejską Dzierżoniowa. 15 listopada 2021 r. odbyły się wybory do Młodzieżowej Rady Dzierżoniowa. Wybranych zostało 21 radnych, którzy reprezentują szkoły podstawowe i ponadpodstawowe działające na terenie Dzierżoniowa. Uprawnionych do głosowania było 3.113 uczniów, w głosowaniu wzięło udział 1.686 uczniów. Frekwencja wyniosła 53,85%. W nowej radzie zasiadać będzie po trzech przedstawicieli SP 1, SP 5, SP 9, ZS 2, po dwóch przedstawicieli SP 3, ZS 1, ZS 3, I LO i jeden przedstawiciel II LO.

Nagrody z okazji Dnia Edukacji Narodowej

Burmistrz Dzierżoniowa przyznał indywidualne nagrody pieniężne dla 18 wyróżniających się nauczycieli z dzierżoniowskich placówek oświatowych na łączną kwotę 33.700 zł brutto.

Uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej odbyła się 14 października 2021 r. w Synagodze Rutika w Dzierżoniowie. Wzięli w niej udział dyrektorzy przedszkoli i szkół podstawowych oraz nagrodzeni nauczyciele.

Nowa Młodzieżowa Rada Dzierżoniowa

W 2021 r. nauczyciele świętowali Dzień Edukacji Narodowej w dzierżoniowskiej synagodze

Realizowane programy:

1. „Aktywna Tablica” - dla SP 5, wydatki całkowite – 43.579,60 zł / pozyskana dotacja 35.000 zł (wydatkowano z dotacji 34.863,68 zł).

Dzierżoniów otrzymał dotację celową z budżetu państwa w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 „Aktywna tablica”.

Otrzymana dotacja celowa: 35.000 zł (wydatkowano 34.863,68 zł).

Wkład własny miasta: 8.715,92 zł.

Uzyskane wsparcie finansowe przeznaczone zostało dla Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte na dofinansowanie zakupu pomocy dydaktycznych - narzędzi do terapii psychoneurologicznej dla uczniów z zaburzeniami uwagi i koncentracji (Koder ProComp2, biofeedback, magiczny dywan - urządzenie i pakiet gier), narzędzi do terapii procesów komunikacji, w tym zaburzeń przetwarzania słuchowego (kącik do rozwiązywania sporów, Eduterapeutica Autyzm), narzędzi do terapii uczniów mających problemy w edukacji szkolnej (kurtyna światłowodowa) oraz laptopa.

2. „Posiłek w domu i w szkole” - moduł 3 - (SP 3, SP 5, SP 9)

Dzierżoniów otrzymał dotację celową z budżetu państwa w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (edycja 2021) dotyczącego wspierania w latach 2019-2023 organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki przez organizację stołówek i miejsc spożywania posiłków. Celem modułu 3 programu było wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole. Środki zostały wydatkowane na:

- usługi remontowo-adaptacyjne do stołówek lub pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków (jadalni);
- wyposażenie kuchni w stołówce szkolnej;
- wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków.

Łączny koszt zadania: 162.509,32 zł.

Przyznana dotacja celowa: 130.000 zł (wykorzystano 129.689,77 zł).

Wkład własny: 32.819,55 zł.

Uzyskane wsparcie finansowe przeznaczone zostało na doposażenie i poprawę standardu obecnie funkcjonujących stołówek szkolnych w:

- SP 3 - dotacja 79.689,78 zł, całkowita wartość 99.612,23 zł;
- SP 5 - dotacja 25.000 zł, całkowita wartość 31.647,10 zł;
- SP 9 - dotacja 24.999,99 zł, całkowita wartość 31.249,99 zł.

3. „Laboratoria przyszłości”

pozyskano środki w wysokości 652.800 zł (wydatkowano w 2021 r. 201.562,90 - pozostała kwota zostanie wydatkowana w 2022 r.). W ramach Laboratoriów Przyszłości organy prowadzące szkoły otrzymały z budżetu państwa środki finansowe w podziale na poszczególne jednostki: SP 1 - 174.000 zł, SP 3 - 90.900 zł, SP 5 - 203.700 zł, SP 9 - 184.200 zł. Ponieważ program ogłoszony został pod koniec roku, w dwóch jednostkach (SP 1 i SP 9) nie zrealizowano planu. W SP 3 zrealizowano plan na poziomie 86,36%, w SP 5 na poziomie 60,41%.

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Pozyskane środki wspierają samorządy w rozwijaniu szkolnej infrastruktury i pochodzą z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań. Celem inicjatywy jest budowanie wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka).

4. Zajęcia wspomagające. Dzierżoniów otrzymał środki z rezerwy subwencji oświatowej w łącznej wysokości 67.900 zł przeznaczone na finansowanie zajęć wspomagających uczniów w opanowaniu i utrwalaniu wiadomości i umiejętności z wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz zajęć z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego. Wydatki dotyczyły pokrycia kosztów wynagrodzeń nauczycieli za realizację zajęć w szkołach podstawowych i zakup materiałów dydaktycznych. Łącznie na zajęcia wspomagające wydatkowano 65.573,60 zł, w tym dla szkół podstawowych publicznych 58.759,23 zł, a dla szkół niepublicznych 6.814,37 zł.

5. Program pomocy uczniom niepełnosprawnym. Pozyskana dotacja celowa 21.660,08 zł została przeznaczona na dofinansowanie zakupu podręczników i materiałów edukacyjnych dla uczniów w ramach rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022. Z przyznanej dotacji skorzystali uczniowie I LO, II LO, ZS 1, ZS 2, ZS 3, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. Pomoc w formie dofinansowania do zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w roku szkolnym 2021/2022 przysługiwała uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:

- 1) słabowidzącym,
- 2) niesłyszącym,
- 3) słabosłyszącym,
- 4) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- 5) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- 6) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- 7) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- 8) z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w przypadku gdy jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność wymieniona w pkt 1-7.

6. „Dotacja podręcznikowa” w wysokości 329.411,21 zł wydatkowana została na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe. Ujęto ją w planach finansowych czterech szkół podstawowych (plan 293.572 zł; wydatkowano 292.694,01 zł), w tym:

- SP 1 - wydatkowano 77.466,60 zł,
- SP 3 - wydatkowano 39.566,11 zł,
- SP 5 - wydatkowano 92.321,14 zł,
- SP 9 - wydatkowano 83.340,16 zł,
- oraz w formie dotacji celowych dla dwóch szkół podstawowych niepublicznych:
 - Niepublicznej Szkoły Podstawowej Sióstr Salezjanek - wydatkowano 21.000,90 zł,
 - Niepublicznej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka - wydatkowano 8.433,59 zł.

7. „Umiem pływać”

W programie realizowanym przez Dolnośląską Federację Sportu we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie uczestniczyło łącznie 60 uczniów z klas I-III SP 5 (30 uczniów), SP 3 (15 uczniów) i SP 9 (15 uczniów). Celem programu była aktywizacja fizyczna uczniów, nabycie podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka wad postawy oraz nadwagi i otyłości. Gmina nie ponosiła żadnych kosztów w związku z realizacją programu.

8. „Płynę dalej”

Program organizowany przez Dolnośląską Federację Sportu we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie, a współfinansowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz miasto Dzierżoniów. W programie wzięło udział łącznie 105 uczniów z klas IV-VIII z SP 1 (45 uczniów), SP 3 (30 uczniów) i SP 5 (30 uczniów). Program jest kontynuacją zajęć pływania i polega na zdobywaniu nowych umiejętności pływackich oraz doskonaleniu techniki pływania. Adresowany jest do uczniów, którzy posiadają podstawowe umiejętności pływackie i potrafią samodzielnie przepłynąć 25 m na basenie. Koszt realizacji zajęć po stronie gminy wyniósł łącznie 7.000 zł.

9. „Szkolny Klub Sportowy”

Program realizowany przez Dolnośląską Federację Sportu z dotacji otrzymanej z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Udział wzięło w nim łącznie 135 uczniów z czterech szkół podstawowych: SP 1 (45 uczniów), SP 3 (30 uczniów), SP 5 (30 uczniów) i SP 9 (30 uczniów). Celem programu realizowanego w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczycieli i wychowania fizycznego w szkołach była poprawa sprawności fizycznej uczniów, promocja aktywnego stylu życia i tworzenie warunków do rozwoju sportowych talentów. Koszt realizacji programu ze strony gminy wyniósł 1.000 zł.

10. „Trzymaj się prosto!”

Projekt współfinansowany przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. Od maja do grudnia uczniowie uczestniczyli w zajęciach sportowych z elementami gimnastyki korekcyjnej. Udział wzięło łącznie 385 uczniów z czterech dzierżoniowskich publicznych podstawówek. Łączny koszt realizacji projektu wyniósł 68.458,45 zł, w tym środki z Ministerstwa to 31.355,19 zł, środki własne - 37.103,26 zł. Celem projektu była korekcja wad postawy u dzieci, zwiększenie aktywności ruchowej uczniów oraz wyrobienie u nich nawyków dbania o własne zdrowie.

11. Stypendia dla uczniów

24.06.2021 r. w kinoteatrze „Zbyszek” odbyła się uroczystość zakończenia roku szkolnego połączona z „Galą talentów”. Burmistrz Dzierżoniowa wręczył statuetki oraz listy gratulacyjne stypendystom i złożył gratulacje uczniom klas ósmych, którzy otrzymali stypendium za wyniki w nauce. Burmistrz podziękował nauczycielom oraz rodzicom za zaangażowanie oraz wsparcie w trudnym czasie pandemii. Uroczystość uatrakcyjnili swoimi występami uczniowie szkół podstawowych oraz członkowie sekcji artystycznych Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury (zespół „Ewenement”, Mażoretki).

25.06.2021 r. rok szkolny 2020/2021 ukończyło 2.331 uczniów, w tym w szkołach podstawowych prowadzonych przez Dzierżoniów 2.137 uczniów, a 194 uczniów w szkołach niepublicznych. W czerwcu rozpoczęły się wakacje dla 1.138 przedszkolaków, w tym dla 616 w przedszkolach publicznych i 522 w przedszkolach niepublicznych.

Z okazji zakończenia roku szkolnego 2020/2021 w Dzierżoniowie zostały przyznane:

- stypendia dyrektora szkoły za wyniki w nauce dla 371 uczniów kl. IV-VIII, w tym dwóch uczniów niepełnosprawnych;
- stypendia burmistrza Dzierżoniowa za wyniki w nauce i osiągnięcia naukowe pn. „Dzierżoniowskie Smoki Edukacji” w wysokości 900 zł oraz statuetki „Dzierżoniowskiego Smoka Edukacji” dla 4 uczniów klas ósmych z SP 3, SP 5, SP 9 oraz Niepublicznej Szkoły Podstawowej Sióstr Salezjanek;
- stypendia w dziedzinie twórczości artystycznej dla 6 uczniów dzierżoniowskich szkół podstawowych: SP 5 (3 uczniów), SP 9 (2 uczniów) oraz Niepublicznej Szkoły Podstawowej Sióstr Salezjanek (1 uczeń).

6.2. EPIDEMIA COVID-19 A OBSZAR EDUKACJI

Epidemia COVID-19 to nieoczekiwane doświadczenie na płaszczyznach życia prywatnego i publicznego. Rzeczywistością stała się izolacja społeczna. Towarzyszył jej natłok informacji, często sprzecznych, powodujących chaos. Sytuacja wiązała się z wymogami podporządkowania się różnym wytycznym - z jednej strony przynoszącym chwilowe poczucie bezpieczeństwa, z drugiej ograniczającym realizację różnych potrzeb. Zagrożenie epidemiczne spowodowało konieczność wprowadzenia wielu ograniczeń niemal we wszystkich obszarach życia społecznego i gospodarczego, w tym także w obszarze edukacji.

W 2021 r. o sposobie organizacji nauki zdalnej/hybrydowej decydowali dyrektorzy, uwzględniając potrzeby oraz możliwości uczniów i rodziców w uzgodnieniu z organem prowadzącym. Dyrektorzy otrzymywali drogą mailową informacje na temat wprowadzanych zmian i nowych zasad realizacji zadań oświatowych. Często zmieniające się rozporządzenia i dynamiczna sytuacja epidemiologiczna generowały wiele niewiadomych i problemów. Organizacja pracy w szkołach i treści edukacyjne były dostosowywane do warunków i możliwości prowadzenia kształcenia na odległość. Komunikacja pomiędzy nauczycielami i uczniami odbywała się z wykorzystaniem wszystkich możliwych kanałów elektronicznych, takich jak: dziennik elektroniczny Librus, strona internetowa szkoły, aplikacje: Messenger, WhatsApp, Zoom, Facebook, Discord, a także poczta e-mail, telefon/SMS czy wideokonferencje.

Konieczność funkcjonowania w warunkach zagrożenia epidemicznego wymusiła na uczniach, nauczycielach i obsłudze szkół nowe zachowania. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, przy głównych wejściach do budynków, w salach dydaktycznych oraz w izolatorium wisały plakaty z zasadami prawidłowego mycia rąk, a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji rąk - instrukcje. Dzięki pozyskanym z Ministerstwa Zdrowia dyspenserom uczniowie wyrobili w sobie nawyk do częstszej dezynfekcji i higieny rąk.

Na czas funkcjonowania szkół w okresie zagrożenia epidemicznego ich dyrektorzy opracowali liczne procedury dla uczniów, nauczycieli i innych osób. Wprowadzili procedurę bezpieczeństwa w celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19 w okresie zagrożenia epidemicznego oraz procedurę bezpieczeństwa podczas:

- organizowania i przeprowadzania egzaminu ośmioklasisty,
- postępowania w przypadku podejrzenia zakażenia u członka zespołu egzaminacyjnego lub zdającego,
- postępowania na wypadek podejrzenia zakażenia koronawirusem,
- przychodzenia / wychodzenia w celu skorzystania z konsultacji,
- postępowania ze zbiorami bibliotecznymi zwracanymi przez czytelników do biblioteki.

W okresie zagrożenia epidemicznego zostały wprowadzone następujące zasady w szkołach podstawowych:

- każda osoba po wejściu do szkoły miała obowiązek zdezynfekowania rąk płynem dezynfekcyjnym umieszczonym w korytarzu, obok każdego wejścia,
- został nałożony obowiązek noszenia maseczek przez pracowników, uczniów, zewnętrznych dostawców i gości, którzy poruszają się po terenie szkoły,
- zostały wywieszane instrukcje z zasadami prawidłowego mycia i dezynfekowania rąk,
- w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych pojemniki uzupełniano na bieżąco mydłem antybakteryjnym,
- wprowadzono obowiązek utrzymania odległości przynajmniej 1,5 metrów pomiędzy pracownikami,
- wprowadzono ograniczenia korzystania z przestrzeni wspólnych, np. poprzez wprowadzenie różnych godzin pracy, pracy rotacyjnej (maksymalnie jedna osoba siedząca przy stoliku lub zachowanie

- 1,5-metrowej odległości pomiędzy pracownikami),
- kilka razy dziennie przeprowadzane były prace porządkowe, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymywania w czystości ciągów komunikacyjnych, dezynfekowania powierzchni dotykowych - poręczy, klamek, włączników światła, uchwytów, poręczy krzeseł i powierzchni płaskich (biurek, stolików), w tym blatów ławek i biurek w klasach,
- w przypadku podejrzenia zachorowania wyznaczono pomieszczenie - izolatkę wyposażoną w środki ochrony indywidualnej i płyn dezynfekujący. Można w nim odizolować osobę z objawami chorobowymi do czasu wezwania specjalistycznych służb.

Dodatkowo przy wejściach do szkół zostały umieszczone numery telefonów do właściwej stacji sanitarno-epidemiologicznej, oddziału zakaźnego szpitala i służb medycznych oraz organów, które informowały, co zrobić w przypadku stwierdzenia objawów chorobowych.

Dla zwiększenia bezpieczeństwa przy wejściu do szkół dyżurował pracownik, który miał obowiązek dopilnować pomiaru temperatury, dezynfekcji dłoni oraz obowiązkowego zakrywania ust i nosa.

Kalendarium najważniejszych zmian w systemie oświaty wynikających z epidemii koronawirusa:

- 1.09.2020 r. - wszyscy uczniowie rozpoczęli naukę stacjonarną;
- od 24.10.2020 r. do 16.05.2021 r. - uczniowie klasy IV-VIII szkoły podstawowej - kształcenie na odległość;
- od 9.11.2020 r. do 17.01.2021 r. - klasy I-III szkoły podstawowej - kształcenie na odległość;
- od 18.01.2021 r. do 28.02.2021 r. - klasy I-III szkoły podstawowej - nauczanie stacjonarne;
- od 22.03. do 11.04.2021 r. uczniowie wszystkich klas szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży w całym kraju - kształcenie na odległość;
- 12-25.04.2021 r. - kształcenie na odległość (od 19.04.2021 r. przedszkola stacjonarnie, przedłużenie ograniczeń w funkcjonowaniu pozostałych jednostek systemu oświaty do 25.04.2021 r.);
- od 26.04. do 2.05.2021 r. - kształcenie na odległość (w woj. dolnośląskim);
- 29.03.2021 r. - 18.04.2021 r. - zamknięte przedszkola;
- od 3.05.2021 r. - klasy I-III szkoły podstawowej w całym kraju wróciły do nauki w trybie stacjonarnym;
- 17-30.05.2021 r. - klasy IV-VIII szkoły podstawowej - nauka w trybie hybrydowym;
- od 31.05.2021 r. - uczniowie powrócili do regularnej nauki stacjonarnej;
- 1.09.2021 r. - wszyscy uczniowie rozpoczęli naukę stacjonarną w szkołach i przedszkolach;
- od listopada 2021 r. - nauczanie hybrydowe w szkołach w zależności od zachorowań. Przedszkola funkcjonowały bez zmian, lecz pojawiały się całe oddziały przedszkolne skierowane przez sanepid na kwarantannę;
- 20.12.2021 r. - klasy I-VIII przeszły na zdalne nauczanie - zgodnie z rozporządzeniem MEiS.

Obniżenie jakości kształcenia, pogłębienie nierówności edukacyjnych oraz pogorszenie kondycji psychofizycznej uczniów i nauczycieli - takie skutki zdalnego nauczania w czasie epidemii Covid-19 w Polsce wykazała kontrola NIK. Jej zdaniem niekorzystny wpływ na proces edukacji miał brak systemowych rozwiązań, które zapewniłyby szkołom optymalne warunki do stabilnej pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Tradycyjny model nauczania nie przystawał do realiów edukacji on-line. Epidemia jeszcze mocniej uwidoczniała niedoskonałości systemu oświaty w Polsce: problemy z komunikacją społeczną, niedostosowanie podstaw programowych i metod nauczania do wyzwań współczesności, zbyt mały nacisk na kompetencje kluczowe. Brak systemowego podejścia do kształcenia na odległość, niewystarczające wsparcie nauczycieli w postaci szkoleń z prowadzenia lekcji on-line, a także przypadki wykluczenia cyfrowego uczniów pokazują konieczność stworzenia optymalnego modelu funkcjonowania szkół w sytuacji zagrożenia epidemicznego. Powinien on, zgodnie z rekomendacjami środowisk naukowych, zapewnić równowagę pomiędzy wymogami reżimu sanitarnego a działaniami chroniącymi zdrowie psychiczne uczniów.

6.3. WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI PARTNERSKIMI:

Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Serockiem:

- 25.07. - 1.08.2021 r. - kolonie letnie dla młodzieży z Serocka w SP 9 w Dzierżoniowie,
- 25-31.07.2021 r. - kolonie letnie dla młodzieży z Dzierżoniowa w Jadwisinie (SP 1 - 9 uczniów, SP 3 - 6 uczniów, SP 5 - 14 uczniów, SP 9 - 11 uczniów),
- 27-28.08.2021 r. - turniej piłkarski Twin Cities Cup w Serocku młodzieży z rocznika 2010 i 2011,
- 28-29.09.2021 r. - udział delegacji z Dzierżoniowa w Świącie Darów Ziemi w Serocku.

Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Kluczborkiem:

- 26-27.10.2021 r. - wizyta delegacji z Dzierżoniowa z okazji 115. rocznicy śmierci ks. Jana Dzierżona w Kluczborku,
- 27-30.08.2021 r. - wizyta czteroosobowej delegacji z Kluczborka w Dzierżoniowie i udział w Miodowym Świącie Miasta.

Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Lanškroun:

- wspólna realizacja projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska 2014-2020 za pośrednictwem Euroregionu Glacensis:
 - „Renowacja pomnika Jana Nepomucena w Dzierżoniowie”,
 - „Modernizacja wieży ratuszowej w Dzierżoniowie”,
 - „Renowacja kaplicy grobowej Sadebecków w Dzierżoniowie”,
 - „Odnowienie elementów zabytkowej kaplicy Sadebecków w Dzierżoniowie”,
- marzec 2021 r. - udział delegacji z Dzierżoniowa w uroczystościach Masopust w Lanškroun.

Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Crewe & Nantwich realizowane były przez przedstawicieli Urzędu Miasta i obejmowały wymianę wiadomości mailowych z burmistrzem Crewe i przedstawicielami CANTA.

Działania dotyczące współpracy pomiędzy Dzierżoniowem a Hajdúszoboszló realizowane były przez przedstawicieli Urzędu Miasta i obejmowały wymianę wiadomości mailowych oraz organizację wizyty czteroosobowej delegacji z Hajdúszoboszló i udział w Miodowym Świącie Miasta w dniach 27-30.08.2021.

6.4. POLITYKA SPOŁECZNA

Politykę społeczną w mieście realizują:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Szkolna 24,
2. Dzienny Dom Senior +, ul. Świdnicka 35,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Nowowiejska 88 i 88 a,
4. Klub Senior+, ul. Krasickiego 25.

6.4.1. OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać własnymi siłami. Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną gminy realizującą zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej z 12.03.2004 r. - jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań z zakresu polityki społecznej podejmowanych na rzecz mieszkańców Dzierżoniowa. Ośrodek realizuje własne i zlecone gminie zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające w szczególności na:

- prowadzeniu diagnostyki jednostkowej i środowiskowej,
- świadczeniu pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia,
- ustalaniu uprawnień, przyznawaniu i wypłacaniu świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- realizacji rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów ostonowych,
- aktywizowaniu środowiska lokalnego w zakresie działań dotyczących zaspokajania potrzeb pomocy społecznej,
- przyznawaniu i wypłacaniu dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- przyznawaniu i wypłacaniu stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych,
- wspieraniu rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w ramach prowadzenia zespołu interdyscyplinarnego.

W 2021 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie wydał łącznie **9.678 decyzji**, tj.:

- 1.588 ws. świadczeń rodzinnych, w tym 111 odmownych;
- 849 ws. dodatków mieszkaniowych, w tym 28 odmownych;
- 627 ws. dodatków energetycznych, w tym 17 odmownych;
- 307 ws. świadczeń alimentacyjnych, w tym 3 odmowne;
- 5.833 ws. pomocy społecznej, w tym 83 odmowne;
- 151 ws. prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym 9 odmownych;
- 192 ws. stypendiów szkolnych, w tym 17 odmownych;
- 3.212 informacji oraz 131 decyzji ws. świadczeń wychowawczych, w tym 3 odmowne.

Ponadto wydano 197 zaświadczeń oraz dodatkowo 42 zaświadczenia z programu „Czyste powietrze”. Pracownicy socjalni w 2021 r. rozpatrzyli **3.043 wnioski o pomoc** (w 2020 r. rozpatrzonych zostało 3.342 wniosków).

OPS realizuje także Rządowy Program Rodzina 500+, który zakłada, że rodzinom z dziećmi na utrzymaniu przysługuje świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł na dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia. Wydatki poniesione na to świadczenie wyniosły 27.268.529,47 zł. Programem objęto 2.943 rodzin (4.896 dzieci).

Charakter działalności OPS-u ciągle podlega zmianom w wyniku konieczności dostosowywania się do sytuacji podopiecznych i potrzebujących. W OPS-ie można więc skorzystać z porady psychologa, prawnika, wsparcia asystentów rodziny, pracowników socjalnych i dzielnicowych. Ponadto, z uwagi na zdiagnozowane potrzeby

czy sytuację epidemiczną, po raz pierwszy realizowano programy ostonowe dofinansowane ze środków ministerialnych, takie jak:

- **Program „Opieka wytchnieniowa - edycja 2021”.** W okresie od czerwca do grudnia 2021 r. OPS kontynuował realizację programu „Opieka wytchnieniowa - edycja 2021” Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, finansowanego ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. W programie wzięło udział 5 dzieci oraz 7 osób dorosłych. Na realizację zadania wydano 37.413,58 zł.
- **Program „Opieka 75+” - edycja 2021** z zakresu świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej w ramach konkursu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Otrzymane dofinansowanie w wysokości 194.769,50 zł umożliwiło objęcie wsparciem 118 osób.
- **Program „Wspieraj Seniora” - edycja 2021 r.** Jest to konkurs Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Dofinansowanie wyniosło 15.150 zł dla ok. 30 seniorów. Udzielona im została pomoc w formie m.in.: zrobienia zakupów, rejestracji do lekarza czy wdrożenia usług opiekuńczych. Szczegółowe informacje związane z realizacją zadań OPS-u przedłożone zostały na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2022 r.

W ramach aktywizowania środowiska lokalnego do działań dotyczących zaspokajania potrzeb pomocy społecznej przed dzierżoniowskim OPS-em stanęła w maju 2021 r. lodówka społeczna. Z lodówki może skorzystać każdy, kto ma taką potrzebę. Można w niej zostawić produkty żywnościowe lub je brać, jeśli ich potrzebujemy. Społeczna lodówka daje nie tylko szansę na wzięcie udziału w akcji pomocowej dla potrzebujących, ale też wpisanie się w ekologiczny trend „no waste” - czyli niemarnowania jedzenia. Można w niej zostawić takie produkty spożywcze, które sami chcielibyśmy zjeść - to najprostsza zasada do zapamiętania.

6.4.2. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY (ŚDS)

Siedziba placówki mieści się przy ul. Nowowiejskiej 88 i 88a. Dysponuje ona 55 miejscami dla podopiecznych. Jej podstawowym zadaniem jest zapewnienie osobom przewlekle chorym psychicznie oraz osobom z niepełnosprawnością intelektualną oparcia społecznego pozwalającego na zaspokojenie potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych. Prowadzenie ŚDS należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminy. Plan dotacji na prowadzenie ośrodka w 2021 r. wyniósł 1.141.229 zł.

Celem ŚDS jest świadczenie dziennych usług dla osób zamieszkujących w Dzierżoniowie w zakresie wsparcia terapeutycznego osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A), niepełnosprawnością intelektualną (typ B), wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ C).

Skierowanie do jednostki odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego (w 2021 r. wydano 66 decyzji kierujących do ośrodka). Dom czynny jest w dni robocze od godz. 7.00 do 15.00 i zapewnia do 8 godzin zajęć z uczestnikami. Prowadzone są tu zajęcia terapeutyczne w małych grupach (po ok. 5-7

osób), jak i zespołowe (ze wszystkimi domownikami) oraz zajęcia indywidualne. Są to zajęcia i programy terapeutyczne, treningi funkcjonowania w codziennym życiu, treningi umiejętności samoobsługi, zaradności życiowej, wsparcia psychicznego, treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych, prowadzone głównie przez psychologa klinicznego, jak również przez terapeutów/opiekunów w formie indywidualnych rozmów oraz zajęć zespołowych (socjoterapia), a także terapie ruchowe i poradnictwo socjalne (prowadzone przez pracownika socjalnego).

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2022 r.

6.4.3. DZIENNY DOM SENIOR +

Dzienny Dom Senior+ jest ośrodkiem wsparcia zajmującym się osobami starszymi. Przebywają w nim osoby samotne, mające złe warunki mieszkaniowe oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, demencją starczą, niepełnosprawnością.

Uczestnicy korzystają z zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, ogólnie pojętej terapii zajęciowej, posiłku obiadowego w porze południowej, prania, prasowania oraz imprez kulturalno-oświatowych, wycieczek turystyczno-krajoznawczych, porad i pomocy w sprawach administracyjnych. Dzienny Dom świadczy również pomoc podopiecznym przy załatwianiu urzędowych spraw indywidualnych, takich jak np. rejestracja do lekarza, wypełnienie książeczek opłat itp. Organizowane są również prelekcje z zakresu edukacji i profilaktyki zdrowotnej, aktywizacji osób starszych, przepisów prawnych, literatury. Dzienny Dom zapewnia miejsce dla 100 osób, jednak z roku na rok potrzeby są większe, stąd corocznie pozyskiwane są środki zewnętrzne na działania związane z funkcjonowaniem placówki. W 2021 r. w ramach wieloletniego programu rządowego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2021, pozyskano środki w wysokości 356.000 zł. Dofinansowanie przyczyniło się do poszerzenia oferty DDS+, intensyfikując prace z uczestnikami przedmiotowego programu. Dzięki dofinansowaniu możliwe było podjęcie działań terapeutycznych z zakresu terapii zajęciowej, rehabilitacji, organizacji spotkań okolicznościowych, a także obszaru kulturalno-rekreacyjnego. Zainicjowano również grupy wsparcia, spotkania z psychologiem, zajęcia jogi oraz warsztaty wokalne. Ogólna liczba seniorów objęta wsparciem w okresie realizowania zadania to 100 osób.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Dziennego Domu Senior + zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2022 r.

Fot. Centrum Seniora Dzierżoniów

Podopieczni Dziennego Domu Senior + mogą liczyć na różnego rodzaju zajęcia kulturalne, artystyczne, usprawniające, sportowe i towarzyskie

6.4.4. KLUB SENIOR+

Klub Senior+ jest ośrodkiem wsparcia zajmującym się osobami starszymi. Celem jego działania jest udzielanie wsparcia seniorom w godzinach popołudniowych (w dni robocze od godz. 14.00 do 18.00) poprzez organizowanie form aktywności ruchowej i intelektualnej. W ramach klubu organizowane były w 2021 r. m.in. aktywizacyjne zajęcia terapeutyczne, ruchowe, edukacyjne, rekreacyjne, prozdrowotne, kulturalne, integracyjne.

Na działalność i utrzymanie klubu pozyskano dotację w wysokości 32.040 zł w ramach wieloletniego programu rządowego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2021. Wsparciem objęto 20 osób. Klub Senior+ prowadzony jest przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

6.4.5. REALIZACJA STRATEGII/PROGRAMÓW W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

1. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030

Podstawę prawną dla opracowania strategii stanowi ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej. Jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek jej opracowania i realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategię obowiązującą na następny okres programowy przyjęto na podstawie Uchwały nr XXXII/306/21 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 30.08.2021 r.

Strategia wytycza ścieżki realizacji polityki społecznej miasta w zakresie ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Aby skutecznie określić kierunki interwencji w zakresie rozwiązywania problemów społecznych występujących w Dzierżoniowie, niezbędne było zidentyfikowanie kluczowych zjawisk społecznych, demograficznych i ogólnogospodarczych występujących na analizowanym obszarze. W oparciu o przeprowadzoną analizę sytuacji społecznej określono wspólnie z interesariuszami strategii uczestniczącymi w jej przygotowaniu pięć obszarów problemowych wymagających interwencji, do których należą:

- 1) UZALEŻNIENIA.
- 2) DOSTĘPNOŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.
- 3) RODZINA.
- 4) MŁODZIEŻ.
- 5) WIĘZI SPOŁECZNE/AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.

Realizacja celów strategicznych odbywać się będzie poprzez działania monitorujące podejmowane w każdym roku przez Komitet Monitorujący Strategię.

2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023

Obowiązek uchwalenia 3-letniego programu dotyczącego wspierania rodziny wynika z ustawy z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program obowiązujący na następny okres przyjęto na podstawie Uchwały nr XXIX/279/21 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 26.04.2021 r. Program ukierunkowany jest przede wszystkim na podejmowanie działań z zakresu poprawy warunków do rozwoju rodziny poprzez wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką i wychowaniem oraz ochroną dziecka. Do celów szczegółowych należą:

- 1) tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny,

- 2) praca z rodziną,
- 3) pomoc w opiece oraz wychowaniu dziecka.

Proponowane działania koncentrują się na wzmacnianiu potencjału opiekuńczo-wychowawczego rodzin, zapewnianiu wsparcia rodzinom doświadczającym trudności i kryzysów oraz wzmacnianiu reintegracji rodzin poprzez:

- 1) rozwój form wsparcia rodziny w oparciu o zasoby środowiska lokalnego i potencjał organizacji pozarządowych - interdyscyplinarność w kontekście doskonalenia form wsparcia rodzin,
- 2) zwiększenie dostępu do specjalistycznych form pomocy dla dzieci i rodziców, w tym wdrożenie modelu obsługi prawnej i psychologicznej dostępnej dla mieszkańców Dzierżoniowa,
- 3) wzmocnienie integracji podmiotów wspierających rodziny w kryzysie, w tym wspieranie pracowników w rozwiązywaniu nowych, pojawiających się problemów o charakterze interdyscyplinarnym, wymagających współpracy różnych służb - koordynacja działań i współpraca specjalistów przy pracy z rodziną,
- 4) intensyfikacja działań promujących prawidłowe rodzicielstwo, w tym zwłaszcza z tymi rodzinami, których dzieci są zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej lub są już umieszczone w pieczy zastępczej, w celu budowania integralności rodzin i zwiększania ich potencjału oraz utrzymania/powrotu pod opiekę rodziców biologicznych,
- 5) wspieranie osób i rodzin wymagających systematycznej pomocy ukierunkowane na poprawę ich funkcjonowania poprzez zaangażowanie wolontariuszy i społeczności lokalnej.
- 6) wykorzystywanie dodatkowych narzędzi i metod w pracy socjalnej,
- 7) rozwój działań profilaktycznych na rzecz rodzin w kryzysie - poszerzenie oferty edukacyjnej skierowanej do rodzin, zapotrzebowanie na terapie rodzinne,
- 8) intensyfikację działań podnoszących efektywność pozyskiwania rodzin wspierających.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka, czyli stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 28.03.2022 r.

3. Program działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”

Doceniając pozytywny wpływ, jaki wnoszą duże rodziny w rozwój gospodarczy i społeczny miasta, oraz mając na uwadze wspieranie zamieszkałych na jej terenie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym oraz umożliwienie im pełnego korzystania z dóbr sportowych, kulturalnych i innych, wdrożono na mocy Uchwały nr XLIX/324/14 Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 26.05.2014 r. program „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”. Jego celem jest uzupełnienie systemu pomocy świadczonej dzierżoniowskim rodzinom i poprawa sytuacji demograficznej w mieście. W ramach programu wprowadzono systemy zniżkowych bądź promocyjnych opłat dla rodzin wielodzietnych za korzystanie z kultury, sportu, rozrywki, usług publicznych oraz oferty zniżek na asortyment/usługi świadczone przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do programu.

W 2021 r. złożono 95 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny i Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny, wydano 222 karty. Od początku funkcjonowania programu o kartę wystąpiło ponad 690 rodzin, co przełożyło się

na wydanie ponad 2.500 kart. W programie uczestniczy 9 gminnych jednostek organizacyjnych, które oferują zniżki na świadczone usługi. Ponadto do programu przystępują partnerzy zewnętrzni (przedsiębiorcy/sklepy), którzy zaoferowali zniżki na swój asortyment dla rodzin wielodzietnych. Łącznie w programie uczestniczy 45 partnerów z terenu Dzierżoniowa.

W ramach programu zorganizowano także „Dzień dla rodziny”, którego celem było wsparcie rodzin wielodzietnych. 20 takim rodzinom przekazano paczki z asortymentem szkolnym.

Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać również ze zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynoszące 100% na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie. Uprawnionych do zniżek było ponad 350 dzieci, co dało średni koszt funkcjonowania programu w wysokości 4.000 zł miesięcznie. Zwolnienie trzeciego i kolejnego dziecka to wymierna pomoc dla rodzin 3+, gdyż przełożyło się na pomoc finansową w wysokości 300 zł na każde uprawnione dziecko. Ulgę realnie odczuły zwłaszcza te rodziny, które mają więcej niż trójkę pociech. W ramach programu w 2021 r. z ulgi skorzystało ok. 150 rodzin. Koszt programu wyniósł 46.901 zł.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach Dzierżoniowskiej Karty Dużej Rodziny przedłożono na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2022 r.

4. Dzierżoniowska Rada Seniorów i Program „Dzierżoniów przyjazny Seniorom”

14.05.2019 r. powołany został nowy skład osobowy Dzierżoniowskiej Rady Seniorów na II kadencję. Rada została wybrana spośród zgłaszanych kandydatur w ramach wykorzystania potencjału organizacji, podmiotów i osób działających na rzecz seniorów. W obecnym kształcie składa się również z przedstawicieli społeczeństwa, dzięki czemu zapewniona jest pełna partycypacja społeczna poprzez umożliwienie kandydowania do rady mieszkańcom Dzierżoniowa. Do składu powołano: 4 przedstawicieli burmistrza, 2 przedstawicieli Rady Miejskiej Dzierżoniowa, 9 przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz 3 przedstawicieli społeczeństwa (mieszkańców Dzierżoniowa) - łącznie 18 członków. Rada w przedstawionym składzie funkcjonowała w 2021 r. Realizowała swoje działania w oparciu o statut przyjęty uchwałą nr XXXV/237/17 z 26.06.2017 r. W 2021 r. łącznie odbyło się 7 posiedzeń rady.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu przedłożono na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2022 r.

5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2022

Program został opracowany z myślą o stworzeniu jednolitych działań na rzecz przeciwdziałania zapobiegania zjawisku przemocy. Jego zadaniem jest wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwolą na sprawne działanie służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy, jak również umożliwią pracę ze sprawcami przemocy. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, jest ściśle powiązana z innymi obszarami wymagającymi działań ze strony wielu specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie działań i zasobów różnych jednostek daje szansę podniesienia skuteczności udzielonego wsparcia. W programie zawarto obszerną diagnozę zjawiska przemocy domowej w Dzierżoniowie, wypracowaną na podstawie dotowanego projektu „Ograniczamy przemoc skutecznie”, która przyczyniła się do wskazania grup ryzyka i wypracowania przyszłościowych działań przez jednostki zajmujące się tą sferą. Głównym realizatorem działań z zakresu przeciwdziałania przemocy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego.

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu zostanie przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 25.04.2022 r.

6. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 r.

Jego zadania realizuje Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W jej ramach działały:

- zespół ds. wydawania opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
- zespół ds. prowadzenia rozmów motywująco-interwencyjnych do podjęcia leczenia odwykowego z osobami uzależnionymi od alkoholu,
- zespół ds. uczestnictwa w rozprawach sądowych z wniosku komisji,
- zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz problemu uzależnienia od alkoholu osób bezdomnych.

W 2021 r. odbyło się 19 posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, na których pozytywnie zaopiniowano 22 wnioski złożone przez przedsiębiorców pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży. Komisja rozpatrzyła i skierowała 55 wniosków do Sądu Rejonowego, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Dzierżoniowie, w 14 przypadkach zawiesiła sprawy dot. zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego. Przeprowadzono 130 rozmów motywująco-interwencyjnych do podjęcia leczenia odwykowego.

W ramach programu:

- przekazano kwotę 320.699,98 zł na realizację 19 zadań oraz programów profilaktycznych przez szkoły podstawowe, jednostki podległe gminie, tj. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz Ośrodek Pomocy Społecznej;
- zakupiono 2 kampanie profilaktyczne pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2021” w poszukiwaniu szczęścia oraz „Depresja”, w których udział wzięli uczniowie ze szkół podstawowych;
- przeprowadzono 46 kontroli z zakresu przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Dzierżoniowa.

Tabela 6.10. Wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi

rok	2018	2019	2020	2021
wydatki	655.926,54 zł	702.794,51 zł	668.971,42 zł	656.884,75 zł

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu można znaleźć w sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta Dzierżoniowa za 2021 r. Plik dostępny jest na stronie bip.um.dzierzoniow.pl w zakładce Budżet - 2021. W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii:

- przekazano kwotę 26.554,39 zł na realizację profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej, szkoleniowej w zakresie wczesnej profilaktyki - w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Tabela 6.11. Wydatki na przeciwdziałanie narkomanii

rok	2018	2019	2020	2021
wydatki	35.842,15 zł	32.768 zł	24.330 zł	26.554,39 zł

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu można znaleźć w sprawozdaniu z wykonania budżetu miasta za 2021 r. na stronie bip.um.dzierzoniow.pl w zakładce Budżet - 2021.

6.5. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Roczny program współpracy Dzierżoniowa z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2021 r., został przyjęty przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałą XXIII/220/20 z dnia 26.10.2020 r. Jest realizowany wspólnie z ok. 52 organizacjami pozarządowymi. W 2021 r. na realizację zadań publicznych ogłoszono 40 konkursów, na realizację których wpłynęły 94 oferty, w wyniku czego podpisano 52 umów. Termin składania ofert do konkursów nie był krótszy niż 21 dni, ogłoszenia zostały zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta, w BIP Dzierżoniów oraz na stronie internetowej miasta.

W 2021 r. zlecono realizację 18 zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert zgodnie z art. 19 a ustawy z 24.04.2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W sumie na realizację zadań przekazano 1.766.750,57 zł, tj.: 1,31% budżetu miasta, do której to kwoty organizacje dołożyły 588.110,94 zł. Z zadań skorzystało w 2021 r. 17.148 osób.

	2018	2019	2020	2021
wysokość środków na program	2.258.032 zł	2.195.954 zł	2.028.862,44 zł	1.766.750,57 zł
liczba osób korzystających z programu	16.339	16.531	9.758	17.148
koszt na jednego uczestnika	161,95 zł	161,84 zł	207,34 zł	103,03 zł
wysokość środków własnych	656.435,80 zł	626.613,30 zł	515.351,65 zł	588.110,94 zł
udział dotacji w stosunku do bieżących wydatków miasta	2,3%	1,77%	1,36%	1,31%

Szczegółowe sprawozdanie z wykonania poszczególnych działań w ramach programu współpracy z NGO-sami zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 28.03.2022 r. Plik dostępny jest na stronie bip.um.dzierzoniow.pl w zakładce Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

6.6. KULTURA

Działania w zakresie kultury realizują:

1. Dzierżoniowski Ośrodek Kultury, ul. Świdnicka 23,
2. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna, Rynek 2,
 - a. Filia biblioteki, ul. Sikorskiego 2,
 - b. Dzierżoniowski Ośrodek Nauki, ul. Krasickiego 25,
3. Muzeum Miejskie Dzierżoniowa, ul. Świdnicka 30.

6.6.1. DZIERŻONIOWSKI OŚRODEK KULTURY (DOK)

W 2021 r. DOK zorganizował 7 spektakli teatralnych (dla dorosłych, młodzieży i dzieci), 3 kabarety, 18 koncertów i recitali, 5 projekcji koncertów, 6 wystaw, 5 konkursów/przełęgów, 245 seansów kinowych, 11 warsztatów

tów tematycznych oraz 5 warsztatów tematycznych w formie online. Ogółem w imprezach organizowanych przez DOK wzięło udział 9.550 widzów.

Uczestnicy Artystycznego Ruchu Amatorskiego to 410 osoby.

Do najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych realizowanych przez DOK należały: XXIX Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy (współorganizacja), Lato z Pegazem, Teatralna Niedziela dla Najmłodszych, Poezja na murach, X. Dolnośląski Przegląd Twórczości Ludowe i Artystyczne Rękodzieło 2021, Jarmark Świąteczny „Hej Kolęda”, XVI Grand Off, Jarmark Pszczelarski Polsko-Czeskie Miodobranie, Jazzowe Zadaszki.

W ramach Amatorskiego Ruchu Artystycznego (ARA) organizowane są zajęcia w pracowniach i sekcjach: ceramiki artystycznej, plastycznej, nauki gry na instrumentach, kole haftu. Przy ośrodku działa też Koło Plastyków Amatorów, Chór Kanon, Miejska Orkiestra Dęta oraz Teatr Kątem.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury za 2021 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 28.02.2022 r. Znajduje się na stronie BIP Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury <https://www.e-bip.org.pl/dok> w zakładce Sprawozdania.

Wśród zajęć propoowanych przez DOK mieszkańcom są propozycje muzyczne, taneczne i artystyczne

6.6.2. MUZEUM MIEJSKIE DZIERŻONIOWA (MMD)

Muzeum gromadzi zabytki związane z miastem i mieszkańcami, organizuje stałe i czasowe wystawy oraz lekcje muzealne. Wśród ponad 3.000 eksponatów największym zainteresowaniem cieszą się pamiątki związane z Zakładami Radiowymi Diora (głównie radioodbiorniki, dokumenty i archiwalia). Przedmiotem działalności Muzeum Miejskiego Dzierżoniowa jest przede wszystkim gromadzenie zabytków, zbiorów i materiałów dokumentacyjnych w zakresie archeologii, etnografii, historii i kultury miasta, przemysłu lokalnego oraz detalu architektonicznego nabywanych w drodze zakupów, darowizn, przyjmowania depozytów i uzyskiwania obiektów w wyniku prowadzonych badań terenowych, a także współdziałania z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami o podobnych celach.

Muzeum Miejskie Dzierżoniowa w 2021 r. odwiedziło 4.241 osób zwiedzających - bilety kupiło 3.315 osób, z wejścia bezpłatnego (w niedziele) skorzystało 926 osób. Przeprowadzono łącznie 10 lekcji muzealnych oraz 6

wystaw czasowych: „Świat zmysłów”, „Konstytucja 3 Maja”, „30 lat samorządności Dzierżoniowa”, „Pierwszy mecz - historia reprezentacji Polski w piłce nożnej”, „Wszystko ... jest liczbą” oraz „Świat toruńskiego piernika”.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności muzeum za 2021 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 28.02.2022 r. Znajduje się na stronie BIP Muzeum <https://www.e-bip.org.pl/mmdz/> w zakładce Sprawozdania.

Wystawa „Świat toruńskiego piernika” w MMD połączona była z warsztatami. To właśnie one najbardziej podobały się uczestnikom

We wrześniu 2021 r. pod egidą biblioteki w byłym budynku OPS-u przy ul. Krasickiego 25 rozpoczęła działalność Dzierżoniowski Ośrodek Nauki prowadzący popołudniowe warsztaty z różnych dziedzin

6.6.3. MIEJSKO-POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (M-PBP)

Biblioteka nie kojarzy się już tylko z wypożyczaniem książek, ale także organizacją wydarzeń, spotkań autorskich, pogadanek, konkursów, wystaw oraz z akcjami promującymi książkę i czytelnictwo, tj: „Biblioteka Malucha”, „Klub Książki i Ilustracji”, „Dyskusyjny Klub Książki”, „Biblioteka Seniora”, oraz „Klub Podróżnika”. Biblioteka jest także organizatorem Narodowego Czytania. Jej misją jest zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczności miasta i powiatu dzierżoniowskiego oraz upowszechnianie wiedzy i kultury.

W bibliotece w 2021 r. zarejestrowanych zostało 5.551 czytelników aktywnie wypożyczających. Liczba czytelników zarejestrowanych, tj. posiadających karty biblioteczne i uczestniczących w zorganizowanych przez bibliotekę zajęciach i imprezach, wyniosła 5.797. Natomiast liczba użytkowników odwiedzających bibliotekę w celu wzięcia udziału w spotkaniach autorskich, wykładach, wystawach itp. lub zasięgnięcia informacji w 2021 r. wyniosła 63.193 osób. Zanotowano 61.726 odsłon na stronie internetowej biblioteki.

W swoich zbiorach biblioteka posiada (stan na 31.12.2021 r.) 92.271 woluminów, 522 roczniki czasopism, 5.754 pozycji zbiorów audiowizualnych, 16 elektronicznych oraz 100 gier planszowych. Łącznie 98.633 jednostki inwentarzowe.

Biblioteka wykupiła wraz z innymi placówkami Dolnego Śląska dostęp do książek elektronicznych (e-booków) na platformie libra.ibuk.pl oraz Legimi. Dzięki temu czytelnicy mają bezpłatny, zdalny dostęp do wielu tysięcy książek beletrystycznych, popularnonaukowych i naukowych. Biblioteka posiada 49 komputerów - z tej liczby 21 do użytku czytelników z dostępem do internetu. W 2021 r. skorzystało z nich 1.796 osób.

Biblioteka prowadzi działalność kulturalno-oświatową i edukacyjną, m.in. pogadanki dla dzieci z przedszkoli, uczniów szkół podstawowych i średnich, organizuje liczne konkursy dla dzieci i uczniów szkół z terenu powiatu dzierżoniowskiego, wystawy, wykłady, prelekcje, projekty, współpracuje także z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi.

W połowie września 2021 r. działalność rozpoczął Dzierżoniowski Ośrodek Nauki prowadzący popołudniowe warsztaty z różnych dziedzin nauki. Zajęcia, które odbywają się w ośrodku, rozwijają potencjał twórczy i intelektualny dzieci i młodzieży w wieku od 6 miesięcy do 15 lat oraz angażują w poznawanie nauki poprzez doświadczenia i zabawę.

W 2021 r. z oferty Dzierżoniowskiego Ośrodka Nauki skorzystało łącznie ok. 200 osób, które uczestniczyły w warsztatach z chemii i fizyki Mini Naukowiec, szachów czy robotyki, natomiast najmłodsze dzieci - w warsztatach z sensoryki.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności biblioteki wraz z dzierżoniowskim Ośrodkiem Nauki w 2021 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 28.02.2022 r. znajduje się na stronie BIP biblioteki <http://www.bip.mbp.dzierzoniow.pl/> w zakładce sprawozdania.

6.6.4. SPORT

Miasto wspiera rozwój kultury fizycznej poprzez dofinansowanie treningów klubów sportowych, organizowanie i współorganizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych. Finansuje również zajęcia pozalekcyjne w dzierżoniowskich szkołach oraz wypoczynek dzieci i młodzieży.

Koordinacją działań związanych ze sportem zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie (OSiR), który wykonuje zadania w zakresie:

- programowania i realizacji wszelkich usług z zakresu sportu i kultury fizycznej;
- udostępniania bazy sportowo-rekreacyjnej oraz zapewnienia właściwej eksploatacji obiektów sportowych i rekreacyjnych;
- działalności noclegowo-gastronomicznej;
- działalności leczniczej-profilaktycznej i rehabilitacyjnej;
- obsługi placów zabaw;
- usług transportowych oraz innej działalności w celu pozyskania środków;
- organizacji zajęć, zawodów, współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży i imprez sportowo-rekreacyjnych.

W 2021 r. OSiR organizował lub współorganizował 30 imprez rekreacyjno-sportowych, w których wzięło udział ok. 6.522 osób. Były to m.in.: Gala Sportu, Wyścig Kolarski Sowiogórski Tour, Szlakiem Grodów Piastowskich, Gala Boksu Zawodowego, Memoriał M. Oyamy Karate Kyokushin, Mistrzostwa Polski BMX, VIII Turniej Oldbojów, Seminarium Karate Kyokushin, Mistrzostwa Polski Seniorek w Zapasach, turnieje siatkówki, zawody petanque, rozgrywki międzyszkolne oraz zajęcia sportowe przedszkolaków.

Dostępna w Dzierżoniowie baza sportowo-rekreacyjna jest systematycznie rozwijana przez miasto. Potwierdzeniem coraz większego zainteresowania aktywnym trybem życia jest rozwój komercyjnych usług świadczonych dla mieszkańców.

W mieście działa również wiele podmiotów związanych z kulturą fizyczną, sportem i rekreacją, które aktywnie uczestniczą w sportowym życiu Dzierżoniowa.

W Dzierżoniowie można trenować karate kyokushin, kolarstwo szosowe, kolarstwo BMX, piłkę nożną i siatkówkę, zapasy, sumo, jiu jitsu, pływanie, bule, taekwon-do, Kik-boxing, tenis ziemny, stołowy, boks, koszykówkę, capoeirę, gimnastykę akrobatyczną i sportową oraz trójbój siłowy.

OSiR posiada także w trwałym zarządzie miejskie place zabaw. Są to obiekty rozmieszczone w różnych miejscach miasta:

1. plac zabaw przy ul. Brzegowej,
2. plac zabaw przy ul. Klonowej,
3. plac zabaw na os. Kolorowym,
4. plac zabaw przy ul. Kopernika/Kościelnej,
5. plac zabaw przy ul. Przedmieście (Piękna/Nowa),
6. plac zabaw przy ul. Wieniawskiego,
7. plac zabaw przy ul. Sikorskiego - Aleja Bajkowych Gwiazd,
8. plac zabaw przy ul. Kolejowej,
9. plac zabaw na os. Złotym,
10. plac zabaw przy ul. Wesołej.

Szczegółowe sprawozdanie z działalności OSIR-u za 2021 r. zostało przedłożone na sesji Rady Miejskiej Dzierżoniowa 28.02.2022 r. Można je znaleźć na stronie BIP <http://www.hotelosir.pl/bipm> w zakładce sprawozdania.

Wśród cyklicznych imprez organizowanych przez dzierżoniowski OSiR znajduje się TRAKT – Terenowy Rajd Amatorów Kolarstwa i Turystyki, który co roku przyciąga setki uczestników

W 2021 r. odbyła się VII Gala Dzierżoniowskiego Sportu. Najlepszych sportowców wybierano spośród 59 zgłoszonych kandydatur

6.6.5. GALA SPORTU

W 2021 r. ogłoszono po raz siódmy plebiscyt VII Dzierżoniowska Gala Sportu. W tym roku Kapituła Gali wyłoniła spośród 59 zgłoszonych kandydatur zwycięzców i wyróżnionych w 8 kategoriach:

1. Sportowiec Dzierżoniowa 2021 - Paweł Juraszek, Paulina Martyka, Maksymilian Palej, Sylwia Martyka, Karolina Kozłowska, Olimpia Łosyk, Oskar Jędrzyak, Wiktoria Szeliga, Wojciech Kozłowski, Weronika Smaczyńska,
2. Trener Sportowy Dzierżoniowa 2021 - Przemysław Pancer, Norbert Warchoń, Paweł Sibik,
3. Talent Sportowy 2021 - 2 nagrodzonych sportowców (Szymon Jeżowski, Weronika Smaczyńska,
4. Osiągnięcie Sportowe 2021 - nagroda indywidualna - Paweł Juraszek i zespołowa - Sowie Żagiew Dzierżoniów,
5. Ambasador Sportu Dzierżoniowskiego 2021 - Kamil Bednarek
6. Sponsor Roku 2021 - Browar Wielka Sowa, Broen-Poland sp. z o.o., Aklima sp. j. Tomasz Krupski, Kuba Krupski Aklima Serwis Piotr Koncewicz,
7. Osobowość Sportowa 2021 - Przemysław Pancer,
8. Całokształt działalności na rzecz kultury fizycznej i sportu 2021 - Zbigniew Dubiel, Jan Charciarek, Marian Hebda, Jan Sutrowicz

Wyniki ogłosił 25.02.2022 r. burmistrz Dzierżoniowa podczas spotkania w Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury.

6.7. POZOSTAŁE INICJATYWY

6.7.1. ZESPÓŁ DS. OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W 2021 r. kontynuował pracę powołany w 2019 r. przez burmistrza zespół ds. osób z niepełnosprawnościami. Jest to ciało doradcze, którego zadaniem jest inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych, opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ich ocena realizacji czy podejmowanie inicjatyw na rzecz tej grupy społecznej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele burmistrza, Rady Miejskiej Dzierżoniowa oraz przedstawiciele jednostek podległych i organizacji pozarządowych działających w sferze osób z niepełnosprawnościami.

Zespół stanowi łącznie 12 osób, w tym: 5 przedstawicieli burmistrza, przedstawiciel Rady Miejskiej Dzierżoniowa oraz 6 przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami.

Do głównych zadań zespołu ds. osób z niepełnosprawnościami należy:

- inspirowanie przedsięwzięć w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami i realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- opiniowanie projektów programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych i ocena ich realizacji.

W 2021 r. zespół spotkał się czterokrotnie na posiedzeniach, a za najważniejsze działania można przyjąć: monitoring programów rządowych dedykowanych na rzecz osób z niepełnosprawnościami, wybór logotypu zespołu, propozycja uruchomienia dyżurów zespołu. Przedstawiono sposób funkcjonowania punktu wymiany sprzętu rehabilitacyjnego, uruchomiono telefon dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin „Rozmowa wsparciem”.

W ramach funkcji doradczej członek zespołu brał udział w opracowaniu założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów. Zespół opiniował także zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami wymienione w rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi.

6.7.2. DZIAŁALNOŚĆ RADY Kobiet

Luty

- złożenie do burmistrza Dzierżoniowa inicjatywy nazywania ulic nazwiskami zasłużonych Polek i inicjatywy szczepień przeciwko wirusowi HPV.

Marzec

- spotkanie on-line z Agnieszką Karpińską - rozmowa o porodach domowych;
- wyposażenie dzierżoniowskich szkół podstawowych i ZS nr 3 w „Różowe skrzyneczki”;
- wywiad z Sylwią Muzyło, prezentacja na profilu FB Rady Kobiet.

Kwiecień

- szycie woreczków wielorazowego użytku i rozdawanie ich na targowisku miejskim 24 kwietnia wraz z ulotkami o potrzebie ograniczeń jednorazowych opakowań;
- fotoreportaż o złych nawykach mieszkańców miasta naszego miasta (wyrzucanie śmieci w rowach, na terenach zielonych itp.), prezentacja reportażu na facebookowym profilu RK;
- zamieszczenie na profilu FB filmiku przygotowanego przez młodzież zachęcającego do zachowań proekologicznych;

- zorganizowanie konkursu plastycznego dla uczniów szkół podstawowych pod hasłem „Dbamy o naszą planetę”. Prezentacja najlepszych prac na facebookowym profilu RK;
- zamieszczenie na profilu FB artykułu o Grzegorzu Stawiaku z okazji Dnia Teatru.

Maj

- spotkanie on-line z ekologiem miejskim Krzysztofem Nawrotem. Rozmowa o działaniach proekologicznych w naszym mieście i problemach z tym związanych.

Lipiec

- spotkanie integracyjne w Owieśnie.

Październik

- udział członkiń RK w ogólnopolskim Forum Rad Kobiet we Wrocławiu;
- złożenie do burmistrza inicjatywy, by środki higieny menstruacyjnej były dostępne w toaletach instytucji miejskich.

Listopad

- udział w obchodach Święta Niepodległości w strojach z epoki;
- Forum Kobiet pod tytułem „Zdrowie, zdrowie, zdrowie”: wykłady (dr Barski, Elżbieta Krokosz, Agnieszka Karpińska), debata nt. profilaktyki zdrowotnej (Magdalena Pielas, Remigiusz Jezierski, Tomasz Głowacki), prezentacje lokalnych firm związanych ze zdrowiem, występ zespołu „Na oślep”;
- streaming Forum na profilu FB rady Kobiet;
- podpisanie się członkiń RK pod apelem organizacji „Matki na granicę” i złożenie go na ręce burmistrza Dzierżoniowa;
- zorganizowanie Marszu Milczenia - protestu przeciwko śmierci Izabeli z Pszczyny spowodowanej chaosem prawnym po zaostrzeniu ustawy antyaborcyjnej.

Grudzień

- zorganizowanie demonstracji w obronie wolnych mediów.

Rada Kobiet wsparła inicjatywy „Stop Depresji”, „Kupuj lokalnie” i brała udział w imprezach organizowanych przez różne podmioty, między innymi w Senioraliach. Uczestniczyła również w formowaniu na rynku „Różowej wstążki” na znak solidarności z kobietami walczącymi z rakiem piersi

6.8. PROMOCJA, CZYLI DZIERŻONIÓW W MEDIACH I MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

6.8.1. KAMPANIE I EVENTY PROMOCYJNE O ZASIĘGU OGÓLNOPOLSKIM:

- **Zakochaj się w Dzierżoniowie**

Parasolowa akcja promocyjna - równocześnie w mediach społecznościowych, mediach lokalnych i na billboardach pojawiło się hasło „Zakochaj się w Dzierżoniowie” - zachęcające do odwiedzania nowego miejsca spacerów i spotkań - Skweru Włókniarza i skorzystania z serca na kłódki.

Efekt: Sumaryczny zasięg w social mediach powyżej 100 tys. odbiorców.

Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: RMF, TVP, Teleexpress, Fakty Wrocław, Radio Wrocław.

- **Kapsuła czasu mieszkańców**

Promocja budowana wokół wykreowanego wydarzenia medialnego - zamknięcia kapsuły czasu, do której mieszkańcy włożyli dla przyszłych pokoleń to, co dla nich ważne. Wśród tych rzeczy znalazły się różne pamiątki – elementy codziennego życia z 2021 r.

Efekt: Sumaryczny zasięg w social mediach powyżej 120 tys. odbiorców.

Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: Dzień Dobry TVN na żywo, RMF, Muzyczne Radio, Antyradio, TVP, Teleexpress, Fakty Wrocław, Radio Wrocław.

- **Projekt Diora - historia w komiksie**

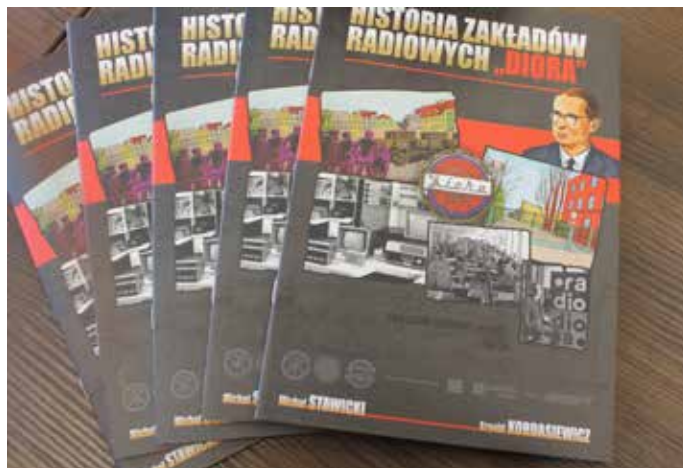
Konsekwentne i sukcesywne opieranie kampanii promocyjnych na związkach Dzierżoniowa z Diorą i wydanie komiksu jako kolejnego elementu projektu (w latach poprzednich powstała wystawa plenerowa w trzech częściach, oklejone zostały tematycznie różnymi modelami produkowanego w Diorze sprzętu przystanki autobusowe).

Efekt: Sumaryczny zasięg w social mediach powyżej 100 tys. odbiorców.

Promocja w ogólnopolskich i regionalnych mediach: RMF, Muzyczne Radio, TVP, Fakty Wrocław, Radio Wrocław, Wielkie Archiwum Komiksów.

Listy, książki, rękodzieło, bilety, maseczki, zdjęcia, płyty... i mnóstwo innych rzeczy znalazło się w kapsule czasu, którą zamknęliśmy na dworcu na 100 lat dla przyszłych pokoleń

W 2021 r. ruszyła szeroko zakrojona promocja komiksu o historii Zakładów Radiowych Diora. Przez długie tygodnie zapewniło to miastu szeroki rozgłos i zainteresowanie

6.8.2. KAMPANIE I EVENTY PROMOCYJNE O ZASIĘGU REGIONALNYM:

Dobra promocja i budowanie marki Dzierżoniowa jako miasta, które nastraja pozytywnie, to realizacja zaplanowanych i przemyślanych strategii oraz wykorzystywanie wielu zabiegów marketingowych.

- **Storytelling**

Wykorzystywanie historii, które już są znane i budowanie na tym własnej opowieści. W 2021 r. po raz kolejny pokazywaliśmy Piernikowe Miasto Dzierżoniów, uświadamiając, że nie tylko Toruń może być kojarzony z piernikami, a nasze tradycje są nawet starsze. Kampania promocyjna oparta była na treściach już znanych (pierniki) i dobrze się kojarzących. Był to marketing narracyjny budujący relacje „na dłużej”, pozostające w pamięci i podświadomości.

Kontynuowano również spotkania burmistrza z najmłodszymi mieszkańcami naszego miasta i ich rodzinami. Ze względu na koronawirusa w pierwszej połowie roku spotkanie nie odbyło się, wysyłane były pakiety powitalne z upominkami. W październiku powrócono do bezpośredniej formuły spotkań w Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury. Ponad 30 rodzin maluszków poinformowano w ten sposób o polityce prorodzinnej miasta, ofercie edukacyjnej i opiekuńczej oraz obdarowano okolicznościowymi prezentami.

W trakcie corocznego Miodobrania zorganizowaliśmy po raz kolejny warsztaty robienia domków z piernika na wystawę z piernikowym Dzierżoniowem

W Oknie Artystycznym dzierżoniowskiego ratusza mieszkańcy mają możliwość pochwalenia się swoimi talentami. Wystawy zmieniają się co miesiąc

Spotkanie z najmłodszymi dzierżoniowianami zakończono tradycyjnie pamiątkowym zdjęciem

Kontunowane było też cieszące się ogromnym zainteresowaniem i sympatią mieszkańców działanie Okna Artystycznego w witrynie Biura Komunikacji Społecznej i Promocji, w którym co miesiąc prezentujemy twórczość utalentowanych lokalnych twórców. W 2021 r. były to prace malarskie Jerzego Kukulskiego, wielkanocne inspiracje Wiesławy Paruch i Antoniny Maciątek, rysunki i obrazy Aleksandry Krakowiak, kukurydziane lalki Ewy Janusz, prace podopiecznych Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego oraz przedszkolaków z PP 1, rękodzieło Ireny Dyksik, abstrakcyjno-realistyczne malarstwo tatuażysty Rafała Makarowa, patriotyczne szkice postaci związanych z odzyskaniem przez Polskę niepodległości autorstwa Krzysztofa Dworeńko-Dworkina oraz świąteczne dekoracje dzierżoniowskiego Zakładu Aktywności Zawodowej, który prowadzi działalność pod skrzydłami Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intellektualną.

- **Wyróżnij się albo zgiń**

Stosując znane marketingowe hasło w praktyce konsekwentnie i sukcesywnie Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji opiera kampanie promocyjne na talentach i pasjach mieszkańców miasta i skutecznym ich wykorzystaniu. Dzięki realizacji takich programów, jak „Dzierżonów Pełen Pasji”, udało się zaplanować i wykonać:

- 4 murale „kobiece” na Rok Kobiet – relacje w TVP, RMF, Radiu Wrocław, Muzycznym Radiu i lokalnej prasie;

- największą w regionie Paradę Niepodległości z marszałkiem Piłsudskim, w asyście kawaleryjskiej, przy udziale Stowarzyszenia Kawaleryjskiego im. 14 Pułku Ułanów Jazłowieckich oraz SRH Szpica, orkiestry dętej, mażorettek i mieszkańców Dzierżoniowa.

6.8.3. KAMPANIE PROMOCYJNE W SOCIAL MEDIACH:

- Dzierżoniów Nastraja Pozytywnie na ekologię
- Dzierżoniów nastraja pozytywnie na wakacje
- Dzierżoniów nastraja pozytywnie #DzierżoniówTuByłem
- Kupuj lokalnie
- Nie rób dymu daj oddychać
- Dzierżoniów Pełen Pasji

Promocja w liczbach

- ponad 350 informacji na stronę www.dzierzoniow.pl
- ponad 1.000 wpisów na facebookowe profile Dzierżoniów, Dzierżoniów nastraja pozytywnie, Projekt Diora, Dorota Pieszczych Samorządowiec
- ponad 200 projektów graficznych

Współpraca z mediami w liczbach:

- doba.pl - 450 informacji
- Meloradio - 244
- Radio Wrocław - 57
- TVP 3 Wrocław - 12
- TVP 1 - 4
- Telexpress - 3
- TVN - 2
- Antyradio - 2

7. GOSPODARKA

Pomimo trudności związanych z pandemią dzierżoniowskie firmy w 2021 r. nie zwalniały tempa w rozwoju. Miasto kontynuowało politykę w zakresie pomocy przedsiębiorstwom najbardziej dotkniętym przez pandemię poprzez zwolnienia z podatku dla branż dotkniętych lockdownami i spadkiem przychodów oraz akcją wspierającą rodzimy biznes „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie”. Zorganizowano cykliczny jarmark lokalnych produktów pn. „zRęcznie Zrobione”, a także akcję „Dzierżoniowska Strefa Inwestycji”.

2021 rok był okresem, w którym gospodarka znów musiała się zmierzyć z negatywnymi skutkami pandemii koronawirusa. Początek roku przyniósł kolejne zamknięcie gospodarki. Zakaz prowadzenia działalności objął restauracje, hotele, kluby, dyskoteki, kina i teatry, siłownie. Ograniczona była też działalność galerii handlowych. Dlatego też miasto kontynuowało politykę w zakresie pomocy przedsiębiorstwom najbardziej dotkniętym przez pandemię poprzez zwolnienia z podatku dla branż dotkniętych lockdownami i spadkiem przychodów. W lutym Rada Miejska Dzierżoniowa podjęła dwie ważne dla przedsiębiorców uchwały. Przedsiębiorcy zostali zwolnieni z drugiej raty opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży na terenie miasta, a handlujący na Targowisku Miejskim mogli ubiegać się o odstąpienie od poboru należności z tytułu czynszu za najem od miasta wiat i pawilonów.

Ważnym działaniem, które miało na celu wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, była kampania „Kupuj Lokalnie w Dzierżoniowie”, realizowana z inicjatywy Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców. Na drzwiach, witrach lokalnych sklepów i punktów usługowo-handlowych pojawiły się naklejki z hasłem kampanii, które miały zachęcać mieszkańców do robienia zakupów u lokalnych przedsiębiorców. Kampania wspierana była akcją informacyjną na Facebooku o korzyściach płynących z zakupowego patriotyzmu. Miasto włączyło się także w kampanię Związku Miast Polskich pod hasłem #MiastazPrzedsiębiorcami. Od maja kampania „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie” została poszerzona o jarmark lokalnych produktów pn. „zRęcznie Zrobione”, a od grudnia o akcję „Dzierżoniowska Strefa Inwestycji”, w ramach której lokalni przedsiębiorcy mogą włączać swoje nieruchomości do oferty inwestycyjnej miasta.

Pomimo trudności związanych z pandemią dzierżoniowskie firmy nie zwalniały tempa w rozwoju. Dlatego 2021 rok to także rok wielu inwestycji w naszym mieście. Dwie dzierżoniowskie firmy, Harris Calorific International sp. z o.o. oraz Galwanizer Sp. z o.o., uzyskały decyzje o wsparciu w ramach Polskiej Strefy Inwestycji z Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest Park”. Łączna wartość tych dwóch inwestycji to ponad 120 mln zł. Nowy inwestor – spółka ARP Operator Sp. z o.o. – zakupiła działkę inwestycyjną na terenie dzierżoniowskiej podstrefy o powierzchni blisko 2,5 ha. Na zakupionym terenie zostanie wybudowana hala produkcyjna, która ma stać się nową siedzibą spółki Galwanizer.

Tu powstanie nowa siedziba firmy Galwanizer

Harris Calorific International sp. z o.o. inwestuje w nowe technologie

7.1. PODSTREFA DZIERŻONIÓW - WAŁBRZYSKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA „INVEST – PARK”

Na terenie dzierżoniowskiej podstrefy pod koniec roku 2021 r. na podstawie zezwoleń strefowych działalność prowadziło 20 firm, które łącznie zainwestowały 525,2 mln zł i stworzyły 2.148 miejsc pracy.

Podstrefa obejmuje tereny o powierzchni ponad 115 ha. Działają w niej firmy z branży: chemicznej, poligraficznej, ceramicznej, wyrobów z tworzyw sztucznych, obróbki metali, elektronicznej, motoryzacyjnej i elektromobilności.

W 2021 r. dwie dzierżoniowskie firmy uzyskały decyzję o wsparciu inwestycji w ramach rządowego programu Polska Strefa Inwestycji:

- **Harris Calorific International sp. z o.o.**
Nowa inwestycja polegać będzie na zwiększeniu zdolności produkcyjnej istniejącego przedsiębiorstwa w obszarze produkcji drutów proszkowych poprzez nabycie innowacyjnej linii produkcyjnej do ich wytwarzania wraz z przeprowadzeniem modernizacji istniejącej infrastruktury. Wartość inwestycji: 29 mln zł.
- **Galwanizer sp. z o.o.**
Inwestycja polegać będzie na zwiększeniu zdolności produkcyjnej istniejącego przedsiębiorstwa poprzez budowę nowego zakładu produkcyjnego oraz jego wyposażenie. Pozwoli to firmie na poszerzenie działalności w zakresie obróbki powierzchniowej. Wartość inwestycji: 95,4 mln zł.

Wielomilionowe inwestycje prowadziły w 2021 r. także inne dzierżoniowskie firmy zlokalizowane na terenie podstrefy:

- **MCNS POLYURETHANES EUROPE Sp. z o.o.** – inwestycja zakończona. To kontynuacja zadania rozpoczętego w 2013 r., polegającego na rozbudowie istniejącego przedsiębiorstwa (zakup zbiorników magazynowych, rozbudowa laboratorium) w celu zwiększenia wydajności oraz zdolności produkcyjnych przedsiębiorstwa. Nakłady inwestycyjne to 3.400.000 zł netto/ 4.182.000 zł brutto
- **MANOKINO Sp. z o.o.** – inwestycja w trakcie realizacji. Zadanie polega na uruchomieniu nowego przedsiębiorstwa świadczącego usługi logistyczne oraz magazynowania, konfekcjonowania oraz dostawy towarów. Nakłady inwestycyjne obejmowały zakup maszyn oraz systemów do obsługi procesów logistycznych i magazynowych. Planowane nakłady inwestycyjne to 4.423.913,99 zł netto/ 5.441.414,21 zł brutto.
- **Beewatec Sp. z o.o.** – inwestycja w trakcie realizacji. Zadanie polega na uruchomieniu fabryki konstrukcji z systemów rurowych. Nakłady inwestycyjne obejmują wybudowanie zakładu oraz zakup linii produkcyjnych niezbędnych do uruchomienia produkcji. Planowane koszty inwestycji to 9.215.973,32 zł netto/ 11.335.647,19 zł brutto
- **LS EV Poland sp. z o.o.** – inwestycja w trakcie realizacji. Polega na rozbudowie istniejącego zakładu w celu zwiększenia produkcji komponentów do akumulatorów pojazdów elektrycznych. Planowane nakłady inwestycyjne to 169.041.000 zł netto/207.966.000 zł brutto.

Mimo trudnej sytuacji w gospodarce światowej firmy w Dzierżoniowskiej podstrefie rozwijają się

Manokino Sp. z o.o. chce uruchomić centrum logistyczno-magazynowe

Beewatec Sp. z o.o. inwestuje w nowy zakład i linię produkcyjną

LS EV Poland sp. z o.o. rozbudowuje zakład, by zwiększyć produkcję

Tabela 7.1. Wpływy z podatku od nieruchomości od firm funkcjonujących w ramach podstrefy Dzierżoniów

rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.
wpływy z podatku od nieruchomości od firm funkcjonujących w ramach podstrefy Dzierżoniów	5,18 mln zł	5,3 mln zł	5,08 mln zł

7.2. FIRMY FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE DZIERŻONIOWSKIEJ PODSTREFY ORAZ W JEJ BLISKIM SĄSIĘDZTWIE

- 1. Alberts Surface Technologies Sp. z o.o.**
działalność: obróbka metalu dla przemysłu
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE
- 2. Beewatec Sp. z o.o.**
działalność: produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych
główny kapitał: Szwajcaria
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE
- 3. Broen Poland Sp. z o.o.**
działalność: produkcja zaworów, kurków do instalacji przemysłowych
główny kapitał: Dania
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE
- 4. Conectors Poland Sp. z o.o.**
działalność: produkcja izolowanych drutów i przewodów, urządzeń elektrycznych i elektro-nicznych do samochodów
główny kapitał: Dania
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE
- 5. Cooper Standard Polska Sp. z o.o.**
działalność: produkcja uszczelek i uszczelnaczy do drzwi i szyb samochodowych
główny kapitał: Niemcy do 2008 r., obecnie kapitał amerykański (USA)
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE
- 6. CW Lundberg Sp. z o.o.**
działalność: produkcja akcesoriów dachowych

(drabinki, płotki i inne wyposażenie)

główny kapitał: Szwecja

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

zasilających samochody elektryczne

główny kapitał: Korea Południowa

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

7. Domex Sp. z o.o.

działalność: produkcja armatury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

14. MCNS Polyurethanes Europe Sp. z o.o.

działalność: produkcja wyrobów poliuretanowych

główny kapitał: Korea Południowa

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

8. Harris Calorific International Sp. z o.o.

działalność: produkcja wyrobów do spawania i cięcia, produkcja elektrod

główny kapitał: USA

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

15. MecFil Sp. z o.o.

działalność: produkcja ceramicznych elementów do urządzeń przemysłowych

główny kapitał: Włochy

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

9. Aalberts Surface Technologies Heat Sp. z o.o.

działalność: usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale

główny kapitał: Dania

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

16. Metalis Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja części metalowych dla przemysłu elektrotechnicznego, motoryzacyjnego i RTV

główny kapitał: Francja

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

10. Henkel Polska Sp. z o.o.

działalność: produkcja zapraw murarskich

główny kapitał: Austria

status: firma funkcjonująca bez zezwolenia WSSE - zezwolenie wygasło

17. Orion Polyurethanes Sp. z o.o.

działalność: produkcja piany poliuretanowej i klejów dla budownictwa

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca bez zezwolenia WSSE – zezwolenie wygasło

11. Libra Sp. z o.o.

działalność: produkcja klejów i uszczelniaczy oraz chemii budowlanej

główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

18. Hoffman Schroff Poland Sp. z o.o. Grupa: Nvent

działalność: produkcja, montaż i dystrybucja urządzeń do uzdatniania, oczyszczania i filtrowania wody oraz metalowych i plastikowych komponentów do technologicznie zaawansowanych produktów

główny kapitał: USA

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

12. LS EV Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja podzespołów do baterii zasilających samochody elektryczne

główny kapitał: Korea Południowa

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

19. RUPF Industries Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja elementów metalowych oraz metalowych połączonych z gumą dla branży motoryzacyjnej

13. LS Cable & System Poland Sp. z o.o.

działalność: produkcja podzespołów do baterii

główny kapitał: Niemcy
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

20. SKC HI-TECH & MARKETING POLSKA Sp. z o.o.
działalność: produkcja folii optycznej do ekranów LCD
główny kapitał: Korea Południowa i USA
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

21. Mecamen Sp. z o.o.
działalność: produkcja części do maszyn oraz form wtryskowych do tworzyw sztucznych branży motoryzacyjnej
główny kapitał: Francja
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

22. Centralne Laboratorium Badawczo Rozwojowe- Selena Labs Sp. z o.o.
działalność: wdrażanie nowych, innowacyjnych produktów
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

23. ENAN Sp. zo.o./Manokino Sp. zo.o.
działalność: producent i dystrybutor akcesoriów dla różnych branż, w tym IT, audio-video, telekom oraz AGD/ Sprzedaż internetowa, usługi z zakresu logistyki i magazynowania towarów
główny kapitał: Polska

status: firma funkcjonująca bez zezwolenia WSSE

24. PPHU ADATECH
działalność: produkcja sprężyn oraz usługi frezowania CNC elementów aluminiowych, stalowych oraz plastiku
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

25. PPHU ADAM KOR
działalność: usługi budowlane, w tym budowa obiektów produkcyjnych w postaci hal przemysłowych, biur, usługi z zakresu ogrodnictwa
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

26. PPHU MAXPOL
działalność: produkcja szerokiej gamy plecaków, torebek damskich, toreb podróżnych produkowanych ze skóry, a także z materiałów powlekanych
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

27. INVERS Sp. z o.o.
działalność: usługi z zakresu pośrednictwa pracy
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca w bliskim sąsiedztwie podstrefy

7.3. FIRMY FUNKCJONUJĄCE W DZIERŻONIOWSKIM PARKU PRZEMYSŁOWYM (ul. Strefowa)

1. Edytor Drukarnia-Wydawnictwo
działalność: usługi poligraficzne i wydawnicze
główny kapitał: Polska
status: firma funkcjonująca
uwagi: hala wykupiona na własność

status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

2. Broen Poland Sp. z o.o.
działalność: produkcja zaworów, kurków do instalacji przemysłowych
główny kapitał: Dania

3. Franklin Produkts Sp. z o.o.
działalność: produkcja poduch i pokrowców tapicerskich
główny kapitał: USA
status: firma funkcjonująca na podstawie zezwolenia WSSE

7.4. RYNEK PRACY I GOSPODARCZE DANE STATYSTYCZNE

W 2021 r. pomimo nadal utrzymującej się pandemii spadła liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Dzierżoniowie. W rejestrach urzędu pracy odnotowano mniej bezrobotnych niż przed rokiem i mniej niż przed pandemią koronawirusa. Porównując dane z 2021 r. do roku poprzedniego, liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 182 osoby.

W ślad za spadkiem liczby bezrobotnych zaobserwowano spadek stopy bezrobocia, która na koniec grudnia wynosiła w powiecie dzierżoniowskim 5,3%.

Tabela 7.2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Dzierżoniowie

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Dzierżoniowie	733	571	515	687	505

Źródło: PUP w Dzierżoniowie (dane na dzień 31.12.2021 r.)

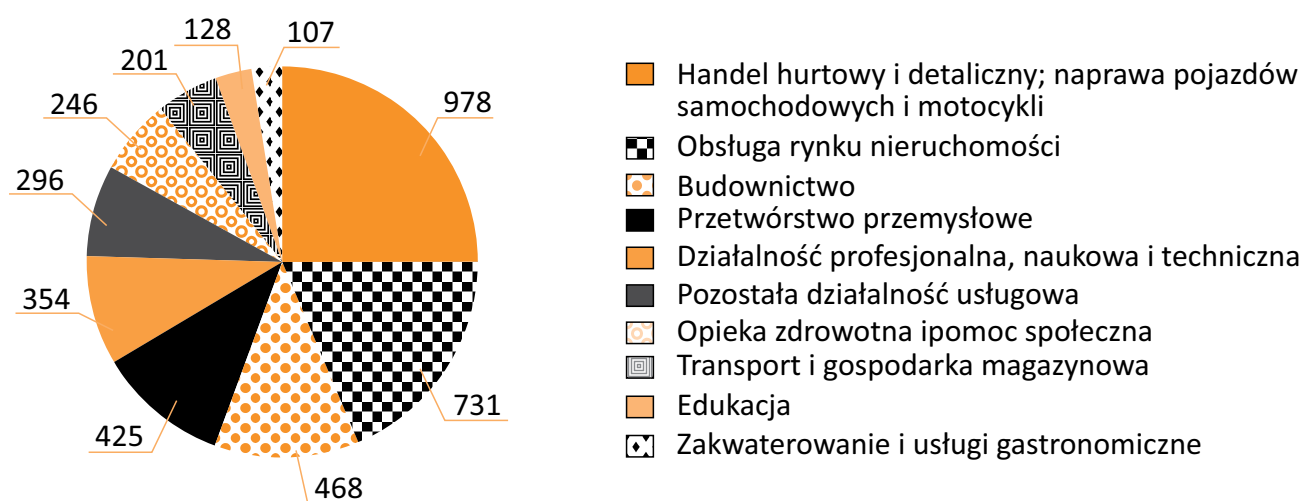
Tabela 7.3. Podmioty nowo zarejestrowane w Dzierżoniowie

	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
podmioty nowo zarejestrowane w Dzierżoniowie	285	288	295	247	249

Źródło: GUS

7.5. NAJLICZNIEJSZE BRANŻE - STRUKTURA PRZEDSIĘBIORCÓW WG. PKD 2007 W 2021 R.

Wykres 7.1. NAJLICZNIEJSZE BRANŻE - STRUKTURA PRZEDSIĘBIORCÓW WG. PKD 2007 W 2021 ROKU

Źródło: dane GUS (dane za III kwartał 2021)

7.6. WSPIERANIE LOKALNEGO BIZNESU

7.6.1. POMOC ZWIĄZANA Z COVID

W celu przeciwdziałania negatywnym skutkom ekonomicznym wywołanym pandemią koronawirusa miasto przygotowało program pomocowy dla przedsiębiorców, którzy - spełniając minimum formalności - mogli otrzymać dotatkowe wsparcie od miasta w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości za październik, listopad i grudzień 2020 r. Uchwała obowiązywała w okresie od 19.01.2021 r. do 30.06.2021 r.

W 2021 r. ze zwolnienia z podatku od nieruchomości w związku z pandemią COVID-19 skorzystało 11 przedsiębiorstw, a łączna wartość udzielonej pomocy wyniosła 10.863 zł.

Przedsiębiorcy działający w branży gastronomicznej (restauracje, bary, puby) otrzymali pomoc w formie zwolnienia z II raty opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. W przypadku, gdy opłata za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych została wniesiona jednorazowo, przedsiębiorcy otrzymali zwrot drugiej raty w wysokości 1/3 pobranej opłaty. Z tej formy pomocy skorzystało 27 przedsiębiorców na łączną kwotę 20.198 zł.

Przedsiębiorcy handlujący na Targowisku Miejskim mogli ubiegać się o odstąpienie od poboru czynszu za najem wiat i pawilonów za miesiące od stycznia do czerwca 2021 roku. Miasto udzieliło tej formy pomocy 9 przedsiębiorcom na łączną kwotę 14.213 zł.

7.6.2. POMOC DE MINIMIS

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w Dzierżonowie mogli w 2021 r. ubiegać się o okresowe zwolnienia z podatku od nieruchomości w formie pomocy de minimis z następujących tytułów:

- prowadzenia działalności gastronomicznej w centrum miasta (ogródki gastronomiczne, kawiarniane i piwne, restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne),
- budowy lub przebudowy ogólnodostępnych parkingów,
- trwałej likwidacji barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami,
- zmiany sposobu ogrzewania – wymiany istniejącego nieekologicznego źródła ciepła na źródło ekologiczne.

Z programu Pomocy De Minimis z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości skorzystało w 2021 r. 9 przedsiębiorców. Przyznana pomoc obejmuje zwolnienia przyznane w 2021 r. oraz stanowi kontynuację zwolnień udzielonych w 2019 r. oraz latach poprzednich (zwolnienie może być udzielone na okres jednego, dwóch lub trzech lat). Okres zwolnienia z podatku od nieruchomości uzależniony jest od kryteriów spełnionych przez przedsiębiorcę. Łączna wartość udzielonej pomocy, obejmującej wszystkie tytuły przyznanych zwolnień z podatku od nieruchomości, kształtowała się na poziomie 48.976 zł. W efekcie stosowania Pomocy De Minimis w 2020 r. utworzono i utrzymano 29 miejsc pracy.

7.6.3. REGIONALNA POMOC INWESTYCYJNA

O zwolnienie z podatku od nieruchomości w ramach Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej mogli ubiegać się przedsiębiorcy, którzy zamierzali zrealizować na terenie miasta nową inwestycję rozumianą jako:

- budowę nowego zakładu,
- rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa,
- zasadniczą zmianę dotyczącą całościowego procesu produkcyjnego istniejącego przedsiębiorstwa,
- dywersyfikację produkcji przedsiębiorstwa poprzez wprowadzenie nowych dodatkowych produktów,
- nabycie aktywów należących do przedsiębiorstwa, które jest w likwidacji albo zostałyby zlikwidowane, gdyby nie zostało nabyte.

W 2021 r. z Regionalnej Pomocy Inwestycyjnej w formie zwolnienia od podatku od nieruchomości korzystało 21 przedsiębiorstw. Łączna wartość udzielonej pomocy to 1 527 107 zł. Na 31 grudnia 2021 r. przedsiębiorcy, którzy otrzymali pomoc publiczną, utworzyli oraz utrzymali 539 miejsc pracy.

Wśród 21 przedsiębiorców, którym udzielono pomocy publicznej, znajduje się dziewięć przedsiębiorstw z terenu dzierżoniowskiej podstrefy. Wartość pomocy przyznanej firmom „strefowym” wynosi 1.316.445 zł (1.142.777 zł - przedsiębiorstwa posiadające zezwolenie, 173.668 zł - przedsiębiorstwa nieposiadające zezwoleń), co przekłada się na zatrudnienie 489 osób.

W 2021 r. w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej wśród firm działających na terenie miasta poza obszarem podstrefy, inwestycje realizowało:

- **VENTI M. Kucfir J. Turczyński Spółka Jawna** – rozbudowa parku maszynowego w celu wprowadzenia nowych rozwiązań technologicznych mających usprawnić proces produkcyjny i zautomatyzować go. Wartość inwestycji to 272 tys. zł.
- **SILHOUETTE DCD Marek Moroz** – rozbudowa przedsiębiorstwa w obszarze dystrybucji produktów kosmetycznych oraz organizacji szkoleń, warsztatów, pokazów poprzez zakup lokali biurowo-magazynowych oraz zintegrowanego elektronicznego systemu platformy sprzedażowej b2b. Wartość inwestycji to 887 tys. zł.
- **Krzysztof Kożuch ANKO Auto Serwis** – rozbudowa warsztatu serwisowo-diagnostycznego o część pełniącą funkcję okręgowej stacji kontroli pojazdów. Wybudowany został budynek stacji, park maszyn wzbogacono zaś o urządzenia niezbędne do diagnostyki. Wartość inwestycji to 356 tys. zł.
- **Kino Piast sp. z o.o.** - dostosowanie posiadanej nieruchomości do prowadzenia w niej działalności gospodarczej, tj. działalności biurowo-rachunkowej. Nakłady inwestycyjne obejmują prace budowlane oraz zakup sprzętu biurowego. W wyniku realizacji inwestycji powstanie kompleksowe centrum biurowo-rachunkowe. Planowana wartość inwestycji to 849 tys. zł.
- **IT-BOX Waldemar Syskowski** - rozbudowa przedsiębiorstwa zajmującego się internetową sprzedażą sprzętu komputerowego oraz urządzeń peryferyjnych. Uruchomiony zostanie sklep stacjonarny, wprowadzone zostaną nowe usługi obejmujące serwis komputerowy oraz usługi informatyczne. Planowana wartość inwestycji to 812 tys. zł.
- **Spółka cywilna Kompleksowe Usługi Pogrzebowe, sprzedaż akcesoriów pogrzebowych, przewóz zwłok Maria Kramarz-Terlecka, Tadeusz Terlecki** - uruchomienie kompleksowego centrum pogrzebowego. Nakłady inwestycyjne obejmują wybudowanie zakładu, w którym będą świadczone usługi pogrzebowe, a także zakup wyposażania. Wartość inwestycji to 2,5 mln zł.

7.6.4. WPŁYWY DO BUDŻETU MIASTA Z PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI ZA 2021 R.

Wpływy do budżetu miasta z podatku od nieruchomości za 2021 r. z firm działających na terenie WSSE „INVEST– PARK” Podstrefa Dzierżoniów wyniosły 5.083.138,82 zł.

Tabela 7.4. Wysokość zwolnień z podatku od nieruchomości - pomoc de minimis i regionalna pomoc inwestycyjna

	2018	2019	2020	2021
wysokość zwolnień z podatku od nieruchomości - pomoc de minimis i regionalna pomoc inwestycyjna	0,93 mln	1,05 mln zł	1,33 mln zł	1,57 mln zł

Podmioty działające w dzierżoniowskiej podstrefie, zgodnie z otrzymanym zezwoleniem, uprawnione były do korzystania z funkcjonujących programów pomocowych do 28.05.2017 r. Spowodowało to wygaśnięcie udzielonej pomocy publicznej, a tym samym zwiększenie wpływów do budżetu miasta z podatku od nieruchomości.

7.7. DZIAŁANIA NA RZECZ WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Noworoczne Spotkanie Biznesu

W 2021 r. wydarzenie to nie mogło się odbyć w dotychczas stosowanej formule spotkania bezpośredniego, ze względu na wszechobecną pandemię wirusa COVID-19. W związku z tym do ponad 800 firm wysłane zostały życzenia i podziękowania burmistrza Dzierżoniowa. Przedsiębiorcy otrzymali też informator z najważniejszymi informacjami z zakresu lokalnej gospodarki.

Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców

Do zakresu działań Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców, funkcjonującej od listopada 2019 r., należy wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w mieście. W 2021 r. w skład rady wchodziło 21 dzierżoniowskich przedsiębiorców oraz dwóch radnych Rady Miejskiej Dzierżoniowa.

Pomimo ograniczeń związanych z Covid-19 odbyło się siedem spotkań rady (większość w formule on-line), w ramach których podejmowane były następujące tematy:

- kontynuacja akcji „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie”,
- spotkanie z przedstawicielami Zakładu Aktywności Zawodowej PSONI w Dzierżoniowie, którzy przedstawili bogatą ofertę zakładu oraz zaprosili do współpracy dzierżoniowskich przedsiębiorców,
- utworzenie zespołów tematycznych Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców (zespół do spraw współpracy z dużymi firmami, zespół do współpracy z IOB i samorządem, zespół do spraw działalności młodych firm, zespół do spraw działalności mikrofirm z otoczenia rynku, zespół do spraw mikrofirm i firm rodzinnych)
- zmiana godzin płatnego parkowania w centrum,
- rozszerzenie akcji „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie” o jarmark lokalnych produktów „zRęcznie Zrobione” na placu targowym w Dzierżoniowie,
- Lilakowa Aleja Przedsiębiorców,
- edukacja ekonomiczna mieszkańców w mediach społecznościowych.

Kampania „Kupuj lokalnie w Dzierżoniowie”

Akcję zainicjowała w ramach programu wsparcia dla lokalnego biznesu działająca przy burmistrzu Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców. Ma na celu zachęcanie dzierżoniowian do kupowania produktów wytworzonych przez lokalnych producentów i korzystania ze sklepów oraz usług rodzimych przedsiębiorców. Kampania stanowi bezpłatną promocję dzierżoniowskich firm w mediach lokalnych i społecznościowych, kładzie nacisk

W 2021 r. Rada Przedsiębiorców spotykała się 7 razy, częściowo w formule on-line

Novum 2021 r. jest odbywający się co miesiąc (z przerwą zimową) jarmark zdrowej żywności i rękodzieła „zRęcznie Zrobione” na Targowisku Miejskim

na lokalny patriotyzm konsumencki wśród mieszkańców.

W jej ramach przedsiębiorcy mogli zamieszczać informacje o prowadzonej działalności na facebookowym fanpage'u Invest in Dzierżoniów. W trakcie roku nastąpiło rozszerzenie kampanii o następujące działania:

- Dzierżoniowska Gastronomia poleca się na Wielkanoc,
- Kupuj Lokalnie w Dzierżoniowie na święta,
- Jarmark lokalnych produktów „zRęcznie Zrobione”.

W 2021 r. w kampanii wzięły udział 64 firmy.

W grudniu działania poszerzono o Dzierżoniowską Strefę Inwestycji. Przedsiębiorcy i osoby prywatne, będące właścicielami terenów inwestycyjnych lub hal magazynowo-produkcyjnych, lokali użytkowych lub powierzchni biurowych w Dzierżoniowie mogą włączyć swoją ofertę do oferty inwestycyjnej miasta.

Pozytywnie nastrojające witryny świąteczne

Konkurs pn. „Najładniejsza witryna świąteczna” dedykowany był przedsiębiorcom, którzy w okresie świątecznym szczególnie dbają o witryny w swoich punktach handlowo-usługowych. Powstał z inicjatywy Dzierżoniowskiej Rady Przedsiębiorców i miał na celu promocję pomysłowości oraz nowatorskich rozwiązań dekoracyjnych, mających pozytywny wpływ na wizerunek miasta. Do konkursu wpłynęło 12 zgłoszeń od przedsiębiorców.

Projekt Małe Miasto Dzierżoniów

Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska i miasto Dzierżoniów otrzymały blisko 180 tys. zł dofinansowania na projekt „Małe Miasto Dzierżoniów”, do którego realizacji zaprosiły ok. 100 uczniów w wieku 8-12 lat z dzierżoniowskich publicznych szkół podstawowych. Projekt trwał od 27 września do 1 października. Przez cały tydzień dzieci uczyły się przedsiębiorczości poprzez naukę i pracę w różnych zawodach. Same decydowały, w jaki sposób wydać zarobione przez siebie „pieniądze”. W wydarzeniu wzięły udział 22 firmy, które z wielkim zaangażowaniem uczyły dzieci zawodów: fryzjera, strażaka, ratownika medycznego, grafika komputerowego, trenera osobistego, ceramika, hafciarki, tancerza, choreografa, dziennikarza prasowego, bankowca, cukiernika, prezentera telewizyjnego, optometrysty, fotografa, szewca, programisty, rehabilitanta, arborysty, policjanta, malarki i florystki. Projekt spotkał się z ogromnym uznaniem zarówno przedsiębiorców, jak i dzieci, które zdobyły nie tylko wiedzę teoretyczną o specyfice danego zawodu, ale uczestniczyły również w zajęciach praktycznych.

W 2021 r. zrealizowano projekt „Małe Miasto Dzierżoniów”. Przez cały tydzień 100 uczniów w wieku 8-12 lat poznawało kulisy różnych zawodów i uczyło się gospodarować własnym budżetem

Śniadanie biznesowe

2 grudnia 2021 r. odbyło się spotkanie burmistrza Dzierżoniowa z przedsiębiorcami. Jego celem było omówienie integracji środowiska biznesowego z terenu naszego miasta, wymiana doświadczeń oraz cennej wiedzy i informacji związanych z prowadzeniem biznesu. Przedstawiono możliwości wsparcia dla przedsiębiorców oferowane przez WSSE. Śniadanie biznesowe na stałe wpisane jest w kalendarz wydarzeń organizowanych dla przedsiębiorców przez miasto.

Punkt Obsługi Inwestora

W ramach obsługi inwestora w 2021 r. udzielono 16 odpowiedzi na zapytania inwestorów krajowych i zagranicznych dotyczących wolnych terenów inwestycyjnych oraz wynajmu hal produkcyjnych.

W 2021 r. Gmina Miejska Dzierżoniów zakończyła realizację projektu „Wdrożenie standardów obsługi inwestora w samorządach województwa dolnośląskiego” realizowanego przez Dolnośląską Agencję Współpracy Gospodarczej sp. z o.o. w partnerstwie z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Objął on 40 jednostek samorządu terytorialnego woj. dolnośląskiego.

Okres realizacji projektu: wrzesień 2019 – grudzień 2021.

Głównym celem było podniesienie jakości obsługi inwestora poprzez szkolenia z wdrożenia standardu obsługi inwestora, doradztwo, modernizację procedur wewnętrznych gminy oraz elektroniczną obsługę inwestora.

W ramach projektu:

- przeprowadzono audyt stanu obsługi inwestora w mieście,
- odbyło się siedem szkoleń dotyczących:
 - 1) standardów obsługi inwestora,
 - 2) przewag konkurencyjnych lokalizacji,
 - 3) oferty inwestycyjnej,
 - 4) strony internetowej przyjaznej inwestorowi i generatora ofert,
 - 5) marketingu terytorialnego,
 - 6) stworzenia dobrego materiału promocyjnego,
 - 7) kompetencji menadżerskich,
- zrealizowano wizyty studyjne dla kadry biorącej udział w projekcie oraz warsztatach praktycznych z obsługi inwestora,
- gmina została objęta doradztwem indywidualnym, obejmującym m.in. opracowanie oferty inwestycyjnej na podstawie przyjętego w projekcie standardu, przygotowanie zawartości strony www prezentującej ofertę inwestycyjną JST, przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczących oferty inwestycyjnej jednego obszaru,
- wdrożono rozwiązania (opracowane przez gminę przy wsparciu DAWG sp. z o.o. i ARAW S.A.) kompleksowej oferty inwestycyjnej wraz z opublikowaniem na stronie internetowej www.investindzierzoniow.pl. Wdrożono także w urzędzie procedury obsługi inwestora, które są zgodne ze standardem Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu.

Szkolenie Firmy Jutra

9.09.2021 r. dzierżoniowscy przedsiębiorcy i osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą uczestniczyły w bezpłatnym szkoleniu „Jak z pomocą internetu zdobyć klientów w nowej rzeczywistości”. Szkolenie to efekt zaangażowania dzierżoniowskiego urzędu w program Firmy Jutra, uruchomionego dzięki współpracy Google, Polskiego Funduszu Rozwoju i Operatora Chmury Krajowej. Szkolenie pozwoliło przedsiębiorcom poznać nowoczesne narzędzia w zdobywaniu nowych klientów.

7.8. KOMUNIKACJA Z PRZEDSIĘBIORCAMI

investin.dzierzoniow.pl to podstrona, która znajduje się na oficjalnej stronie miasta www.dzierzoniow.pl i zawiera najważniejsze informacje o gminie oraz ofercie inwestycyjnej miasta. Na bieżąco zamieszczane są tam aktualności biznesowe, inicjatywy lokalne oraz informacje na temat wsparcia oferowanego przedsiębiorcom przez instytucje otoczenia biznesu.

Strona internetowa jest zgodna z ustawą o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Informacje na stronie przygotowane są w polskiej i angielskiej wersji językowej.

W kwietniu 2021 r. strona uzyskała pozytywną certyfikację w ramach projektu „Wdrożenie Standardów Obsługi Inwestora w Samorządach województwa dolnośląskiego” realizowanego przez Dolnośląską Agencję Współpracy Gospodarczej sp. z o.o. w partnerstwie z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej SA. W 2021 r. na stronie www.investin.dzierzoniow.pl zamieszczono łącznie 166 artykułów.

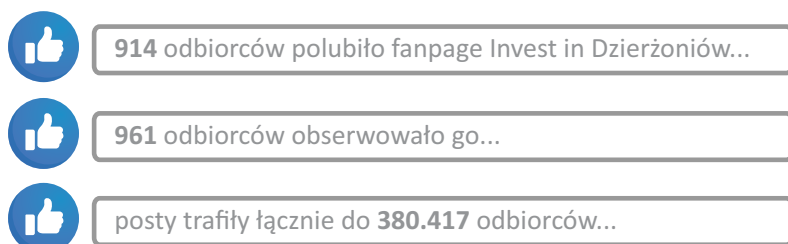
Na stronę internetową Invest In Dzierżoniów dedykowaną przedsiębiorcom można wejść:

- ze strony głównej miasta: www.dzierzoniow.pl wybierając podzakładkę „Invest in Dzierżoniów”
- wchodząc bezpośrednio na stronę www.investin.dzierzoniow.pl
- skanując kod QR

Rozwijanie strony na Facebooku Invest in Dzierżoniów

Fanpage @InvestInDzierzoniow dedykowany dzierżoniowskim przedsiębiorcom i inwestorom jest narzędziem, dzięki któremu na bieżąco przekazywane są informacje istotne dla prowadzenia i zakładania biznesu, jak oferty szkoleniowe, możliwości wsparcia, dofinansowania czy zmiany w przepisach. W 2021 r. zamieszczono na nim 198 postów.

7.9. STRATEGIE GOSPODARCZE

Ponadlokalna Strategia Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030

W trosce, by przestrzeń Aglomeracji Dzierżoniowskiej była atrakcyjnym terenem do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz jednocześnie obszarem o wysokiej jakości życia, w którym mieszkańcy mogą zaspokajać różnorodne potrzeby społeczne i zawodowe, 20.11.2020 r. Zarząd „Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska” przystąpił do prac nad utworzeniem i opracowaniem Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Aglomeracji Dzierżoniowskiej 2030. Zawarto porozumienia o współpracy pomiędzy stowarzyszeniem a gminami oraz powiatem dzierżoniowskim w zakresie przygotowania wspólnej strategii. Do koordynacji prac wyznaczono Biuro „Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska”.

Prace prowadzone były metodą ekspercko-partycypacyjną, obejmującą wkład koncepcyjny pracy ekspertów oraz pracę zespołu ds. opracowania strategii i branżowych grup roboczych.

Opracowanie strategii zakończono w IV kwartale. Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne „Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska” przyjęło ją uchwałą 17.11.2021 r. W grudniu rozpoczął się proces prezentowania zapisów dokumentu radnym miast, gmin i powiatu.

Strategia zawiera wnioski z przeprowadzonej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej, strategiczne cele rozwoju oraz kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia, rezultaty planowanych działań w ujęciu wskaźnikowym, model struktury funkcjonalno-przestrzennej, ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, obszary strategicznej interwencji kluczowe dla rozwoju, system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych oraz ramy i źródła finansowania.

Podczas spotkań grup roboczych oraz władarzy wypracowano wspólną wizję i misję aglomeracji oraz określono jej cele strategiczne.

Wizja:

Aglomeracja Dzierżoniowska 2030 – ENERGIA MIEJSCA. Aktywna i zintegrowana wspólnota rozwijająca turystykę, wspierająca ochronę środowiska, ekologiczną gospodarkę, efektywny system komunikacji oraz oferująca wysoką jakość życia i usług społecznych.

Misja:

Aglomeracja Dzierżoniowska 2030 – JEDNOCZY I INSPIRUJE. Wzmacnianie potencjału Aglomeracji Dzierżoniowskiej poprzez partnerstwo w zakresie rozwoju inicjatyw lokalnych, gospodarczych i społecznych, służących podniesieniu standardów życia i zrównoważonemu rozwojowi obszaru.

Cele strategiczne:

1. Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna turystycznie, rekreacyjnie, sportowo i kulturalnie.
2. Aglomeracja Dzierżoniowska atrakcyjna do zamieszkania.
3. Aglomeracja Dzierżoniowska innowacyjna, przedsiębiorcza i atrakcyjna inwestycyjnie.
4. Aglomeracja Dzierżoniowska dostępna wewnątrz i zewnątrz.
5. Aglomeracja Dzierżoniowska bezpieczna i przyjazna dla środowiska.
6. Aglomeracja Dzierżoniowska obywatelska i efektywnie zarządzana.

Proces monitoringu przyjętej strategii będzie polegał na systematycznej obserwacji zmian zachodzących w ramach wdrażania określonych celów strategicznych. Analiza i interpretacja danych pozwolą na dostosowanie działań do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych i zdiagnozowanych potrzeb. Jednostką odpowiedzialną za koordynację monitoringu jest Biuro „Stowarzyszenia Ziemia Dzierżoniowska”.

8. OCHRONA ŚRODOWISKA I USŁUGI KOMUNALNE

Do priorytetowych obszarów działań realizowanych na terenie Dzierżoniowa z zakresu ochrony środowiska należą przedsięwzięcia w obszarach gospodarki wodno-ściekowej, zanieczyszczeń powietrza, gospodarki odpadami komunalnymi oraz dotyczące zieleni miejskiej i miejsc aktywnego wypoczynku. Inwestycje, jak i działania pozainwestycyjne realizowane w tych obszarach, mają na celu eliminowanie lub ograniczanie negatywnego wpływu funkcjonowania miasta na środowisko naturalne przy jednoczesnym zagwarantowaniu mieszkańcom skutecznych i sprawnych usług komunalnych.

8.1. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Dzierżoniów jest członkiem Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD-7, który, zgodnie z przyjętym przez Radę Miejską Dzierżoniowa statutem, przejął uprawnienia i obowiązki miasta w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Do ZGPD-7 należą również gmina Dzierżoniów, Niemcza, Bielawa, Pieszycy (od 1.01.2021 r. do związku przystąpiła także Piława Górna). Zgodnie z przyjętym statutem ZGPD-7 odpowiedzialny jest m.in. za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych zlokalizowanych na terenie gmin członkowskich, podejmowanie uchwał związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, określanie stawek opłat dla mieszkańców oraz sprawozdawczość. System odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oparty jest na przepisach określonych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz uchwałach ZGPD-7. Właściciele lub zarządcy nieruchomości obowiązani są do składania deklaracji z liczbą mieszkańców - na tej podstawie określana jest wysokość opłat. Na koniec grudnia 2021 r. w systemie odbioru odpadów znajdowały się 70.075 osoby, z tego:

- miasto Dzierżoniów: 24.863 osób,
- gmina Bielawa: 23.183 osób,
- gmina Dzierżoniów: 6.977 osób,
- miasto i gmina Pieszycy: 6.751 osób,
- miasto Piława Górna: 4.464 osób,
- miasto i gmina Niemcza: 3.837 osób.

W ramach prowadzonego przez ZGPD-7 systemu gospodarki odpadami komunalnymi odebrane od mieszkańców odpady kierowane są do Ekologicznego Centrum Odzysku w Bielawie, które posiada uprawnienia i instalację do przetwarzania odpadów komunalnych. Podobnie jak w latach poprzednich, w ramach systemu odbioru odpadów komunalnych selektywna zbiórka odpadów prowadzona jest dwiema metodami - workową i pojemnikową.

Metoda workowa prowadzona jest w zwartej zabudowie jednorodzinnej i oparta jest na gromadzeniu w plastikowych workach szkła białego, szkła kolorowego, makulatury, metali, tworzyw sztucznych i opakowań wielomateriałowych oraz bioodpadów w gniazdach segregacyjnych (w systemie dopuszczone jest także przydomowe kompostowanie). Posegregowane odpady odbierane są przez cały rok w pierwszy poniedziałek, wtorek i środę miesiąca (dzień zależy od lokalizacji nieruchomości), a dodatkowo w okresie od kwietnia do października opakowania z metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe (zbierane w żółtych workach) od-

bierane są w trzeci poniedziałek, wtorek i środę miesiąca. Harmonogramy odbioru odpadów zmieszanych i segregowanych znajdują się na stronie www.zgpd7.pl.

Na pozostałych terenach miasta obowiązuje metoda pojemnikowa. Oparta jest ona na gniazdach segregacyjnych, które wyposażone są w pojemniki do gromadzenia szkła białego, szkła kolorowego, metali/tworzyw sztucznych/opakowań wielomateriałowych, makulatury oraz w pojemniki na bioodpady. Uzupełnieniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) przy ul. Bielawskiej 15 w Dzierżoniowie oraz objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. PSZOK czynny jest 6 dni w tygodniu - od poniedziałku do soboty. Do punktu można dostarczyć bez dodatkowych opłat odpady komunalne z gospodarstw domowych, takie jak: meble oraz inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano-remontowe (gruz bez zanieczyszczeń, płyty kartonowo-gipsowe, zużyty sprzęt elektryczny, odpady zielone (trawa, liście), przeterminowane leki, chemikalia i odpady niebezpieczne z gospodarstwa domowego (resztki farb, lakierów, klejów, rozpuszczalników, świetlówki i inne odpady zawierające rtęć, itp.), zużyte baterie i akumulatory, zużyte opony z pojazdów użytkowanych w gospodarstwie domowym oraz posegregowane odpady z: papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe. W celu ułatwienia mieszkańcom pozbycia się odpadów wielkogabarytowych od 2015 r. prowadzona jest objazdowa zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Od 2019 r. mieszkańcy mają możliwość 6 razy w roku przekazywać w ten sposób odpady wielkogabarytowe. Harmonogram odbioru znajduje się na stronie www.zgpd7.pl. W 2021 r. masa odebranych odpadów wielkogabarytowych wzrosła o 14% w porównaniu do 2020 r. i wyniosła 162,7 tony.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, podmioty odbierające odpady komunalne obowiązane są do sporządzania sprawozdań z ilości odebranych w danym roku odpadów komunalnych w rozbiciu na poszczególne frakcje. Od 2018 r. część selektywnie zbieranych odpadów została zakwalifikowana do zmieszanych odpadów opakowaniowych, gdyż od tego roku w pojemnikach do selektywnego zbierania plastiku mieszkańcy mogą wrzucać także metal oraz opakowania wielomateriałowe. Od 2018 r. do poziomów odzysku wlicza się także odpady opakowaniowe z metalu oraz papier i tekturę odbierane przez skupy surowców wtórnych. Spowodowało to znaczący wzrost selektywnie zbieranych odpadów, w szczególności opakowań z papieru i tektury. Za 2021 r. gminy/związki międzygminne są zobowiązane osiągnąć poziom 20% przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, rozumiany jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne. Do wyliczenia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, przyjęto także masę odpadów opakowaniowych (papier, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe i szkło) wysegregowanych w instalacji komunalnej ze zmieszanych odpadów komunalnych i przekazanych do recyklingu w ilości 1.462,6 Mg. Szczegółowe wyniki dotyczące systemu gospodarki odpadami komunalnymi za 2021 r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 8.1. Dane dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Dzierżoniowa w 2021 r.

wskaźnik	jednostka	wartość
masa zmieszanych odpadów komunalnych odebranych z terenu Dzierżoniowa	ton/rok	9.427,3
masa wysegregowanych odpadów komunalnych: papier i tektura	ton/rok	984,0

masa wysegregowanych odpadów komunalnych: opakowania z metali, tworzyw sztucznych i wielomateriałowe	ton/rok	621,6
masa wysegregowanych odpadów komunalnych: opakowania ze szkła	ton/rok	486,3
masa odebranych odpadów wielkogabarytowych	ton/rok	971,0
masa odebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	ton/rok	18,7
masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych	ton/rok	3.783,4
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	[%]	20,6
poziom recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne	[%]	100
poziom redukcji składowania odpadów biodegradowalnych	[%]	1,8
ilość mieszkańców Dzierżoniowa objętych miejskim systemem gospodarki odpadami	ton/rok	24.858
ilość gniazd do selektywnej zbiórki	szt.	97

Tabela 8.2. Ilość odebranych zmieszanych i segregowanych odpadów komunalnych w latach 2018-2021

lata	niesegregowane odpady komunalne	papier i tektura selektywna zbiórka	opaki- wania z tworzyw sztucznych	zmieszane odpady opakowa- niowe	opakowania z metali	opakowania ze szkła	razem (tony)	poziom recyklingu odpadów: papieru, plastiku, szkła i metalu [%]	
								wyma- gany	osiągnięty
2021	9.427,3	984,0	93,3	447,3	80,8	486,3	2.091,7	20*	20,6
2020	9.190,8	872,1	51,9	369,8	84,3	420,2	1 798,3	50	48,6
2019	10.878,9	1 442,4	39,5	478,9	57,6	352,7	2 371,1	40	63,8
2018	11.344,7	1 060,9	46,6	277,8	57,2	256,9	1 699,4	30	52,9

* od 2021 r. nastąpiła zmiana sposobu wyliczania poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

W celu wykonania obowiązku odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych ZGPD-7 dokonuje wyboru przedsiębiorcy w ramach ustawy Prawo zamówień publicznych. Obecnie obowiązuje czteroletnia umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów z konsorcjum dwóch firm - Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z Dzierżoniowa, partner ECO Ekologiczne Centrum Odzysku Sp. z o.o. z Pieszyc (umowa podpisana w grudniu 2018 r.).

W związku z ustawą z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw zgromadzenie ZGPD-7 było obowiązane dostosować uchwały regulujące gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie związku do nowelizacji w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia

w życie niniejszej ustawy. Nowelizacja ustawy zakłada m.in. obowiązek segregacji odpadów na terenie gmin i ustalenie jednej stawki podstawowej za gospodarowanie odpadami dla mieszkańców oraz stawki sankcyjnej w wysokości od dwu- do czterokrotności stawki podstawowej w przypadku stwierdzenia braku segregacji.

Zgromadzenie związku było także zobowiązane do ustalenia obniżonej stawki opłaty dla właścicieli budynków jednorodzinnych, którzy będą prowadzić przydomowe kompostowanie bioodpadów w kompostownikach przydomowych. W związku z powyższym Zgromadzenie Związku na sesji nr V/19 w dniu 12.12.2019 r. podjęło uchwały:

- w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7”,
- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i zagospodarowania tych odpadów,
- w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty,
- w sprawie zmiany uchwały nr VII/9/16 zgromadzenia ZGPD-7 z 6.07.2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości.

Wprowadzono także częściowe zwolnienie z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie związku (1 zł miesięcznie za osobę). W 2021 r. na terenie Dzierżoniowa obowiązywały:

- stawka podstawowa - 25 zł miesięcznie za mieszkańca,
- stawka opłaty podwyższonej (jeżeli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny) - 50 zł miesięcznie za mieszkańca.

Wyzwaniem dla gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi na 2022 r. i lata następne jest uzyskiwanie wysokich poziomów przygotowania odpadów komunalnych do ponownego użycia i recyklingu.

8.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Realizacja zadań w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków należy do głównych zadań gminy. Podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie mieszkańcom Dzierżoniowa wody, odprowadzanie ścieków i ich oczyszczanie jest spółka Wodociągi i Kanalizacja (WiK Sp. z o.o.). To spółka międzygminna, w której udziały - oprócz Dzierżoniowa - posiadają także gmina Dzierżoniów, Bielawa, Pieszycy, Niemca i Piława Górna. Sprawne funkcjonowanie systemu wodno-kanalizacyjnego i dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnych wymaga prowadzenia stałych prac modernizacyjnych i rozwojowych. Po zakończonym w 2016 r. I etapie międzygminnego projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierżoniowskiego” (wartość całego projektu to ponad 104 mln zł, a poziom dofinansowywania z Funduszu Spójności - 46,5 mln zł) realizowany jest II etapu projektu. Jego wartość to ponad 53 mln zł (poziom dofinansowania 27,2 mln. zł). Rok 2021 był kolejnym okresem realizacji zadań inwestycyjnych II etapu projektu, dzięki któremu w latach poprzednich zostały zrealizowane:

- budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej (ul. Sowiogórska, ul. Kamienna, ul. Nowowiejska -Krasickiego, tereny po byłych zakładach DEFKA w Dzierżoniowie),
- budowa wodociągu tranzytowego Lubachów-Pieszycze-Dzierżoniów-Bielawa, którego celem jest sprawne dostarczenie wody ze zbiornika Lubachów.

W ramach projektu spółka w 2021 r. kontynuowała prace w zakresie budowy centralnego systemu monitoringu i sterowania systemem wodociągowym, którego celem jest wdrożenie systemu zarządzania siecią wodociągową w układzie strefowym, umożliwiającego bilansowanie zużycia wody oraz aktywnej kontroli wycieków wody z sieci. W 2021 r., po przeprowadzonym postępowaniu przetargowym, spółka podpisała umowę z wykonawcą na opracowanie dokumentacji projektowej i dostawę dwóch zespołów agregatów kogeneracyjnych zasilanych biogazem z oczyszczalni ścieków przy ul. Brzegowej 144 wraz z ich montażem.

W związku z rezygnacją przez WiK Sp. z o.o. z budowy suszarni osadów ściekowych, nastąpiły zmiany w realizowanym przez spółkę projekcie, w wyniku czego część środków została przeznaczona na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Armii Krajowej i ul. Kilara. W przypadku ul. Armii Krajowej w listopadzie 2021 r. zostały rozpoczęte roboty budowlane. Budowę sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Kilara w 2021 r. zakończono.

Spółka WiK Sp. z o.o., poza zadaniami realizowanymi w ramach projektu, w 2021 r. realizowała także inne zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, takie jak:

- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowych,
- modernizacja stacji uzdatniania wody,
- modernizacja studni głębinowych,
- kontynuacja projektu związanego z budową instalacji fotowoltaicznych,
- przygotowywanie dokumentacji dotyczącej rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków.

W 2021 r. łączna wartość inwestycji w związanych z gospodarką wodno-ściekowej Dzierżoniowa wyniosła 3.142.261,61 zł.

Głównymi elementami systemu gospodarki ściekowej na terenie Dzierżoniowa jest sieć kanalizacji sanitarnej rozdzielczej i oczyszczalnia ścieków zlokalizowana przy ul. Brzegowej w Dzierżoniowie. Sieć kanalizacji sanitarnej w Dzierżoniowie obejmuje swoim zasięgiem większość terenów zamieszkałych, z wyjątkiem ul. Wiejskiej (obszar ten ze względu na ukształtowanie terenu oraz bardzo rozproszoną zabudowę wyłączony jest z obszaru aglomeracji) oraz części ul. Armii Krajowej (w 2022 r. zakończona zostanie budowa sieci kanalizacji sanitarnej). Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2021 r. wyniosła 75,5 km. Dzięki tak rozbudowanej sieci liczba mieszkańców Dzierżoniowa korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej przekracza 99%. Na terenie Dzierżoniowa występują nieliczne nieruchomości, które mimo istnienia w pobliżu sieci kanalizacji sanitarnej dalej posiadają zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W 2021 r. wystąpiło 275 awarii sieci kanalizacji sanitarnej (w 2020 r. - 137, w 2019 r. - 163, w 2018 r. - 138, w 2017 r. - 248 awarii).

Ścieki sanitarne z terenu Dzierżoniowa odprowadzane są do oczyszczalni ścieków przy ul. Brzegowej 144 w Dzierżoniowie. Odprowadzane są tam także ścieki z terenu Pieszyc. Średnia przepustowość oczyszczalni wynosi 7.500 m³/dobę, maksymalna przepustowość 18.000 m³/dobę. W 2021 r. łączna ilość ścieków dopływających i oczyszczonych w oczyszczalni w Dzierżoniowie wyniosła 2.608,4 tys m³. Zastosowana na oczyszczalni ścieków technologia oczyszczania umożliwia dużą redukcję zanieczyszczeń - w przypadku BZT5 jest to redukcja na poziomie 97,7%, zawiesina ogólna – redukcja 97,6%, a w przypadku ChZT – redukcja 95,7%. Technolo-

gia usuwania biogenów umożliwia redukcję zanieczyszczeń azotu o 76.1%, a fosforu o 87,1%. Oczyszczalnia ścieków spełnia wymogi prawne.

W 2021 r. spółka Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. dostarczyła na teren miasta 1.301.246,51 m³ wody, w tym 1.000.241,27 m³ dla gospodarstw domowych, 118.466,26 m³ dla przemysłu, 182.511,47 m³ dla pozostałych odbiorców oraz 27,51 m³ na cele przeciwpożarowe.

Tabela 8.3. Ilość dostarczonej wody przez WiK sp. z o.o. na terenie Dzierżoniowa w latach 2017-2021

rok	2018	2019	2020	2021
zużycie wody ogółem w tym (m³):	1.315.367,70	1.310.690,92	1.295.893,47	1.301. 246,51
gospodarstwa domowe (m ³)	997.068,05	981.882,85	1.026.821,66	1.000. 241,27
przemysł (m ³)	136.463,68	138.500,62	108.848,15	118.466,26
pozostali (m ³)	181.731,34	190.177,85	108.848,15	182.511,47
ppoż. (m ³)	106,63	129,60	87,81	27,51

Woda dostarczana mieszkańcom Dzierżoniowa spełnia wszystkie wymagania jakościowe nałożone przez przepisy prawne. Informacja na temat jakości wody zamieszczona jest na stronie internetowej wik.dzierzoniow.pl w dziale „Jakość wody”.

Woda pitna dostarczana mieszkańcom Dzierżoniowa spełnia wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zgodnie z obowiązującym prawem w celu monitorowania jakości wody zostały wyznaczone stałe punkty czerpalne. WiK Sp. z o.o. co roku opracowuje harmonogram pobierania próbek wody do badań. Badania są wykonywane w laboratoriach Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu. Jakość wody dostarczanej do sieci wodociągowej kontrolowana jest na bieżąco także przez Laboratorium Badania Wody i Ścieków WiK Sp. z o.o. w Dzierżoniowie. Polityka jakości przyjęta przez spółkę ma na celu zapewnienie wiarygodności i obiektywności wyników badań (laboratorium posiada certyfikat akredytacji laboratorium badawczego).

W 2021 r. liczba awarii wodociągowych wyniosła 43 (w 2020 r. - 26 zdarzeń, w 2019 r. - 27 zdarzeń, w 2018 r. - 30 zdarzeń).

Ścieki deszczowe i roztopowe z terenu Dzierżoniowa odprowadzane są siecią kanalizacji deszczowej do wód powierzchniowych. Łączna długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie Dzierżoniowa na koniec 2021 r. wynosiła 64,5 km. W 2021 r. została wybudowana sieć kanalizacji deszczowej o łącznej długości 1.370 m (m.in. ul. Wesoła, ul. Diamentowa, Świdnicka, Przedwiośnie). W celu prawidłowego funkcjonowania sieci deszczowej w 2021 r. wykonano czyszczenie wpustów deszczowych - 2.197 szt., przeprowadzono czyszczenie 4 separatorów substancji ropopochodnych oraz czyszczenie kanalizacji deszczowej (wytypowane odcinki kanalizacji deszczowej, w których zaobserwowano utrudnienia w odprowadzeniu wód opadowych i roztopowych) na łącznej długości 326 m. Na bieżąco usuwane były awarie kanalizacji deszczowej.

8.3. JAKOŚĆ POWIETRZA

Monitoring zanieczyszczenia powietrza w Dzierżoniowie prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu (WIOŚ). Pomiar dokonywany jest automatycznie w stacjonarnej stacji pomiarowej na terenie Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Piłsudskiego. Do 2019 r. były

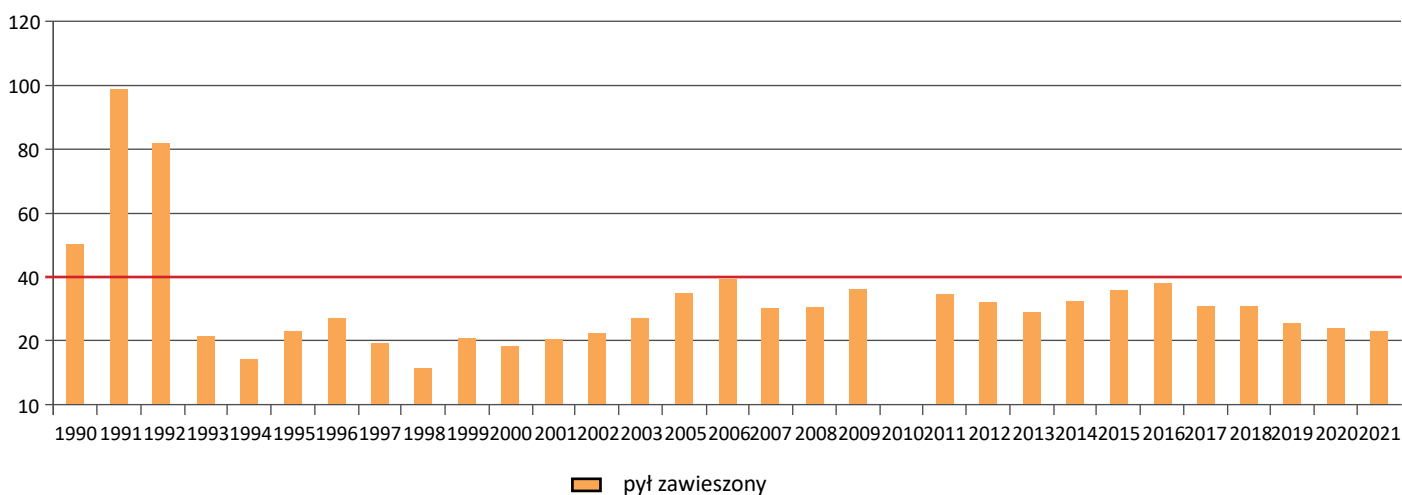

mierzone tam poziomy dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM10. Obecnie mierzone są wyłącznie wartości pyłu zawieszonego PM10. Wyniki dostępne są na stronie internetowej www.air.wroclaw.pios.gov.pl.

Średnioroczna wartość zanieczyszczenia pyłu zawieszonego PM10 w 2021 r. wyniosła 23,9 µg/m³ (dopuszczalna wartość 40 µg/m³) i była na podobnym poziomie, jak w roku 2020. Mimo nieprzekroczenia średniorocznej wartości, odnotowano przekroczenia 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 (powyżej 50 µg/m³): 35 dni (maksymalna wartość dopuszczalna). Rok wcześniej takich dni było 26, a w 2019 r. - 34 dni. Najwyższa zanotowana wartość 24-godzinnego stężenia pyłu zawieszonego PM10 wyniosła 130,3 µg/m³ (18.01.2021 r.). Podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej dni z przekroczeniami wartości dopuszczalnych 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 było notowanych w I kwartale roku (styczeń 7 dni, luty 10 dni, marzec 7 dni). Ponadnormatywny poziom 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 występował w okresie grzewczym, co świadczy o bardzo dużym wpływie emisji z indywidualnych instalacji grzewczych na stężenia zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym.

Obok wielkości emisji z instalacji wpływ na wielkość notowanych wartości zanieczyszczeń mają także warunki meteorologiczne panujące w danym okresie na określonym obszarze. Istotne znaczenie dla możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń w powietrzu ma pionowy rozkład temperatury. Występowanie zjawiska inwersji termicznej (temperatura powietrza rośnie wraz z wysokością) wpływa na utrudnienie pionowego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, a tym samym kumulowania się ich w przy powierzchniowej warstwie. Tego typu zjawiska występowały na terenie Dzierżoniowa, czego skutkiem były wysokie i bardzo wysokie stężenia zanieczyszczeń pyłowych. Innym czynnikiem meteorologicznym wpływającym na jakość powietrza jest prędkość wiatru. Brak wiatru lub niskie prędkość wiatru sprzyjają zwiększeniu poziomu stężenia zanieczyszczeń.

Wykres 8.1. Wieloletnie wyniki pomiarów zanieczyszczeń PM10 na terenie Dzierżoniowa

Smog powstaje przez wymieszanie powietrza z zanieczyszczeniami i spalinami, będącymi efektem działalności człowieka. Odpowiadają za to fabryki, coraz większa liczba samochodów, palenie węglem, drewnem i innymi paliwami stałymi w piecach. Za jego pojawienie się odpowiada również pogoda, klimat czy ogólne uwarunkowania terenu. O wiele trudniej pozbyć się zanieczyszczeń, gdy jakieś miasto leży w kotlinie, a bezwietrzna pogoda uniemożliwia ich rozprzestrzenienie się i rozrzedzenie, sprawiając że zawisają nad miejscowością.

Tabela 8.4. Liczba przekroczeń 24-godzinnego pyłu PM 10 (na podstawie pomiarów WIOŚ zamieszczonych na stronie internetowej)

rok	liczba dni z przekroczeniem wartości dobowej (średnia wartość dobową 50µg/m ³)	dopuszczalna liczba dni z przekroczeniem wartości dobowej
2018	45	35
2019	34	35
2020	26	35
2021	35	35

Ograniczenie niskiej emisji było i jest jednym z głównych celów ochrony środowiska w Dzierżoniowie. Do najważniejszych działań w tym obszarze należy zaliczyć przedsięwzięcia związane z likwidacją starych pieców opalanych na paliwa stałe i montaż źródeł ciepła o niskiej emisji lub bezemisyjnych. W 2021 r. kontynuowany był program umożliwiającego dofinansowanie zmiany sposobu ogrzewania dla mieszkańców Dzierżoniowa.

W ramach „Programu małych ulepszeń” zostały zrealizowane 63 przedsięwzięcia eliminujące ogrzewanie węglowe. Największy udział stanowiły zmiany z ogrzewania węglowego na ogrzewanie gazowe (57 szt.). W ramach działań inwestycyjnych i remontowych prowadzonych w mieszkaniach komunalnych (działania realizowane przez DZBM Sp. z o.o.) zmiany sposobu ogrzewania dokonano w 26 lokalach. Dodatkowo w ramach miejskiego programu dotyczącego mieszkań komunalnych (zwolnienie z czynszu w przypadku zmiany sposobu ogrzewania) zlikwidowano ogrzewanie węglowe w 16 z nich.

W 2021 r. kontynuowany był projekt partnerski „Koalicja na rzecz poprawy jakości powietrza Gmin Obszaru Ziemi Dzierżoniowsko-Kłodzko-Ząbkowickiej (ZKD)”. Projekt dotyczy wymiany źródła ciepła z węglowego na ekologiczne (pompy ciepła oraz ogrzewanie gazowe). W 2021 r. zostało zrealizowanych 7 inwestycji (5 pomp ciepła i 2 instalacje ogrzewania gazowego). Rok wcześniej było to 14 przedsięwzięć, z czego rozliczono i wypłacono dofinansowanie w 13 przypadkach.

W 2021 r. były także realizowane przedsięwzięcia w ramach miejskiego programu zmiany sposobu ogrzewania skierowanego dla przedsiębiorców. Zrealizowano 2 przedsięwzięcia – łączna powierzchnia użytkowa, na których zaistniała zmiana sposobu ogrzewania wyniosła 500 m².

W ramach współpracy międzygminnej Stowarzyszenia Ziemi Dzierżoniowskiej prowadzony był w Sudeckim Centrum Komunikacyjnym punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”. Mieszkańcy mogą tam uzyskać pomoc przy składaniu wniosków o dofinansowanie w ramach programu „Czyste Powietrze” i rozliczeniu dotacji. Udzielane są tam informacje i pomoc także w zakresie innych programów związanych z dofinansowaniem przedsięwzięć ekologicznych.

Łącznie wykonano 153 inwestycje związane ze zmianą sposobu ogrzewania powierzchni 12.230 m². Najwięcej zadań dotyczyło zmiany sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe – 105 szt. W wyniku tych działań szacunkowa redukcja pyłów PM 10 wyniosła około 9,45 Mg/rok, pyłów PM 2,5 około 7,11 Mg/rok.

Do innych działań sprzyjających ograniczeniu niskiej emisji realizowanych w 2021 r. należy zaliczyć także:

1. **Modernizacje i remonty dróg gminnych** - oprócz zwiększenia bezpieczeństwa i płynności ruchu prace te ograniczają uciążliwości związane z transportem - zanieczyszczenie powietrza oraz hałas.
2. **Sadzenie drzew i krzewów** - w 2021 r. posadzono 268 drzew i 332 krzewów. W ostatnich trzech latach na terenie Dzierżoniowa zostało posadzonych łącznie 1.329 drzew. Dodatkowo były prowadzone nasadzenia krzewów, roślin rabatowych i kwiatów jednorocznych na terenach zieleni miejskiej.
3. **Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej i podłączanie do niej nowych obiektów oraz modernizacja ciepłowni przy ul. Złotej w Dzierżoniowie** - zadanie realizowane przez podmiot prywatny, ZEC Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
4. **Kontrole nieruchomości w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów oraz przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej.** łącznie w 2021 r. Straż Miejska Dzierżoniowa interweniowała w tym zakresie 126 razy, z czego 101 zdarzeń dotyczyło kontroli palenisk domowych.

Wśród roślin posadzonych na terenie miasta w 2021 r. było kilkanaście różnych gatunków. Sadzono je nie tylko przy okazji nowych inwestycji, ale i modernizacji terenów zielonych. W działania proekologiczne włączyły się chętnie placówki oświatowe, organizacje pozarządowe i przedsiębiorcy.

W październiku 2021 r. oficjalnie otwarto instalację wysokosprawną opalaną biomasą w ciepłowni przy ul. Złotej. Dofinansowana z UE inwestycja oznacza dla nas czystsze powietrze (emisja zredukowana do minimum) oraz niższe ceny ciepła. Inwestycja Zakładu Energetyki Ciepłej kosztowała blisko 36.000.000 zł

W sezonie grzewczym Straż Miejska w Dzierżoniowie prowadzi wzmożone kontrole posesji, podczas których sprawdzane są paleniska kotłów i pieców grzewczych oraz paliwo wykorzystywane do ogrzewania. Kontrole i interwencje ekopatrolu prowadzone są bez wcześniejszych zapowiedzi. W ich trakcie ujawniono w 2021 r. 19 wykroczeń, udzielono 12 pouczeń, nałożono 8 mandatów karnych i sporządzono 1 wniosek o ukaranie do sądu.

8.4. KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Komunikacja publiczna realizowana jest w ramach porozumienia międzygminnego zawartego 1 lipca 2009 r. pomiędzy gminami powiatu dzierżoniewskiego (z wyłączeniem gminy Łagiewniki) i gminą Stoszowice. Zgodnie z porozumieniem międzygminnym operatorem systemu jest Bielawa. Współpraca międzygminna umożliwia rozwijanie przyjaznego systemu transportu publicznego, który pozwala na przemieszczanie się mieszkańców pomiędzy gminami przy jednoczesnej optymalizacji linii komunikacyjnych wraz z dostosowaniem kursów oraz taboru, jednolitym systemem biletowym, jednolitymi zasadami ulg i zwolnień. Wspólny system komunikacji autobusowej umożliwił wyeliminowanie starego, uciążliwego dla środowiska taboru i zastąpienie go nowymi autobusami spełniającymi normę EURO 6.

Organizowana przez gminy komunikacja publiczna umożliwia przemieszczanie się mieszkańców Dzierżoniowa w kierunkach: Dzierżonów - Bielawa, Dzierżonów - Jodłownik, Dzierżonów - Grodziszczce, Dzierżonów - Rościszów, Dzierżonów - Kamionki, Dzierżonów - Bratoszów, Dzierżonów - Niemcza, Dzierżonów - Przerzeczyn Zdrój, Dzierżonów - Kietlin, Dzierżonów - Piława Górna. Łącznie funkcjonuje 18 linii komunikacyjnych, w tym dwie wyłącznie po terenie Dzierżoniowa (linia A, B). W 2021 r. autobusy w ramach porozumienia międzygminnego przejechały łącznie 2.466.581 km, z tego 859.611 km na terenie Dzierżoniowa. Uzupełnieniem gminnej komunikacji autobusowej jest komunikacja publiczna organizowana przez podmioty prywatne na kierunkach Dzierżonów - Wrocław, Dzierżonów - Świdnica, Dzierżonów - Ząbkowice Śląskie.

Poza komunikacją autobusową mieszkańcy mają dostęp także do komunikacji kolejowej organizowanej przez województwo dolnośląskie, która pozwala przemieszczać się na kierunkach Dzierżonów - Wrocław (przez Jaworzynę), Dzierżonów - Legnica, Dzierżonów - Kłodzko/Kudowa Zdrój. Istotnym elementem systemu komunikacyjnego powiatu dzierżoniewskiego jest Sowiogórskie Centrum Komunikacyjne, które skupia w jednym miejscu wszystkie dostępne dla mieszkańców formy transportu komunikację autobusową lokalną, krajową, międzykrajową oraz komunikację kolejową. Dzięki takiemu rozwiązaniu transport publiczny staje się bardziej przyjazny dla pasażerów.

W komunikacji publicznej ZKM pasażerowie mogą korzystać z biletów jednorazowych, czasowych lub okresowych (imiennych lub na okaziciela) z określeniem taryfy biletowej przy podróżach między poszczególnymi miejscowościami

Sowiogórskie Centrum Komunikacyjne umożliwia mieszkańcom i turystom korzystanie z różnych form transportu. Z pociągu można bezproblemowo przesiąść się do autobusu i pojechać dalej

9. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy to jedno z zadań samorządu. Celem nadrzędnym polityki przestrzennej jest ład przestrzenny i zrównoważony rozwój. Polityka przestrzenna gminy zawarta jest w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Realizowana jest głównie poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

9.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Jest to dokument strategiczny o wieloletniej perspektywie, określający pożądany rozwój miasta. Nie jest aktem prawa miejscowego, posiada jednak szczególne znaczenie i rolę, ponieważ uchwalane miejscowe plany muszą być z nim zgodne.

Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa zostało sporządzone na mocy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym z 7.07.1994 r. i uchwalone dla obszaru całego miasta przez Radę Miejską Dzierżoniowa uchwałą nr XLV/298/01 z 29.01.2001 r. W minionych latach kilkakrotnie je zmieniano, by dostosować je do potrzeb rozwojowych. Zmiany te dotyczyły łącznie 118,39 ha, czyli ok. 5,9% powierzchni miasta.

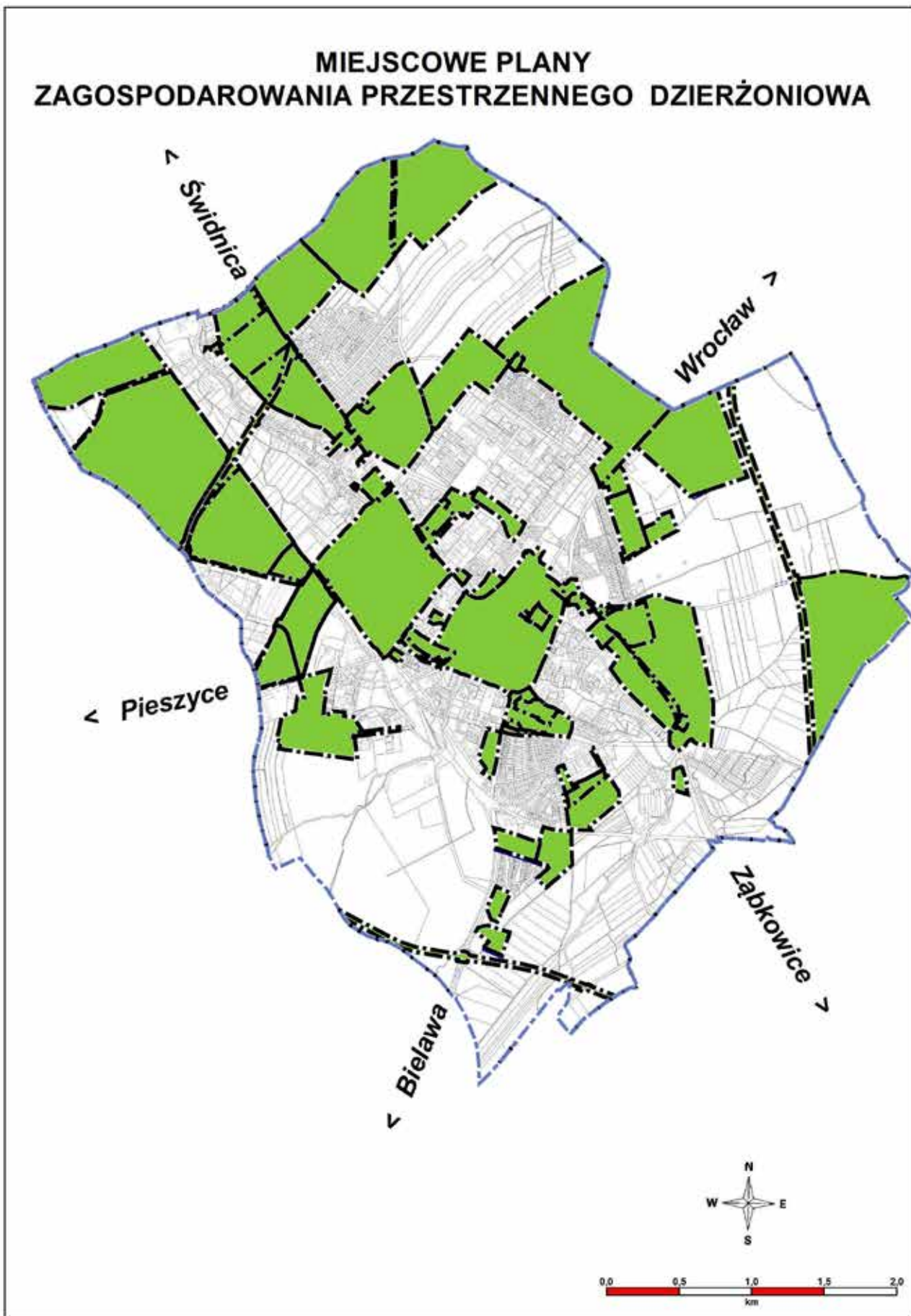
W 2018 r. dokonano „Oceny aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Dzierżoniowa oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzonych dla obszarów w granicach Dzierżoniowa” i stwierdzono jego dezaktualizację. Rada Miejska zdecydowała o przystąpieniu do sporządzenia nowego dokumentu. Prace nad nim rozpoczęto w 2019 r., ich zakończenie planowane jest w 2022 r.

9.2. PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są głównymi instrumentami kształtowania i ochrony ładu przestrzennego. Są narzędziami do ustalania przeznaczenia terenów, rozmieszczenia inwestycji publicznych oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenów. Wspierają rozwój miasta i zapobiegają niepożądanemu zagospodarowaniu. Stanowią podstawę do wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę i dają potencjalnym inwestorom pewność realizacji zamierzonej inwestycji na określonych warunkach.

Działania planistyczne gminy umożliwiły m.in. lokalizację i poszerzenie Podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, zabezpieczenie przed zabudową korytarza terenowego pod obwodnicę miasta, a także zapewnienie rezerw terenu pod rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Przed 1.01.2004 r. wskaźnik pokrycia powierzchni miasta planami miejscowymi wynosił 100%. Jednak z woli ustawodawcy 1.01.2004 r. utraciły moc plany uchwalone przed 1995 r., przez co 1.01.2004 r. wskaźnik pokrycia powierzchni miasta planami wynosił jedynie 11,2% (224,4 ha). W ciągu minionych lat organy gminy systematycznie sporządzały i uchwałyły nowe plany miejscowe. Obecnie na obszarze Dzierżoniowa jest ich 58. Łącznie obejmują one powierzchnię 753,5 ha, co stanowi około 37% powierzchni miasta. Granice obszarów pokrytych planami miejscowymi przedstawione zostały na poniższej mapie.

10. MIESZKALNICTWO

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych jest jedną z kluczowych kwestii dla dzierżoniowskich rodzin. Jakość zamieszkiwania wpływa na życie ludzi, ich relacje i rozwój. Polityka mieszkaniowa realizowana przez miasto zakłada działania skierowane na zwiększenie dostępu do mieszkań dla osób o dochodach uniemożliwiających nabycie lub wynajęcie mieszkania na zasadach komercyjnych, remonty zasobu gminnego, stworzenie warunków do powstania miejsc zamieszkania dla osób o średnich i wyższych dochodach.

Z uwagi na długotrwałą pandemię wywołaną wirusem COVID-19, w 2021 r. wiele wytyczonych zadań było trudnych do zrealizowania. W tym nietypowym czasie inflacja osiągała wartości niewidziane od kilku dekad. Były trudności z wyłonieniem wykonawców prac remontowych i przeprowadzaniem inwestycji.

10.1. MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY

Gmina jest zobowiązana do zapewniania lokali w ramach najmu socjalnego i lokali zamiennych, a także zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach. Mieszkaniowy zasób gminy tworzą lokale mieszkalne położone w budynkach stanowiących wyłączną własność miasta oraz lokale znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Dzierżoniów jest właścicielem 1.149 lokali mieszkalnych, w tym pomieszczeń tymczasowych, mieszczących się w 68 budynkach komunalnych i 283 budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Zarządcą lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy jest Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych sp. z o.o.

W okresie od 1.04.2020 r. do 31.03.2021 r. złożone zostały 93 wnioski o przyznanie lokalu gminnego. Wnioskodawcy składali także oświadczenia dotyczące ewentualnego posiadania tytułu prawnego do innego lokalu, deklaracje o wysokości dochodów członków gospodarstwa domowego i oświadczenia o stanie majątkowym. Społeczna Komisja Mieszkaniowa dokonała weryfikacji wniosków, w wyniku której powstała lista 25 osób/rodzin zakwalifikowanych do najmu komunalnego lokalu mieszkalnego na lata 2021/2022 (lokale z najmem socjalnym, mieszkalne i do remontu we własnym zakresie). Liczba ubiegających się o lokal gminny była mniejsza w porównaniu do roku poprzedniego, natomiast liczba przyjętych wniosków do realizacji porównywalna z ostatnią listą.

W 2021 r. z tzw. ruchu ludności, pozyskano łącznie 27 lokali, w tym 21 lokali mieszkalnych, 5 z najmem socjalnym i 1 pomieszczenie tymczasowe. Na część z tych lokali zawarto umowy, niektóre z zobowiązaniem do remontu we własnym zakresie.

10.2. BUDOWNICTWO I REMONTY GMINY

- Zapoczątkowane w roku poprzednim działania związane z budową przy ul. Prusa dwóch nowych, czterokondygnacyjnych budynków komunalnych z windą dla 48 rodzin z uwagi na pojawienie się trudności technicznych nie mogły być kontynuowane. Prace będą podjęte w 2022 r.
- Poprawa stanu technicznego nieruchomości gminnych odbywała się w oparciu o realizację planów remontowych oraz prace wykonywane w trybie awaryjnym. Wydano na nie z budżetu miasta

1.426.132,26 zł, z tego 357.026,38 zł na realizację planów gospodarczych wspólnot mieszkaniowych.

- W 2021 r. wykonano audyty termomodernizacyjne dla trzech budynków, realizacja prac nastąpi w kolejnych latach.
- Miasto, uwzględniając wymogi uchwały antysmogowej dla Dolnego Śląska, udzieliło wsparcia dla inwestycji polegających na zmianie ogrzewania na ekologiczne. W kilkunastu przypadkach burmistrz przychylił się do wniosków najemców w sprawie refundacji kosztów prac remontowych związanych ze zmianą sposobu ogrzewania. Częściowa refundacja kosztów zmiany ogrzewania z tradycyjnego na ekologiczne, w oparciu o zawarte porozumienia DZBM sp. z o.o. z najemcami lokali mieszkalnych, wyniosła łącznie 78.111,16 zł. Ponadto na koszt miasta dokonano w wytypowanych 26 lokalach zmiany sposobu ogrzewania na elektryczne (koszt 344.040,17 zł).

10.3. NAGRODY ZA DBAŁOŚĆ O NIERUCHOMOŚCI

Docenianą przez właścicieli oraz wspólnoty mieszkaniowe formą pomocy miasta dla inwestujących w budynki są nagrody pieniężne dla laureatów konkursu „Piękna fasada”. Te podmioty, które w danym roku wyremontowały swoje budynki, mogą zgłaszać udział w konkursie o nagrodę za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej Dzierżoniowa. Dzięki konkursowi „Piękna fasada” nieruchomości Dzierżoniowa odzyskują swoją pierwotną świetność, a właściciele – część kosztów remontu.

W grudniu 2021 r. w drodze konkursu przyznano 10 nagród w kategorii elewacja na sumę 105.000 zł. Otrzymały je wspólnoty następujących nieruchomości:

- WM Kilińskiego 11 – I nagroda 25.000 zł,
- WM Nowowiejska 95 – II nagroda 15.000 zł,
- WM Ząbkowicka 35 – II nagroda 15.000 zł,
- WM Świdnicka 56-58 – III nagroda 10.000 zł,
- WM Świdnicka 64-66 – III nagroda 10.000 zł,
- WM Świdnicka 51 b, c – III nagroda 10.000 zł,
- WM Brzegowa 72 – IV nagroda 5.000 zł,
- WM Brzegowa 84 – IV nagroda 5.000 zł,
- WM Młyńska 12-14 – IV nagroda 5.000 zł,
- WM Nowowiejska 75 – IV nagroda 5.000 zł.

II miejsce - ul. Zabkowska 35

III miejsce - ul. Swidnicka 56-58

III miejsce - ul. Swidnicka 64-66

III miejsce - ul. Swidnicka 51 b,c

10.4. CZYNSZE

Dzierżoniów dąży do poprawy warunków mieszkaniowych w swoich zasobach m.in. przez wdrożenie aktywnej polityki czynszowej. Wpływy uzyskiwane z najmu lokali wciąż nie rekompensują kosztów ich utrzymania, a tym samym ograniczają prowadzenie prac remontowych i konserwacyjnych, nie mówiąc już o inwestycjach, które są finansowane z innych wpływów budżetu. Dlatego z uwagi na inflację oraz ponoszenie przez gminę większych wydatków związanych z eksploatacją i remontami budynków, czynsz systematycznie musi być podnoszony. W 2021 r. nastąpiła podwyżka czynszu o 7%. Miesięczna bazowa stawka czynszu za lokal mieszkalny wynosiła 7,93 zł/m², a za lokal w ramach najmu socjalnego i pomieszczenia tymczasowe – 1,41 zł/m². Natomiast dla zasobu zależnego wprowadzono 10-procentową podwyżkę, stawka czynszu wyniosła 8,64 zł/m². Wysokość stawki czynszu z tytułu najmu lokalu gminnego, zależna od stanu technicznego i wyposażenia lokalu, kształtowała się od 3,57 zł do 7,93 zł (średnio 6,34 zł).

W stosunku do najemców lokali mieszkalnych osiągających niskie dochody istnieje możliwość obniżenia stawki czynszu. Miasto umożliwia także najemcom uzyskanie ulgi w przypadku zadłużenia w opłatach z tytułu najmu. Najczęściej są to rozłożenia spłaty należności na raty. W 2021 r. zawarto 12 umów o ratalnej spłacie zadłużenia.

10.5. SPRZEDAŻ

W 2021 r. sprzedano 44 mieszkania komunalne na rzecz najemców oraz 26 lokali mieszkalnych w drodze przetargu. Priorytetem sprzedaży była prywatyzacja ostatnich lokali w budynkach wspólnot mieszkaniowych, czyli takich, których sprzedaż prowadziła do pozbycia się udziału gminy w danym obiekcie. Dzięki sprzedaży miasto przestało być współwłaścicielem 6 budynków.

10.6. OFERTA DLA OSÓB O ŚREDNICH I WYŻSZYCH DOCHODACH

- Dzierżoniowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. realizowało w 2021 r. budowę kolejnego budynku przy ul. Sowiogórskiej, który składa się z 32 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 1.680 m² i parterowego pawilonu handlowego, który będzie docelowo łącznikiem pomiędzy budynkami nr 4 i nr 2. Przekazanie budynku do użytku nastąpiło w I kwartale 2022 r.
- Miasto organizowało przetargi na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne. Sprzedano 5 działek z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe: 3 przy ul. Kilara i po 1 przy ul. Kamiennej i Brzegowej.
- Zgodnie z danymi Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Dzierżoniowie w 2021 r. zakończono budowę 2 budynków wielorodzinnych z 76 mieszkaniami (budynki spółdzielcze przy ul. Lawendowej) oraz 16 domów jednorodzinnych, w tym 13 na użytek własny. Ponadto rozpoczęto budowę 2 budynków wielorodzinnych z 83 mieszkaniami (budynki przy ul. Kolejowej, prywatne na sprzedaż) oraz 13 domów jednorodzinnych.
- w 2021 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Dzierżoniowie oraz deweloper otrzymali decyzję o warunkach zabudowy na budowę budynków przy ul. Korczaka. Oba podmioty otrzymały już pozwolenia na budowę.
- Uwolnione lokale gminy, w zależności od stanu technicznego, były przeznaczane do dalszego najmu lub do sprzedaży. W 2021 r. w przetargu sprzedano 6 lokali mieszkalnych za kwotę 712.743,80 zł.
- Na dzień 31.12.2021 r. DTBS posiadał w swoim zasobie 324 mieszkania, Spółdzielnia Mieszkaniowa 4.818 mieszkań, a gmina 1.149 lokali.

Kolejny budynek przy ul. Sowiogórskiej wybudowało w 2021 r. Dzierżoniowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

10.7. WSPARCIE OSÓB Z TRUDNOŚCIAMI MIESZKANIOWYMI

- W 2021 r. przygotowano dla Ośrodka Pomocy Społecznej kolejny uwolniony lokal jako lokal aktywizujący lub chroniony.
- Najemcy borykający się z trudnościami mieszkaniowymi mogą ubiegać się o zamiany lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Możliwe są także zamiany pomiędzy najemcami lokali należących do tego zasobu a osobami zajmującymi lokale w innych zasobach. W 2021 r. przeprowadzono 3 zamiany.
- Miasto, tak jak w latach ubiegłych, udzielało w 2021 r. schronienia osobom bezdomnym. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził w nieruchomości położonej w Dzierżoniowie przy ul. Nowowiejskiej 91 ogrzewalnię dla bezdomnych. Zapewniono bezdomnym i osobom w trudnej sytuacji materialnej posiłki w jadłodajni prowadzonej przez Caritas przy ul. Kilińskiego 8 w Dzierżoniowie.

Ogrzewalnia przy ul. Nowowiejskiej 91. to miejsce, które już od kilku lat chroni przed zimą, ale również pomaga wychodzić z bezdomności

11. NIERUCHOMOŚCI GMINNE

Gminny zasób nieruchomości jest podstawowym składnikiem mienia gminnego. Służy rozwojowi i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, w szczególności budownictwu mieszkaniowemu oraz rozbudowie i modernizacji infrastruktury technicznej, takiej jak np. drogi, a także realizacji innych celów publicznych.

11.1 ZESTAWIENIE POWIERZCHNI NIERUCHOMOŚCI GMINNYCH

Na dzień 31.12.2021 r. łączna powierzchnia terenów należących do gminy wynosiła 784 ha, a ich wartość księgowa to 166.077.968,87 zł.

Tabela 11.1. Tereny należące do miasta

wyszczególnienie	powierzchnia [ha]
grunty orne	396
łąki trwałe	26
pastwiska trwałe	8
grunty rolne zabudowane	5
rowy	11
grunty zadrzewione i zakrzewione	5
tereny mieszkaniowe	65
tereny przemysłowe	12
inne tereny zabudowane	46
tereny zurbanizowane niezabudowane	19
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	51
tereny komunikacyjne	138
nieużytki	1
grunty pod wodami	1

11.2. GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINNYMI

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami, na lata 2020-2022 opracowany został „Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Dzierżoniów”. Gospodarka gminnym zasobem nieruchomości służy ich optymalnemu wykorzystaniu.

Udostępnianie nieruchomości może następować poprzez sprzedaż, zamianę, trwałe zarząd, dzierżawę, najem, użyczenie, przekazania aportem. Natomiast nabywanie nieruchomości na rzecz miasta odbywa się w drodze kupna, darowizny, zamiany lub w innych formach przewidzianych prawem w związku z koniecznością realizacji zadań własnych, obowiązkami wynikającymi z przepisów szczególnych oraz realizacją innych celów publicznych.

11.2.1. POWIĘKSZENIE ZASOBU NIERUCHOMOŚCI W 2021 R.

W 2021 r. miasto nabyło na podstawie umów notarialnych następujące grunty:

- działki nr 1011/2 i 1011/3 obręb Dolny o łącznej powierzchni 10.692 m² - przeznaczone na poszerzenie cmentarza komunalnego,
- działkę nr 495/7 obręb Dolny o powierzchni 688 m² oraz udział wynoszący 1/3 w działce 583 obręb Dolny - przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i drogę gminną,
- działkę nr 495/9 obręb Dolny o powierzchni 446 m² - przeznaczoną pod zabudowę mieszkaniową,
- udział wynoszący 1/3 w działce 742/1 o powierzchni 5 m², w działce 742/4 o powierzchni 8.372 m², w działce 750/1 o powierzchni 550 m² oraz w działce 750/2 o powierzchni 193 m² (działka nr 742/4 obręb Dolny zabudowana jest budynkiem mieszkalnym oraz dwoma budynkami gospodarczymi).

Jednocześnie na podstawie art. 98 ust. 1 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami miasto przejęło nieruchomości przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi gminne:

- 569/8 o powierzchni 794 m², obręb Przedmieście,
- 585/1 o powierzchni 843 m², obręb Dolny,
- 584/1 o powierzchni 604 m², 586/1 o powierzchni 1174 m², obręb Dolny.

W wyniku zamiany nieruchomości Dzierżoniów nabył działki przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi: nr 497/4 o powierzchni 164 m², nr 497/6 o powierzchni 745 m², nr 582/3 o powierzchni 164 m², nr 493/4 o powierzchni 1.165 m², nr 493/6 o powierzchni 1232 m², nr 493/7 o powierzchni 434 m² obręb Dolny oraz zbył działki przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową nr 492/2 o powierzchni 909 m² i 491/6 o powierzchni 1.603 m² obręb Dolny.

Również w wyniku zamiany i zniesienia współwłasności nieruchomości miasto nabyło prawo własności działek 558/6 obręb Dolny o powierzchni 497 m², 559/6 o powierzchni 368 m² i 560/6 o powierzchni 404 m². W zamian za umorzenie udziałów w spółce „Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o. gmina nabyła działkę nr 537/3 obręb Dolny o powierzchni 16.648 m².

11.2.2. WYŁĄCZENIE CZĘŚCI ZASOBU NIERUCHOMOŚCI

- sprzedaż działek budowlanych w drodze przetargowej – 7 działek

Tabela 11.2. Sprzedaż działek budowlanych w drodze przetargowej

obręb	ulica	nr działki	powierzchnia [m ²]
Zatorze	Kilara	115/5	1.186
Zatorze	Kilara	115/7	1.320
Zatorze	Kilara	115/6	1.205
Dolny	Sowiogórska	595/5	176
Zatorze	Batalionów Chłopskich	122/69	2.562
Nowe Miasto	Kamienna	1050/23	2.087
Dolny	Brzegowa	1387	455

- sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców - 44 lokale,
- sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargowej - 6 lokali,

Tabela 11.3. Sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargu

ulica	nr lokalu	powierzchnia [m ³]
Garncarska	3a/1	33.1
Krasickiego	6/2a	35,83
Kościuszki	3a/1	33.1
Pocztowa	6/2a	35,83
Krasickiego	3a/1	33.1
os. Jasne	6/2a	35,83

- przekazanie aportem na rzecz spółki „Wodociągi i Kanalizacja” Sp. z o.o. nieruchomości niezabudowanych w zamian za udziały w spółce.

11.2.3. PRZEKAZANIE W TRWAŁY ZARZĄD NIERUCHOMOŚCI JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM GMINY

Dzienny Dom Senior+: z dniem 31.08.2021 r. wydano decyzję dotyczącą wygaśnięcia trwałego zarządu ustanowionego na rzecz Dziennego Domu Senior+ w Dzierżoniowie do nieruchomości zabudowanej budynkiem o charakterze usługowym, oznaczonej w ewidencji gruntów jako część działki nr 217/2 o pow. 500 m² w udziale wynoszącym 29,57%, położonej przy ul. Krasickiego 25 w Dzierżoniowie, w obrębie Centrum, KW nr SW1D/00047829/0.

Ośrodek Sportu i Rekreacji: zmieniono ostateczną decyzję w sprawie przekazania w trwały zarząd na rzecz Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie nieruchomości zabudowanej budynkiem balneologiczno-kąpielowym położoną w Dzierżoniowie przy ul. Sienkiewicza 13, w obrębie Centrum, w ten sposób, że z trwałego zarządu wyłączono część działki nr 707/2 o pow. 16 m² w celu jej przekazania na potrzeby Państwowej Szkoły Muzycznej w Dzierżoniowie.

11.2.4. ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINNYMI

Lokalowym zasobem gminy na podstawie umowy o zarządzanie i administrowanie zajmuje się Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych sp. z o. o.

Tabela 11.4. Lokalowy zasób gminy

rodzaj nieruchomości	liczba
lokale mieszkalne	1149
lokale użytkowe	68
budynki 100% komunalne	68
garaże	129

11.2.5. ODDAWANIE NIERUCHOMOŚCI W NAJEM, DZIERŻAWĘ, UŻYCZENIE

W 2021 r. zawarto łącznie 180 umów, w tym:

- 72 umowy dzierżawy gruntów rolnych,
- 34 umowy dzierżawy terenu na cele handlowo-usługowe, tereny przyległe, miejsca postojowe,
- 5 umów na reklamy,
- 21 umów użyczenia,
- 9 umów dzierżawy na cele oświatowo-kulturalne,
- 18 umów dzierżawy gruntów na cele infrastruktury technicznej,
- 21 umów na pozostałe nieruchomości.

Pozostałe gminne nieruchomości są oddane w dzierżawę przez Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych.

Zarządcą gminnych nieruchomości i administratorem lokali mieszkalnych i użytkowych jest Dzierżoniowski Zarząd Budynków Mieszkalnych

11.2.6. PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO GRUNTU ZABUDOWANEGO NA CELE MIESZKANIOWE W PRAWO WŁASNOŚCI TEGO GRUNTU

W 2020 r. Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Architektury zakończył wydawać zaświadczenia o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego na cele mieszkaniowe w prawo własności tego gruntu. Od 1.01.2019 r. do 31.12.2020 r. wydano 6.340 takich zaświadczeń. Jednocześnie składane są wnioski właścicieli o możliwość wpłaty jednorazowej opłaty przekształceniowej z 70-procentową bonifikatą.

12. INNE ISTOTNE DZIAŁANIA BURMISTRZA

W 2021 r. burmistrz Dzierżoniowa wydał 709 zarządzeń oraz 6 poleceń dotyczących różnych dziedzin gospodarki miasta w zakresie działań:

- Wydziału Finansowo-Budżetowego - 56 zarządzeń,
 - Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Architektury - 322 zarządzeń,
 - Wydziału Edukacji i Spraw Społecznych - 170 zarządzeń i 6 poleceń,
 - Wydziału Rozwoju Miasta - 11 zarządzeń,
 - Wydziału Inżynierii Miejskiej i Inwestycji - 2 zarządzenia,
 - Wydziału Organizacyjnego - 25 zarządzeń,
 - Biura Zamówień Publicznych - 29 zarządzeń,
 - Biura Komunikacji Społecznej i Promocji - 1 zarządzenie,
 - Biura Bezpieczeństwa i Zarządzenia Kryzysowego - 9 zarządzeń,
- a także 84 zarządzenia w sprawie przyjęcia uchwał Rady Miejskiej Dzierżoniowa.

13. DZIERŻONIÓW W SIECI

- DzierzoniowMiasto
- ddznastrajapozytywnie
- www.instagram.com/dzierzoniow/
- <https://www.youtube.com/c/umdzierzoniow/videos>

projektdiora	DariuszKucharski.Samorzadowiec
Młodzieżowa Rada Miejska Dzierżoniowa	DorotaPieszczuchSamorzadowiec
AlejaBajkowychGwiazd	InvestInDzierzoniow